

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชน

ต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้

PEACE SURVEY

ครั้งที่ 4

สิงหาคม - กันยายน 2561

โดย

เครือข่ายวิชาการ PEACE SURVEY

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (PEACE SURVEY) ครั้งที่ 4 สิงหาคม - กันยายน 2561

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2563

ที่ปรึกษาโครงการ

พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ

ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

คณะทำงานวิชาการ

ผศ.ดร.กุสุมา ภูใหญ่, หมอชาลี อาแว, ดร.ชายนิย ช. บุญพันธ์,
จุฬารัตน์ ดำรงวิจิตรธรรม, ศ.ดร.ฉันทนา บรรพศิริโชติ หวันแก้ว,
ชญาณิชฐ์ พูลยรัตน์, ดร.ต่ายดิน อูสมาน, ดร.นิวัติ สาหิม,
ผศ.ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ, ดร.พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์, ฟารีดา ปันจอร์,
ดร.มะนะฟียะ เมาะดี, ดร.มายีอีนิง อีสอ, มุฮัมหมัดนาเซอร์ หะบาแย,
มุฮัมมัดอายูบ ปาทาน, มุฮัมมัดราฟิ มะเก็ง, เมธัส อนุวัตรอุดม,
ยูเนียนสาสมิต้า สาเมาะ, รอเบียะ เจ๊ะเลาะ, รอมฎอน ปันจอร์,
รักชาติ สุวรรณ, ผศ.ดร.वलัษณ์กมล จ่างกมล, รศ.ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ,
วิลาสินี ไสภาพล, ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี, ผศ.สุทธิศักดิ์ ตือระ,
สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร, สุวรา แก้วนุ้ย, อับดุลการิม อัสมะแอ,
ดร.อัมพร หมาดเต็น, อัศศิริกร มะนอ, Dr.Norbert Ropers

หัวหน้าทีมภาคสนาม

คณิงนิจ มากชูชิต, หมอชาลี อาแว, ชญาณิชฐ์ พูลยรัตน์, ดร.นิวัติ สาหิม,
ดร.มะนะฟียะ เมาะดี, รอเบียะ เจ๊ะเลาะ, รักชาติ สุวรรณ, ศุภสิทธิ์ สามะ,
อับดุลการิม อัสมะแอ

ผู้ประสานงานภาคสนาม

นิซัลมา ภูแข็ง, นูร์ไอนี จาเงาะ, วรณิ เตสุหลง, สุลินดา เมืองสุข

คณะผู้จัดทำรายงาน

ผศ.ดร.กุสุมา ภูใหญ่, จุฬารัตน์ ดำรงวิจิตรธรรม, ฟารีดา ปันจอร์,
ดร.มายีอีนิง อีสอ, เมธัส อนุวัตรอุดม, นูร์ไอนี จาเงาะ,
รอมฎอน ปันจอร์, ผศ.ดร.ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี, สุวรา แก้วนุ้ย

ฝ่ายสนับสนุนและประสานงาน ประภาพร วัฒนพงศ์, อาวุธ ยี่สมัน, อิมรอน ซาเหาะ

หมายเหตุ: รายชื่อบุคคลเรียงตามลำดับอักษร

ปกและรูปเล่ม : สติชัย แผลมกล้า

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ ภาพพิมพ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เครือข่าย Peace Survey.

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อการบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (PEACE SURVEY) ครั้งที่ 4
สิงหาคม-กันยายน 2561.--กรุงเทพฯ : สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, 2563.
120 หน้า.

1. ไทย--ปัญหาชายแดน. 2. สันติภาพ. 3. การสร้างสันติภาพ I. ชื่อเรื่อง

303.66

ISBN 978-616-476-099-8

เครือข่ายวิชาการ PEACE SURVEY

ประกอบด้วยสถาบันวิชาการและองค์กรภาคประชาชน 24 องค์กรจากทั้งในและนอกพื้นที่ ดังนี้

1. สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
2. สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
4. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
5. ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการสื่อสารสันติภาพ คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
6. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
7. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
8. สถาบันอิสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
9. สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
10. สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
11. คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
12. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
13. สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
14. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
15. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
16. สมาประชาสังคมชายแดนใต้
17. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้
18. ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ
19. ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
20. ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านผู้หญิงและความมั่นคงทางสังคม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
22. เครือข่ายชาวพุทธเพื่อสันติภาพ
23. เครือข่ายชุมชนศรัทธา กัมปงดักวอ
24. วิทยาลัยประชาชน

หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

สนับสนุนการจัดพิมพ์ สหภาพยุโรป

ข อ ข อ บ ค ฅ

“ประชาชน” ทุกคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเจ้าของเสียงนี้
ในการกำหนดทิศทางการบูรณาการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น นักกิจกรรมทางสังคม แกนนำองค์กรภาคประชาสังคม
ครูอาจารย์ นักวิชาการ สื่อมวลชน นักธุรกิจ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ที่มีส่วนร่วม
ในโครงการและทุกกระบวนการในการสำรวจความคิดเห็นนี้จนสำเร็จลุล่วง

ทีมเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลภาคสนามที่ทุ่มเทความสามารถและพลังกำลังในการเข้าถึงชุมชน
และรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการนี้มาอย่างต่อเนื่อง

และ

องค์กร/หน่วยงานภาคีเครือข่ายวิชาการ PEACE SURVEY ทุกองค์กร
ที่ร่วมกันทำให้เสียงของประชาชนเป็นที่รับรู้และได้ยิน
อันจะนำไปสู่การสร้างสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอนาคตอันใกล้

คำนำ

การสร้างสันติภาพเป็นกระบวนการระยะยาวที่มีเป้าหมายเพื่อเอาชนะความรุนแรงในสังคมที่จะต้องไม่ละทิ้งการเชื่อมโยงกับตัวแสดงที่ 1 (Track 1) ที่เป็นผู้ตัดสินใจในระดับนโยบาย อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตามแม้จะมีตัวแทนจากภายนอก เช่น นักวิชาการ นักการศาสนาจากภายนอกมาคอยสนับสนุนสันติภาพ (track 2) แต่ในที่สุดกระบวนการขับเคลื่อนสันติภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประชาชนในพื้นที่ (track 3) เป็นผู้ลงมือกระทำได้เอง นั่นแสดงว่าการสร้างสันติภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการขับเคลื่อนจากตัวแสดงทั้ง 3 ฝ่ายอย่างจริงจัง

ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 4 นับเป็นรายงานวิจัยที่มาจากโครงการวิจัยการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 4 ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพยายามสะท้อนเสียงของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้ทราบถึงข้อคิดเห็นและพัฒนาการทางความคิดของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อกระบวนการสันติภาพอย่างแท้จริง โดยอาศัยความร่วมมือขององค์กรเครือข่าย Peace Survey 24 องค์กร ที่ทำงานด้านสันติภาพทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเข้มแข็ง โดยมีสถาบันพระปกเกล้าเป็นองค์กรที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง

สถาบันพระปกเกล้า และองค์กรเครือข่าย Peace Survey หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 4 จะช่วยสะท้อนความคิดและความหวังของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อกระบวนการสันติภาพอันตั้งอยู่บนฐานของหลักวิชาการ ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและผู้เกี่ยวข้องด้านการขับเคลื่อนงานสันติภาพและกำหนดนโยบายในการตัดสินใจ สร้างความเข้าใจ และพัฒนาองค์ความรู้เรื่องกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่และในวงกว้างต่อไป

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สารบัญ

คำนำ	5
สารบัญ	6
สารบัญตารางและแผนภาพ	9
บทสรุปผู้บริหาร	13
1. บทนำ	22
2. แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจ	25
3. บริบทสถานการณ์	29
4. ผลการศึกษากลุ่มประชาชนทั่วไป	33
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,609 คน	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	33
1.1 เพศ ศาสนา อายุ	33
1.2 การนิยามตัวตน	34
1.3 ภูมิลำเนาเดิม	35
1.4 การใช้ภาษา	35
1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด	36
1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	37
1.7 อาชีพ	37
1.8 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ	38
ตอนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่	39
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	39
2.2 ความรู้สึกปลอดภัย	40
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม/ชุมชน	40
2.4 มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย	41
2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่	42
2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน	43
2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	44
2.8 มุมมองต่อขบวนการ	45
ตอนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข	46
3.1 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย	46
3.2 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง	48
3.3 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่	49
3.4 การสนับสนุนและความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย	49
3.5 ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	50

3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน	51
3.7 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	52
3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ	52
3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ	53
ตอนที่ 4 ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข	54
4.1 คำเรียกพื้นที่	54
4.2 การบริหารปกครอง	54
4.3 แนวทาง/มาตรการที่คณะพูดคุยทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกัน	56
4.4 การจัดทำพื้นที่ปลอดภัย	56
4.5 ประเด็นที่รัฐบาลและขบวนการควรจะพูดคุยกันในขณะนี้	57
5. ผลการศึกษากลุ่มผู้นำความคิด	58
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 201 คน	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
1.1 เพศ ศาสนา อายุ	58
1.2 การนิยามตัวตน	59
1.3 ภูมิลำเนา	60
1.4 พฤติกรรมและทักษะการใช้ภาษา	60
1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด	61
1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	62
1.7 อาชีพ	62
1.8 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ	63
ตอนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่	63
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	63
2.2 ความรู้สึกปลอดภัย	64
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม/ชุมชน	65
2.4 มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย	66
2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่	66
2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน	68
2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง	69
2.8 มุมมองต่อขบวนการ	70
ตอนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข	71
3.1 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย	71
3.2 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง	73
3.3 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่	74
3.4 ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย	74

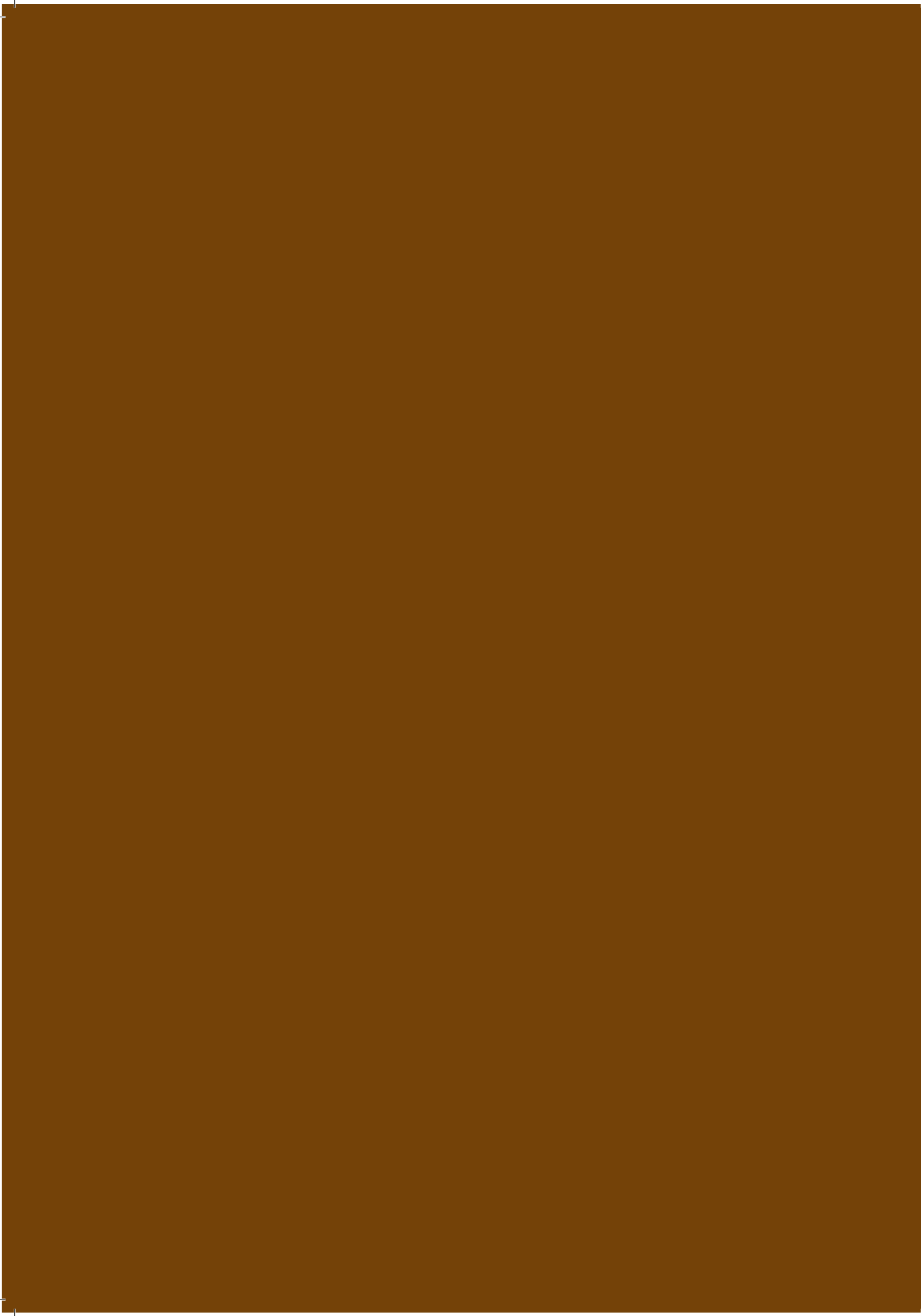
3.5 ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	75
3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน	76
3.7 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	77
3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ	77
3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ	78
ตอนที่ 4 ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข	79
4.1 คำเรียกพื้นที่	79
4.2 การบริหารปกครอง	79
4.3 แนวทาง/มาตรการที่คณะพูดคุยทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกัน	80
4.4 การจัดทำพื้นที่ปลอดภัย	81
4.5 ประเด็นที่รัฐบาลและขบวนการควรจะพูดคุยกันในขณะนี้	82
ภาคผนวก ก ระเบียบวิธีวิจัย	90
ภาคผนวก ข ตารางเปรียบเทียบผลความคิดเห็นประชาชนทั่วไป ครั้งที่ 1-4	106

สารบัญตารางและแผนภาพ

ตารางที่ 1 :	สรุปความเห็นสำคัญของประชาชนและผู้นำความคิด	20
แผนภาพที่ 1 :	เพศ	33
แผนภาพที่ 2 :	ศาสนา	34
แผนภาพที่ 3 :	การนิยามตัวตน	34
แผนภาพที่ 4 :	ภูมิลำเนาเดิม	35
แผนภาพที่ 5 :	พฤติกรรมการใช้ภาษา	35
แผนภาพที่ 6 :	การศึกษาสายสามัญ	36
แผนภาพที่ 7 :	การศึกษาสายศาสนา	36
แผนภาพที่ 8 :	รายได้	37
แผนภาพที่ 9 :	อาชีพ	37
แผนภาพที่ 10 :	พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ	38
แผนภาพที่ 11 :	ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	39
แผนภาพที่ 12 :	รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	39
แผนภาพที่ 13 :	ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน	40
แผนภาพที่ 14 :	การติดต่อสัมพันธ์กันของผู้คนในสังคม	41
แผนภาพที่ 15 :	มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย	41
แผนภาพที่ 16 :	มุมมองต่อความรุนแรง	42
แผนภาพที่ 17 :	สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่	43
แผนภาพที่ 18 :	การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา	43
แผนภาพที่ 19 :	สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน	44
แผนภาพที่ 20 :	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่	45
แผนภาพที่ 21 :	คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่	45
แผนภาพที่ 22 :	เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ	46
แผนภาพที่ 23 :	ข้อขบวนการเคลื่อนไหวที่รู้จัก	46
แผนภาพที่ 24 :	เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	47
แผนภาพที่ 25 :	ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	47
แผนภาพที่ 26 :	กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	48
แผนภาพที่ 27 :	ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา	48
ตารางที่ 2 :	คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	49
ตารางที่ 3 :	ผลของกระบวนการพูดคุยฯ ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน	49
แผนภาพที่ 28 :	การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	50
แผนภาพที่ 29 :	ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ	50
แผนภาพที่ 30 :	ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	51
แผนภาพที่ 31 :	การมีส่วนร่วมขององค์กรที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุย	51
แผนภาพที่ 32 :	ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย	52
แผนภาพที่ 33 :	องค์กรหรือบุคคลใดที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง	53

แผนภาพที่ 34 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ ในอีก 5 ปีข้างหน้า	53
แผนภาพที่ 35 : คำเรียกขานพื้นที่	54
แผนภาพที่ 36 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด	55
แผนภาพที่ 37 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่าง ๆ	55
แผนภาพที่ 38 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่	56
แผนภาพที่ 39 : ประเด็นสำคัญในการสร้างพื้นที่ปลอดภัย	57
แผนภาพที่ 40 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว	57
แผนภาพที่ 41 : เพศ	58
แผนภาพที่ 42 : ศาสนา	59
แผนภาพที่ 43 : การนิยามตัวตน	59
แผนภาพที่ 44 : ภูมิลำเนาเดิม	60
แผนภาพที่ 45 : พฤติกรรมการใช้ภาษา	60
แผนภาพที่ 46 : การศึกษาสายสามัญ	61
แผนภาพที่ 47 : การศึกษาสายศาสนา	61
แผนภาพที่ 48 : รายได้	62
แผนภาพที่ 49 : อาชีพ	62
แผนภาพที่ 50 : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ	63
แผนภาพที่ 51 : เคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	64
แผนภาพที่ 52 : รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ	64
แผนภาพที่ 53 : ความรู้สึกปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน	65
แผนภาพที่ 54 : ค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ (คะแนนเต็ม 4)	65
แผนภาพที่ 55 : ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม	66
แผนภาพที่ 56 : มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย	66
แผนภาพที่ 57 : มุมมองต่อความรุนแรง	67
แผนภาพที่ 58 : สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่	67
แผนภาพที่ 59 : การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา	68
แผนภาพที่ 60 : สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน	68
แผนภาพที่ 61 : ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่	69
แผนภาพที่ 62 : คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่	70
แผนภาพที่ 63 : เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ	70
แผนภาพที่ 64 : ชื่อขบวนการเคลื่อนไหวที่รู้จัก	71
แผนภาพที่ 65 : เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	71
แผนภาพที่ 66 : ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	72
แผนภาพที่ 67 : กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข	73
แผนภาพที่ 68 : ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา	73
ตารางที่ 4 : คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่	74

ตารางที่ 5 :	ผลของกระบวนการพูดคุยฯ ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน	74
แผนภาพที่ 69 :	การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	75
แผนภาพที่ 70 :	ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ	75
แผนภาพที่ 71 :	ความก้าวหน้าของกระบวนการการพูดคุย	76
แผนภาพที่ 72 :	การมีส่วนร่วมขององค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุย	76
แผนภาพที่ 73 :	ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย	77
แผนภาพที่ 74 :	องค์กรหรือบุคคลใดที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง	78
แผนภาพที่ 75 :	ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ ในอีก 5 ปีข้างหน้า	78
แผนภาพที่ 76 :	คำเรียกขานพื้นที่	79
แผนภาพที่ 77 :	คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด	79
แผนภาพที่ 78 :	ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่างๆ	80
แผนภาพที่ 79 :	แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่	81
แผนภาพที่ 80 :	ประเด็นสำคัญในการทำพื้นที่ปลอดภัย	81
แผนภาพที่ 81 :	เรื่องที่จะต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว	82
ตารางที่ 6 :	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปกับผู้นำความคิด	83
ตารางที่ 7 :	เปรียบเทียบผลความคิดเห็นประชาชนทั่วไป ครั้งที่ 1-4	107



บทสรุปผู้บริหาร

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 1,609 คน)

1.1 เพศ ศาสนา อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 923 คน (ร้อยละ 57.4) ส่วนเพศชายมีจำนวน 681 คน (ร้อยละ 42.3) โดยอายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามจะอยู่ที่ 44 ปี ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ได้กำหนดอายุของผู้ที่จะตอบแบบสอบถามไว้ที่ระหว่าง 18-70 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 1,263 คน (ร้อยละ 78.5) นอกเหนือจากนั้นเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 325 คน (ร้อยละ 20.2) และมีผู้ไม่ระบุศาสนา จำนวน 21 คน (ร้อยละ 1.3)

1.2 ภาษาที่ใช้ในครอบครัว

ภาษาที่ผู้ตอบส่วนใหญ่พูดเป็นประจำในครัวเรือน คือ **ภาษามลายูถิ่น** จำนวน 938 คน (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือภาษาถิ่นใต้ จำนวน 204 คน (ร้อยละ 12.7) ภาษามลายูปนไทย จำนวน 202 คน (ร้อยละ 12.6) และภาษาใต้ปนไทยกลาง จำนวน 101 คน (ร้อยละ 6.3) สำหรับภาษามลายูกลางและภาษาถิ่นเจ๊ะเห มีผู้ตอบจำนวน 24 คน (ร้อยละ 1.5) เท่ากัน

1.3 การศึกษา

สำหรับระดับการศึกษานั้น ได้แบ่งออกเป็นสายสามัญและสายศาสนา ซึ่งในส่วนของการศึกษาสายสามัญ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 696 คน (ร้อยละ 43.3) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 306 คน (ร้อยละ 19) และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 214 คน (ร้อยละ 13.3) ที่น่าสนใจคือ ยังมีผู้ไม่ได้ศึกษา จำนวน 125 คน (ร้อยละ 7.8)

ในส่วนของการศึกษาสายศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เรียนสายศาสนา จำนวน 1,031 คน (ร้อยละ 64) ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนสายศาสนามีจำนวน 563 คน (ร้อยละ 35) ในกลุ่มผู้ที่ได้ศึกษาสายศาสนานั้น เป็นกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับตาดีกา จำนวน 445 คน (ร้อยละ 27.7) ระดับตัน (อิปติดาอี) จำนวน 211 คน (ร้อยละ 13.1) และระดับกลาง (มูตาวัตซิด) จำนวน 176 คน (ร้อยละ 10.9)

1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผู้ตอบประมาณครึ่งหนึ่งมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 654 คน (ร้อยละ 40.6) รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,001-10,000 บาท จำนวน 570 คน (ร้อยละ 35.4) และไม่มีรายได้ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 9.3) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อยและฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงค่อนข้างลำบาก

1.5 อาชีพหลัก

ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร ประมง ปศุสัตว์ จำนวน 572 คน (ร้อยละ 35.2) รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ ขับรถ ก่อสร้าง ตัดเย็บ ภารโรง จำนวน 341 คน (ร้อยละ 21.2) แม่บ้าน พ่อบ้าน เกษียณ จำนวน 174 คน (ร้อยละ 10.8) ในจำนวนนี้มีผู้ที่อยู่ระหว่างหางานหรือว่างงาน จำนวน 128 คน (ร้อยละ 8)

1.5 การนิยามตัวตน

การนิยามตัวตนซึ่งเป็นประเด็นด้านอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ศาสนาและสำนักประวัติศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยามตนเองจากฐานของอัตลักษณ์ทางศาสนา คือเป็นคนมุสลิม จำนวน 707 คน (ร้อยละ 43.9) รองลงมาคือมองว่าตนเองเป็นคนมลายู จำนวน 366 คน (ร้อยละ 22.7) ซึ่งเป็นการนิยามจากฐานของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ลำดับถัดมา มองว่าตนเป็นคนไทยซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติ จำนวน 322 คน (ร้อยละ 20) และเป็นคนพุทธ จำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.8) สำหรับคนปัตตานี มีผู้ตอบจำนวน 42 คน (ร้อยละ 2.6)

1.6 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่

ด้านสื่อบุคคล ผู้ตอบจะติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชนมากที่สุด จำนวน 884 คน (ร้อยละ 55)

สถานที่ที่ผู้ตอบติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ มัสยิด จำนวน 732 คน (ร้อยละ 45.5)

ช่องทางการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้ในการติดตามข่าวสารนั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่ติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 1,176 คน (ร้อยละ 73.1) รองลงมาจะเป็นเฟซบุ๊ก จำนวน 605 คน (ร้อยละ 37.6) และไลน์ จำนวน 564 คน (ร้อยละ 35.1)

2. มุมมองต่อปัญหาและผลกระทบจากเหตุการณ์ในพื้นที่

2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ประสบการณ์ตรงของผู้ตอบแบบสอบถาม คนในครอบครัว หรือญาติสนิทเคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน มีผู้ตอบจำนวน 284 คน (ร้อยละ 17.7) เคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งลักษณะของเหตุการณ์ที่ผู้ตอบจำนวน 284 คน ประสบโดยตรงสามอันดับแรก ได้แก่ (1) เหตุการณ์ที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต จำนวน 77 คน (ร้อยละ 27.1) (2) เคยได้รับบาดเจ็บเอง จำนวน 75 คน (ร้อยละ 26.4) และ (3) มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 21.5)

2.2 ความรู้สึกปลอดภัย

ความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ 3 ประเภทได้แก่ การเดินทาง/การพบปะผู้คน การอยู่ในพื้นที่สาธารณะ/การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ และการแสดงความคิดเห็น พบว่า

สถานที่สามอันดับแรกที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยที่สุด คือ (1) เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม จำนวน 1,213 คน (ร้อยละ 75.4) (2) อยู่ในสถานที่ราชการ จำนวน 1,212 คน (ร้อยละ 75.3) และ (3) อยู่ในมัสยิด จำนวน 1,151 คน (ร้อยละ 71.5)

ส่วนสถานการณ์สามอันดับแรกที่ผู้ตอบส่วนใหญ่รู้สึกไม่ปลอดภัยที่สุด คือ (1) พบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก จำนวน 1,004 คน (ร้อยละ 62.4) (2) วิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปัตตานี จำนวน 932 คน (ร้อยละ 57.9) และ (3) สนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปัตตานี จำนวน 930 คน (ร้อยละ 57.8)

2.3 ความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน

มุมมองที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในชุมชนในการสำรวจนี้ประกอบด้วย สถานการณ์สมมติ 3 ด้านคือ ด้านการเลือกสถานที่เรียนของบุตรหลาน ด้านการเลือกสถานที่ทำงาน และด้านการเลือกที่อยู่อาศัย โดยที่ปัจจัยในการเลือกสถานที่เหล่านี้ ประชาชนจะเลือกในเงื่อนไขแบบไหน? ถ้าเขามีโอกาสเลือกได้ (1) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (2) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมต่างกัน และ (3) ความคิดที่ว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก

การสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณครึ่งหนึ่งอยากจะอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน จำนวน 830 คน (ร้อยละ 51.6)

ส่วนการเลือกสถานศึกษาของลูก ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่า สามารถเรียนในโรงเรียนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมต่างจากตัวเองได้ จำนวน 134 คน (ร้อยละ 8.3) และอีกส่วนหนึ่งมองว่า วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา จำนวน 726 คน (ร้อยละ 45.1)

ในด้านการเลือกสถานที่ทำงาน ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่า สามารถทำงานในสถานที่ที่มีศาสนาและวัฒนธรรมต่างจากตัวเองได้ จำนวน 99 คน (ร้อยละ 6.2) และอีกส่วนหนึ่งมองว่า วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา จำนวน 761 คน (ร้อยละ 47.3)

2.4 มุมมองต่อประเด็นหญิงชาย

ความคิดเห็นต่อการทำหน้าที่ในด้านต่างๆ ระหว่างชายกับหญิง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สามด้านที่ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่า ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง จำนวน 905 คน (ร้อยละ 56.2) ด้านการสร้างสันติภาพ จำนวน 713 คน (ร้อยละ 44.3) และด้านเศรษฐกิจ จำนวน 670 คน (ร้อยละ 41.6) ตามลำดับ สำหรับด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ดีพอๆ กัน จำนวน 762 คน (ร้อยละ 47.4)

2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่

ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ปัญหาร่วมกันมากขึ้น” จำนวน 974 คน (ร้อยละ 60.5) รองลงมาคือการสนับสนุนคำพูดที่ว่า “ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ” จำนวน 888 คน (ร้อยละ 55.1) และ “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ปัญหาอย่างจริงจัง” จำนวน 620 คน (ร้อยละ 38.6) ในขณะที่มุมมองต่อ “วิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่างกับกลุ่มเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว” นั้นมีผู้ไม่เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 622 คน (ร้อยละ 38.7) และเป็นประเด็นที่มีผู้ตอบว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.5

สำหรับความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปต่อสาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่นั้น พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 770 คน คิดว่า “เกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด และค้ายาของเถื่อน” (ร้อยละ 47.9) รองลงมาคือคิดว่า “เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม” จำนวน 700 คน (ร้อยละ 43.5) “เกิดจากการแข่งขันกันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ)” จำนวน 623 คน (ร้อยละ 38.7) “เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อตัวเองประมาณ” จำนวน 585 คน (ร้อยละ 36.4) และ “เกิดจากกลุ่มคนไม่หวังดีที่บิดเบือนประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ตัวเอง” จำนวน 549 คน (ร้อยละ 34.1) ตามลำดับ

ส่วนมุมมองที่ว่า สาเหตุของปัญหา “เกิดจากการที่สยามยึดครองปาตานีเป็นอาณานิคม” และ “เกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล” นั้น ประชาชนมีความเห็นต่อประเด็นนี้มีจำนวนไม่สูงนัก (ร้อยละ 25.4 และ ร้อยละ 19.2 ตามลำดับ)

2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ความคิดเห็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มี การละเมิดสิทธิมนุษยชนเลย จำนวน 744 คน (ร้อยละ 46.2) รองลงมาคือ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนบ้าง จำนวน 435 คน (ร้อยละ 27) ที่น่าสนใจ คือ มีการตอบว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นประจำ จำนวน 47 คน (ร้อยละ 2.9) ส่วนผู้ที่ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวน 383 คน (ร้อยละ 23.8)

เมื่อถามถึงความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการละเมิดสิทธิมนุษยชน พบว่า สามอันดับแรกที่ผู้ตอบ แบบสอบถามเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) ชาวบ้านถูกสุมตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด้านตรวจ โดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (2) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ และ (3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (จำนวน 742 คน ร้อยละ 46.1, จำนวน 714 คน ร้อยละ 44.4 และจำนวน 664 คน ร้อยละ 41.3 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลำดับรองลงมา ได้แก่ กรณีชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของขบวนการ จำนวน 563 คน (ร้อยละ 35.0) เด็กนักเรียน ไม่ได้รับอนุญาตให้คลุมฮิญาบในโรงเรียนวัด จำนวน 557 คน (ร้อยละ 34.6) เจ้าหน้าที่สั่งห้ามจัดเวทีสาธารณะ ในชุมชน จำนวน 327 คน (ร้อยละ 20.3)

2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

สำหรับประเด็นผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่นั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 1,062 คน (ร้อยละ 66) ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ ในขณะที่มีผู้ตอบให้ความเห็นว่า กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความ รุนแรงในพื้นที่ 3 กลุ่มแรกได้แก่ (1) กลุ่มยาเสพติด คำของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล จำนวน 296 คน (ร้อยละ 18.4) (2) ทหารพราน จำนวน 214 คน (ร้อยละ 13.3) และ (3) ขบวนการบีอาร์เอ็น จำนวน 172 คน (ร้อยละ 10.7)

2.8 มุมมองต่อขบวนการ

ผู้ก่อความไม่สงบ เป็นคำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ที่ผู้ตอบเลือกมากที่สุด จำนวน 540 คน (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือ ผู้ก่อการร้าย จำนวน 142 คน (ร้อยละ 8.8) และ ผู้ก่อเหตุรุนแรง จำนวน 127 คน (ร้อยละ 7.9) ในขณะที่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ อยู่ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงเช่น เดียวกัน จำนวน 451 คน (ร้อยละ 28)

ในประเด็นเรื่องเป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.6) ตอบว่า “ไม่รู้” “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” ในขณะที่ผู้ที่ตอบจำนวน 680 คน (ร้อยละ 42.3) มีความเห็นว่า เป้าหมายหลักคือ “ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง” จำนวน 226 คน (ร้อยละ 14.0) รองลงมาคือ “ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ” จำนวน 219 คน (ร้อยละ 13.6) และ “ต้องการเขตปกครองพิเศษหรือเขตปกครองตนเอง โดยยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย” จำนวน 122 คน (ร้อยละ 7.6)

3. ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/การพูดคุยสันติสุข

3.1 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย

กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวในพื้นที่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยได้ยินชื่อ คือ บีอาร์เอ็น (BRN) จำนวน 824 คน (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ พูโล (PULO) จำนวน 712 คน (ร้อยละ 44.3) มารา ปาดานี (MARA

PATANI) จำนวน 507 คน (ร้อยละ 31.5) และเบอร์ซาตู (BERSATU) จำนวน 448 (ร้อยละ 27.8)

ในส่วนของความสนใจต่อการกระบวนการพูดคุยสันติภาพนั้น น่าสนใจว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ จำนวน 816 คน (ร้อยละ 50.7) ผู้ที่ตอบว่าไม่เคยได้ยินมีจำนวน 604 คน (ร้อยละ 37.5) ผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวนไม่มากนักคือ 190 คน (ร้อยละ 11.8)

ในด้านการให้ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น ผู้ตอบว่าไม่สนใจเลยและไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 814 คน (ร้อยละ 50.6) น่าสนใจที่ว่ามีจำนวนมากกว่าผู้ตอบว่าสนใจมากและสนใจ ซึ่งมีจำนวนรวมกัน 572 คน (ร้อยละ 35.6) ส่วนผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 223 คน (ร้อยละ 13.9)

ต่อประเด็นความต้องการข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคลกลุ่มใดมากที่สุด โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแสดงที่สำคัญในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข รัฐบาล มาราปาตานี ผู้อำนวยการความสะดวก (มาเลเซีย) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ เมื่อเรียงลำดับคะแนนในด้านอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง ฝ่ายที่ประชาชนอยากฟังข้อมูลมากที่สุด คือ รัฐบาล 849 คน (ร้อยละ 52.8) อันดับสองคือภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 660 คน (ร้อยละ 41) อันดับสามคือองค์กรระหว่างประเทศ อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง มีจำนวน 509 คน (ร้อยละ 31.6)

น่าสนใจว่าผู้อำนวยการความสะดวก (มาเลเซีย) มีคะแนนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งจำนวนน้อยที่สุดคือ 451 คน (ร้อยละ 28) ส่วนมาราปาตานีมีจำนวนคนที่อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งต่ำเป็นที่สองคือ 454 คน (ร้อยละ 28.2) อันดับสามที่คะแนนต่ำสุดคือขบวนการบีอาร์เอ็น ได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง 460 คน (ร้อยละ 28.6) แต่น่าสังเกตว่าข้อนี้ของมาราปาตานีมีผู้ขอไม่ตอบ จำนวน 413 คน (ร้อยละ 25.7) ส่วนขบวนการบีอาร์เอ็น มีผู้ขอไม่ตอบ จำนวน 405 คน (ร้อยละ 25.2) ซึ่งมากพอๆ กัน

3.2 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง

ความรู้สึกรู้สึกของประชาชนต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เหมือนเดิม จำนวน 693 คน (ร้อยละ 43.1) ในขณะที่ผู้มีความเห็นว่า ดีขึ้น มีจำนวน 338 คน (ร้อยละ 21) และแย่ลง จำนวน 268 คน (ร้อยละ 16.7) ตามลำดับ ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวน 198 คน (ร้อยละ 12.3)

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินการทำงานในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบจำนวน 551 คน (ร้อยละ 34.3) ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีจำนวน 437 คน (ร้อยละ 27.2) ในขณะที่มีผู้ตอบจำนวน 488 คน (ร้อยละ 30.3) ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10 ส่วนผู้ขอไม่ตอบมีจำนวน 133 คน (ร้อยละ 8.3)

3.3 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่

ในประเด็นที่ว่าพูดคุยทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือแย่ลง ปรากฏว่า ผู้ตอบจำนวน 744 คน (ร้อยละ 46.3) บอกว่าดีขึ้นถึงดีมาก ส่วนจำนวน 241 คน (ร้อยละ 15) บอกว่าแย่ลงหรือแย่ลงมากๆ และมีผู้ตอบจำนวน 389 คน (ร้อยละ 24.2) บอกว่ากลางๆ หรือ ไม่ดีขึ้นไม่แย่ลง

3.4 ความเชื่อมั่นต่อการกระบวนการพูดคุย

ในคำถามเรื่องการสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ผู้ตอบจำนวน 963 คน (ร้อยละ 59.9) บอกว่าสนับสนุนการพูดคุย/เจรจา ซึ่งเป็นจำนวนค่อนข้างมากกว่าผู้ที่ไม่สนับสนุน

ซึ่งมีจำนวน 89 คน (ร้อยละ 5.5) ผู้ตอบว่าไม่แน่ใจมีจำนวน 312 คน (ร้อยละ 19.4) ผู้ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบในข้อนี้มีเพียง 245 คน (ร้อยละ 15.3)

ต่อคำถามว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นมากน้อยเพียงใดว่า กระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ผู้ตอบจำนวน 577 คน (ร้อยละ 35.9) ระบุว่ามีความเชื่อมั่นและเชื่อมั่นมาก ในขณะที่ผู้ตอบจำนวน 513 คน (ร้อยละ 31.9) บอกว่าไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นเลย ผู้ที่ตอบว่าไม่รู้ มีจำนวน 419 คน (ร้อยละ 26) ขณะที่คนที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 519 คน (ร้อยละ 32.2)

3.5 ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย

ต่อคำถามว่าการพูดคุยขณะนี้มีความก้าวหน้าหรือไม่ ผู้ที่ตอบไม่ก้าวหน้าเลยและไม่ก้าวหน้ามีจำนวน 489 คน (ร้อยละ 30.4) ผู้ที่ตอบก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างมีจำนวน 400 คน (ร้อยละ 24.9) ซึ่งนับว่าน้อยกว่ากลุ่มแรก แต่ผู้ที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 720 คน (ร้อยละ 44.8)

3.6 การมีส่วนร่วมของกลุ่มทางสังคม

หากต้องการจะให้ข้อตกลงสันติภาพตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนและมีความยั่งยืน จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ต่างๆ ในสังคมการเมืองได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งกลุ่มคนที่ผู้ตอบเห็นว่าจะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ (1) กลุ่มพนักงานปกครองท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 1,025 คน (ร้อยละ 63.7) รองลงมาคือ (2) นักการเมืองท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) จำนวน 959 คน (ร้อยละ 59.6) และ (3) ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 958 คน (ร้อยละ 59.5)

3.7 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ในประเด็นข้อกังวลของประชาชนต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 933 คน (ร้อยละ 58) มีความกังวลว่ากระบวนการพูดคุยฯ จะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง และการพูดคุยฯ จะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม มีจำนวน 907 คน (ร้อยละ 56.3) รองลงมาคือกังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามข้อตกลงกัน จำนวน 889 คน (ร้อยละ 55.3) สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ข้อกังวลที่ว่ากระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขอาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราชนั้น มีผู้ตอบในข้อนี้จำนวน 435 คน (ร้อยละ 27) และมีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบนั้นมีจำนวนค่อนข้างสูงในข้อนี้ คือจำนวน 936 คน (ร้อยละ 58.2)

3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกบุคคลหรือกลุ่มที่คิดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพได้ทั้งหมด 3 ตัวเลือก โดยพบว่า รัฐบาล เป็นตัวเลือกที่ถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 454 คน (ร้อยละ 28.2) อันดับสองคือ ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 242 คน (ร้อยละ 15) และนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 175 คน (ร้อยละ 10.9) แต่ทั้งนี้ มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ และ ขอไม่ตอบ รวมกันเกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นจำนวน 867 คน (ร้อยละ 53.9)

3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ

คำถามว่าท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า มีผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 829 คน (ร้อยละ 51.5) บอกว่ามีความหวังและหวังมาก ส่วนผู้ตอบที่บอกว่าไม่มีความหวังและไม่หวังเลยมีจำนวน 377 คน (ร้อยละ 23.4) ซึ่งนับว่าน้อยกว่ากลุ่มที่มีความหวัง ในขณะที่กลุ่มไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุมีจำนวน 403 คน (ร้อยละ 25.1)

4. ข้อเสนอทางออกของปัญหา

4.1 การบริหารปกครอง

คำถามสำคัญข้อหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารปกครองพื้นที่ และเป็นที่ถกเถียงของหลายฝ่ายมาเป็นเวลานาน คือ หากต้องการจะให้ปัญหาความไม่สงบยุติลง ทางออกคือต้องให้พื้นที่ที่มีรูปแบบการบริหารปกครองแบบใด ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า **ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระแยกออกจากประเทศไทย** หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ จำนวน 778 คน (ร้อยละ 48.4) แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ตอบอย่างชัดเจนว่าต้องเป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้นจำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.8) อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า มีผู้ที่ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และ ไม่ระบุ รวมกันแล้วสูงถึง 722 คน (ร้อยละ 44.9)

สำหรับรูปแบบการบริหารปกครองที่อยากเห็นที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในข้อคำตอบว่าอยากให้เป็นอย่างนั้น และจำเป็นอย่างยิ่ง คือ 2) รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่น ๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯ แต่ละจังหวัด) จำนวน 370 คน (ร้อยละ 23) รองลงมาคือ 3) รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่าฯ โดยรวม จสต. เป็นเขตเดียว) จำนวน 314 คน (ร้อยละ 19.5)

4.2 แนวทาง/มาตรการที่คณะผู้ตกุยทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกัน

ข้อเสนอใดเป็นแนวทางหรือมาตรการที่คณะผู้ตกุยของทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงในทางบวก ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 1,243 คน (ร้อยละ 77.2) (1) ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน มาตรการรูปธรรมที่อยากให้เร่งดำเนินการในอันดับถัดมาคือ (2) หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) จำนวน 1,173 คน (ร้อยละ 72.9) และ (3) ป้องกันไม่ให้เกิดละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 1,071 คน (ร้อยละ 66.6) ตามลำดับ

4.3 การจัดทำพื้นที่ปลอดภัย

เมื่อสอบถามประชาชนถึงประเด็น 3 ลำดับแรกในการทำพื้นที่ปลอดภัย พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าในพื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน จำนวน 960 คน (ร้อยละ 59.7) รองลงมาคือ ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง จำนวน 885 คน (ร้อยละ 55.0) และ ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล จำนวน 765 คน (ร้อยละ 47.5) ตามลำดับ

4.5 ประเด็นที่รัฐบาลและขบวนการน่าจะพูดคุยกันในขณะนี้

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดลำดับความสำคัญใน 3 ประเด็นแรกที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการควรจะยกมาพูดคุยกันในขณะนี้ พบว่า ประเด็นที่ประชาชนอยากจะให้รัฐบาลและขบวนการได้พูดคุยกันในขณะนี้มากที่สุด คือ (1) การแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 1,140 คน (ร้อยละ 70.9) รองลงมาคือ (2) ส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ จำนวน 1,102 คน (ร้อยละ 68.5) และ (3) เรื่องปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 654 คน (ร้อยละ 40.6)

ตารางที่ 1 : สรุปความเห็นสำคัญของประชาชนและผู้นำความคิด

	ความเห็นประชาชนทั่วไป	ความเห็นผู้นำความคิด
1	จำนวนผู้ตอบ 1,609 คน	จำนวนผู้ตอบ 201 คน
2	สาเหตุความรุนแรง 3 อันดับแรก (1) กลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด ค้าของเถื่อน (ผู้ตอบร้อยละ 47.9) (2) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 43.5) (3) การแข่งขันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ) (ร้อยละ 38.7)	สาเหตุความรุนแรง 3 อันดับแรก (1) กลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด ค้าของเถื่อน (ผู้ตอบร้อยละ 56.2) (2) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 51.7) (3) การแข่งขันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ) (ร้อยละ 50.2)
3	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 3 อันดับแรก (สัดส่วนผู้เลือกตอบเกินกว่าร้อยละ 10) (1) กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 18.4) (2) ทหารพราน (ร้อยละ 13.3) (3) ขบวนการบิอาร์เอ็น (ร้อยละ 10.7) ผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ มีมากถึงร้อยละ 66	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 3 อันดับแรก (1) กลุ่มยาเสพติด ของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล (ผู้ตอบร้อยละ 22.9) (2) ทหารพราน (ร้อยละ 18.9) (3) ขบวนการบิอาร์เอ็น (ร้อยละ 15.4) ผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ มีจำนวนมากถึงร้อยละ 53.2
4	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (1) สถานการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 43.1) (2) สถานการณ์ดีขึ้น (ร้อยละ 21) (3) สถานการณ์แย่ลง (ร้อยละ 16.7)	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (1) สถานการณ์เหมือนเดิม (ร้อยละ 39.8) (2) สถานการณ์ดีขึ้น (ร้อยละ 27.4) (3) สถานการณ์แย่ลง (ร้อยละ 26.9)
5	ผู้ตอบส่วนใหญ่สนับสนุนการใช้การพูดคุยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (ร้อยละ 59.9)	ผู้ตอบส่วนใหญ่สนับสนุนการใช้การพูดคุยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (ร้อยละ 70.6)
6	ผู้ตอบส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าของการพูดคุย (ร้อยละ 30.4)	ผู้ตอบส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าของการพูดคุย (ร้อยละ 40.4)
7	ผู้ตอบรู้สึกเชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ (ร้อยละ 34) ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อมั่น มีสัดส่วนร้อยละ 26	ผู้ตอบรู้สึกเชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ (ร้อยละ 44.8) ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อมั่น มีสัดส่วนร้อยละ 29.9
8	ผู้ตอบมีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในอีก 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 51.5) ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่มีความหวัง มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 23.4)	ผู้ตอบมีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในอีก 5 ปี ข้างหน้า (ร้อยละ 61.1) ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่มีความหวัง มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 22.9)
9	ข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข 3 อันดับแรก (1) การพูดคุยสันติสุขจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ผู้ตอบร้อยละ 58) (2) การพูดคุยสันติสุขจะทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 56.3) (3) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามข้อตกลง (ร้อยละ 55.3)	ข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข 3 อันดับแรก (1) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามข้อตกลง (ร้อยละ 71.6) (2) การพูดคุยสันติสุขจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ผู้ตอบร้อยละ 68.2) (3) การพูดคุยสันติสุขจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 66.2)

	ความเห็นประชาชนทั่วไป	ความเห็นผู้นำความคิด
10	ผู้ตอบอยากเห็นการปกครองที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯแต่ละจังหวัด) มากที่สุด (ร้อยละ 23)	ผู้ตอบอยากเห็นการปกครองที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯแต่ละจังหวัด) มากที่สุด (ร้อยละ 36.8)
11	มาตรการเร่งด่วน 3 อันดับแรก (1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 77.2) (2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 72.9) (3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 66.6)	มาตรการเร่งด่วน 3 อันดับแรก (1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 85.1) (2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 77.2) (3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 76.7)
12	การจัดทำพื้นที่ปลอดภัยควรมีประเด็นสำคัญ 3 อันดับแรก คือ (1) พื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน (ร้อยละ 59.7) (2) ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง (ร้อยละ 55) (3) ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล (ร้อยละ 47.5)	การจัดทำพื้นที่ปลอดภัยควรมีประเด็นสำคัญ 3 อันดับแรก คือ (1) พื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน (ร้อยละ 69.7) (2) ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง (ร้อยละ 56.7) (3) ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล (ร้อยละ 46.8)
13	เรื่องจำเป็นที่ต้องทำหากต้องการแก้ปัญหาความรุนแรงให้ได้จริงในระยะยาว 3 อันดับแรก (1) แก้ปัญหาอาชญากรรม (ร้อยละ 70.9) (2) สร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ (ร้อยละ 68.5) (3) ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ (ร้อยละ 40.6)	เรื่องจำเป็นที่ต้องทำหากต้องการแก้ปัญหาความรุนแรงให้ได้จริงในระยะยาว 3 อันดับแรก (1) สร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ (ร้อยละ 73.1) (2) แก้ปัญหาอาชญากรรม (ร้อยละ 68.7) (3) ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ (ร้อยละ 47.3)

1. บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กระบวนการพูดคุยสันติสุขระหว่างคณะพูดคุยสันติสุขของรัฐบาลกับกลุ่มผู้มีความเห็นแตกต่างจากรัฐที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยถือเป็นวาระเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้ภาพใหญ่ของความพยายามสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่ดังที่ปรากฏอย่างเป็นทางการต่อสาธารณะ ถือเป็นมิติใหม่ของการแก้ไขปัญหาที่มุ่งใช้สันติวิธีอย่างเป็นรูปธรรม โดยตั้งอยู่บนฐานคิดที่จะทำความเข้าใจถึงมุมมองและความต้องการของกันและกันเพื่อปูทางสู่การแสวงหาทางออกที่พอยอมรับกันได้ ซึ่งการที่กระบวนการพูดคุยจะสามารถดำเนินไปจนนำไปสู่ทางออกดังกล่าวได้นั้น นอกเหนือจากการทำงานร่วมกันของคู่ขัดแย้งหลักแล้ว ผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายังจำเป็นต้องรับฟังเสียงของประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะทำให้ “กระบวนการ” และ “สาระสำคัญ” ที่ตกลงกันมีความชอบธรรมและยั่งยืน

ตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมาของความขัดแย้งที่ยืดเยื้อนี้ ทั้งรัฐบาลและกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐรวมถึงองค์กรภาคประชาสังคม ต่างก็ทำงานเพื่อสะท้อนเสียงของประชาชน โดยยึดถือความต้องการของประชาชนเป็นหลักในการขับเคลื่อนสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่คำถามสำคัญที่ตามมาคือ แท้จริงแล้วประชาชนที่ถูกกล่าวถึงนั้น คิดอย่างไรต่อกระบวนการสันติภาพที่เกิดขึ้น ด้วยความเชื่ออย่างแน่วแน่เช่นเดียวกับรัฐบาล และองค์กรภาคประชาสังคมต่างๆ ว่า เสียงของประชาชนจะเป็นปัจจัยที่กำหนดว่ากระบวนการสันติภาพจะดำเนินไปในทิศทางใด มีความต่อเนื่องหรือไม่ และข้อตกลงที่จะได้จะมีความยั่งยืนหรือไม่อย่างไร

สถาบันพระปกเกล้าโดยสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล ร่วมกับสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ 24 องค์กร จึงได้มีแนวคิดที่จะสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมา 3 ครั้ง เพื่อให้กระบวนการสันติภาพดำเนินไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่เกี่ยวข้องและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง อันเป็นการใช้ข้อมูลความรู้มีใช้อารมณ์ความรู้สึกเป็นฐานในการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การสำรวจครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันในรูปของเครือข่ายที่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชนทุกกลุ่มวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่ายและสามารถนำผลที่ได้ไปประกอบการตัดสินใจกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ซึ่งในการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อการกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 4 ได้มีเครือข่ายในการเข้าร่วมการสำรวจเพิ่มอีก 4 เครือข่าย ได้แก่ วิทยาลัยอิสลามศึกษา และคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ศูนย์ความเป็นเลิศด้านผู้หญิงและความมั่นคงทางสังคม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ในการสำรวจความคิดเห็นครั้งแรก ได้ดำเนินการไประหว่างช่วงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 13 มีนาคม 2559 การสำรวจครั้งที่ 2 เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม ถึง 22 สิงหาคม 2559 การสำรวจครั้งที่ 3 เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 10 เมษายน ถึง 22 พฤษภาคม 2560 และการสำรวจครั้งที่ 4 นี้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2561

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อรับทราบข้อคิดเห็นและพัฒนาการทางความคิดของกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั้งไทยพุทธและมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลาในอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย ที่มีต่อการกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี
- 1.2.2 เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพได้มีข้อมูลทางวิชาการที่สะท้อนถึงความต้องการของประชาชนในการประกอบการตัดสินใจ
- 1.2.3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้สะท้อนมุมมองและความต้องการต่อผู้เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไปจำนวน 1,609 ตัวอย่าง และกลุ่มผู้นำความคิด (เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำสตรีในชุมชน) จำนวน 201 คน ทั้งไทยพุทธและมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลาในอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

1.4.1 พื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในพื้นที่จังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย โดยใช้หลักวิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic random sampling) เพื่อประกันว่าทุกคนจากทุกหน่วยในพื้นที่และประชากรทั้งหมดที่ถูกศึกษาต้องมีโอกาสเท่ากันในการถูกเลือก ทำให้มีความน่าเชื่อถือของความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างอันจะทำให้ผลการวิจัยสำรวจมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติในระดับที่ยอมรับได้

1.4.2 รายละเอียดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มเลือกจากหน่วยศึกษาระดับใหญ่ไล่ลงไปถึงหน่วยที่เล็กที่สุดคือระดับครัวเรือน (ตั้งแต่ระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน ครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน) โดยใช้การจับฉลากเพื่อสุ่มเลือกเป็นขั้นๆ ดังนี้

- **ขั้นที่หนึ่ง** เป็นการสุ่มเลือกตำบลด้วยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ ให้ได้ครึ่งหนึ่งของตำบลทั้งหมด 288 ตำบลใน 37 อำเภอของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา

- **ขั้นที่สอง** เป็นการสุ่มในระดับหมู่บ้าน โดยดำเนินการสุ่มหมู่บ้านที่อยู่ใน 144 ตำบลที่ได้จากการสุ่มในขั้นตอนแรกจากบัญชีรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนของฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2561 ให้ได้จำนวน 162 หมู่บ้าน/ชุมชน
- **ขั้นที่สาม** เป็นการสุ่มอย่างเป็นระบบในระดับครัวเรือน โดยการสุ่มครัวเรือนจำนวน 10 ครัวเรือนที่อยู่ใน 162 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการสุ่มในขั้นตอนที่สอง ได้จำนวนครัวเรือน 1,620 ครัวเรือน
- **ขั้นสุดท้าย** เป็นการสุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวนครัวเรือนละ 1 คน โดยต้องเป็นผู้มีอายุระหว่าง 18–70 ปี และอาศัยอยู่ในชุมชนอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 6 เดือน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 1,620 ตัวอย่าง (ผลการสำรวจมีผู้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ 1,609 ตัวอย่าง)

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยข้อคำถามมาจากการรวบรวมการศึกษางานสำรวจสันติภาพในพื้นที่ความขัดแย้งในต่างประเทศ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาสังคมและผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอประเด็นคำถามสำคัญในการทำความเข้าใจสภาพปัญหาและประเด็นสำหรับเป็นแนวทางในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขและการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล (11 ข้อ)
- ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ (11 ข้อ)
- ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข (14 ข้อ)
- ส่วนที่ 4 ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข (7 ข้อ)

1.6 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะทำงานสำรวจให้ความสำคัญกับประเด็นจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยยึดหลักการประเมินความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างและชุมชน หลักการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ หลักการยินยอมและหลักการปฏิเสธหรือยุติการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ วิธีการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ การใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น การเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกที่จะไม่ตอบได้ในระดับข้อคำถามรายข้อ รวมทั้งหากกลุ่มตัวอย่างต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ เพิ่มเติม ทางคณะผู้วิจัยได้แจ้งชื่อหน่วยงานและบุคคลที่สามารถติดต่อได้ไว้ด้วย

ประเด็นการเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเป็นความลับ คณะผู้สำรวจเน้นย้ำกับพนักงานสัมภาษณ์ให้เก็บรักษาข้อมูลของผู้ตอบเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยแบบสอบถามจะไม่มีการระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลและให้ใช้รหัสแทนตัวบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปได้ และจะไม่มีการเปิดเผยตัวตนหรือชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อสาธารณะ ข้อมูลจะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยจะถูกนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมและนำเสนอเป็นรายงานการวิจัย รวมถึงการไม่อนุญาตให้มีการบันทึกภาพหรือเสียงของผู้ให้ข้อมูล ภาพสภาพแวดล้อมครัวเรือนตัวอย่าง และการแสดงพิกัดพื้นที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์

2. แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจ

นักวิจัยทำการวิจัยมิใช่เพื่อการค้นพบสัจธรรมหรือความจริงที่จริงแท้ยิ่งกว่าคนอื่น แต่เพื่อหาวิธีการค้นหาความน่าจะเป็นไปได้ที่จะเข้าใจสิ่งที่เรียกว่าความจริงโดยที่ตัวเองก็รู้ว่าเครื่องมือของตัวเองมีจุดอ่อนและมีโอกาสความคลาดเคลื่อนอยู่ด้วยอย่างน้อยเพียงใด สิ่งที่เรากำลังทำนี้เรียกว่าระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ

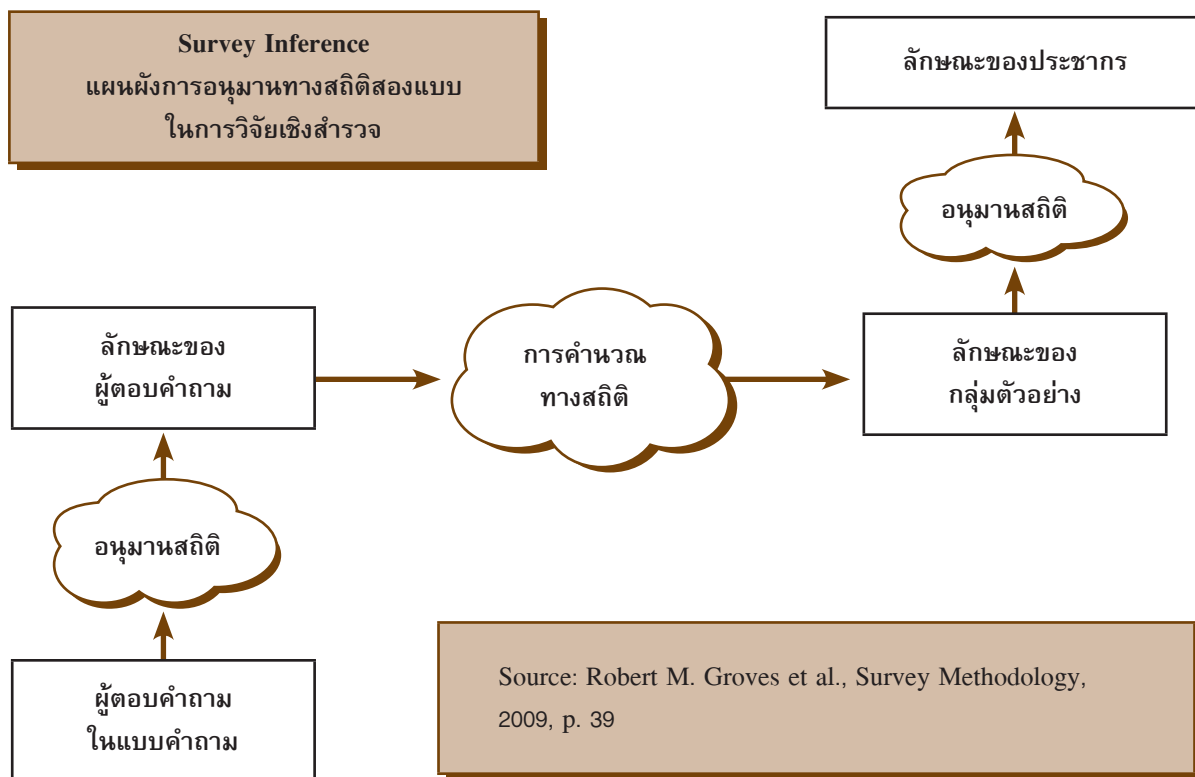
การสำรวจ (Survey) เป็นวิธีศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายหรือสิ่งต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประดิษฐ์สร้าง “ตัวอธิบายในเชิงปริมาณ” (Quantitative Descriptors) ต่อคุณลักษณะของประชากรทั้งหมดซึ่งสิ่งที่เราจะทำการศึกษา นั้นเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งอยู่ด้วย ควรสังเกตที่คำว่า “อย่างเป็นระบบ” ซึ่งเป็นการสะท้อนความตั้งใจและความมุ่งหมายที่จะแยกการสำรวจออกจากวิธีการอื่นๆ ในการเก็บข้อมูล ในคำอธิบายข้างต้นยังมีการใช้คำว่า “กลุ่มตัวอย่าง” ด้วยเหตุที่ว่าบางครั้งการสำรวจพยายามที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างหรือคนทุกคนในประชากรทั้งหมดและในบางครั้งก็เป็นการศึกษาเพียงแค่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ในการสำรวจนั้นจะต้องมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจที่ดีด้วย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Methodology) คือการศึกษาวิธีการวิจัยเชิงสำรวจชนิดต่างๆ อันที่จริงแล้วระเบียบวิธีวิจัยนี้คือ การศึกษาถึงแหล่งที่มาของความคลาดเคลื่อนในการสำรวจและดูวิธีที่เราจะทำการอย่างไรเพื่อให้ค่าตัวเลขที่ผลิตขึ้นจากการสำรวจมีความตรง/ชัด/แน่นอนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ คำว่า “ความคลาดเคลื่อน (Error)” นี้จึงหมายถึงความเบี่ยงเบนออกจากผลลัพธ์อันเป็นที่พึงปรารถนา ความคลาดเคลื่อนในการวิจัยเชิงสำรวจถูกใช้เรียกความเบี่ยงเบนออกจากค่าที่แท้จริงอันเป็นค่าที่ใช้ได้กับกลุ่มประชากรที่ถูกศึกษา ในบางครั้งมีการใช้คำว่า “ความคลาดเคลื่อนในทางสถิติ (Statistical Error)” ด้วยเพื่อแยกความคลาดเคลื่อนในทางสถิติอย่างนี้กับความผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ (หรือสิ่งที่อาจจะเรียกว่า Simple Mistakes)

การวิจัยเชิงสำรวจเป็นสาขาวิชาที่ค่อนข้างจะเยาว์วัย แม้ว่าการสำรวจปรากฏการณ์ทางสังคมเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบจะมีรากลึกในประวัติศาสตร์อันยาวนาน แต่ว่าการสำรวจในแบบใหม่ซึ่งอาศัยการจัดการเรื่องกรอบการสุ่มตัวอย่างในขอบเขตกว้างขวาง การสุ่มตัวอย่างโดยหลักทฤษฎีความน่าจะเป็นในทางสถิติ การใช้แบบสอบถามอย่างมีโครงสร้างและการอ้างอิงหลักในทางสถิติไปยังกลุ่มประชากรทั้งหมดพร้อมทั้งการวัดค่าความคลาดเคลื่อนได้บังเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1940 นี้เอง

ซึ่งความหมายของระเบียบวิธีวิจัยตรงนี้ก็คือ ความพยายามที่จะเข้าใจว่าทำไมความคลาดเคลื่อนจึงบังเกิดขึ้นได้ในสถิติของการสำรวจ ในจุดเริ่มต้นนั้นเราควรมาดูว่าการวิจัยสำรวจสร้างสถิติเพื่อวิเคราะห์ลักษณะ

ประชากรได้อย่างไร จากแผนภาพข้างล่างนี้ในกล่องซ้ายล่างคือ วัตถุประสงค์ที่ได้มาจากการสำรวจหรือคำตอบที่ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนให้กับนักวิจัย คุณค่าของข้อมูลนี้คือมันได้สร้างตัวบ่งชี้พรรณนาความที่ดีต่อลักษณะของผู้ตอบ ซึ่งแสดงให้เห็นในกล่องซ้ายบน แต่การวิจัยเชิงสำรวจไม่ได้พอใจแค่รู้ว่าคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนเป็นอย่างไรในตัวของมันเองเท่านั้น นักวิจัยยังต้องสนใจ “ค่าสถิติ” ที่เชื่อมโยงคำตอบเหล่านี้เพื่อสรุปลักษณะของกลุ่มคนจากการศึกษาในครั้งนี้ ขั้นตอนต่อไปการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey) นั้นสามารถเชื่อมคำตอบเหล่านี้ (ดูในกลุ่มควันที่อยู่ตรงกลาง) ให้เข้ากับการสรุปลักษณะโดยรวมของกลุ่มบุคคลภายในขั้นตอนการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อประดิษฐ์สร้างค่าสถิติที่อธิบายลักษณะของคนทุกคนในกลุ่มตัวอย่าง ควรสังเกตว่า ณ จุดนี้เราก็ก้าวไปไม่ถึงเป้าหมายสูงสุดซึ่งกลุ่มตัวอย่างถูกหยิบเลือกขึ้นมา กล่าวคือ เรายังต้องการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่ในอีกขั้นหนึ่งด้วย



การอนุมานสองขั้นนี้เป็นจังหวะก้าวสำคัญที่เป็นหัวใจของการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งทำให้การวิจัยสำรวจมีลักษณะสองประการคือ ข้อมูลจากคำตอบที่คนให้แก่นักวิจัยนั้นจะต้องอธิบายคุณลักษณะของผู้ตอบได้อย่างเที่ยงตรงชัดเจนและกลุ่มคนกลุ่มเล็กที่เป็นเซตย่อย (Subset) ซึ่งเข้าร่วมในการสำรวจจะต้องมีสภาพ หรือลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับประชากรในกลุ่มใหญ่ เมื่อใดก็ตามที่เงื่อนไขทั้งสองประการนี้ไม่บังเกิดขึ้นสถิติจากการสำรวจก็จะตกอยู่ภายใต้ภาวะ “ความคลาดเคลื่อน” (Error) ซึ่งหมายถึงข้อมูลที่ได้มาในกระบวนการสำรวจเกิดความเบี่ยงเบนจากสิ่งที่พึงปรารถนา ในอีกด้านหนึ่งปัญหาที่อาจจะเกิดตามมา คือ “ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการวัด” (Measurement Errors) หรือที่เรียกกันว่า “ความคลาดเคลื่อนในการสังเกตการณ์” (Error of Observations) ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับความเบี่ยงเบนจากคำตอบที่ได้มาจากแบบสอบถามในการวิจัยสำรวจ นอกจากนี้ยังมีปัญหา

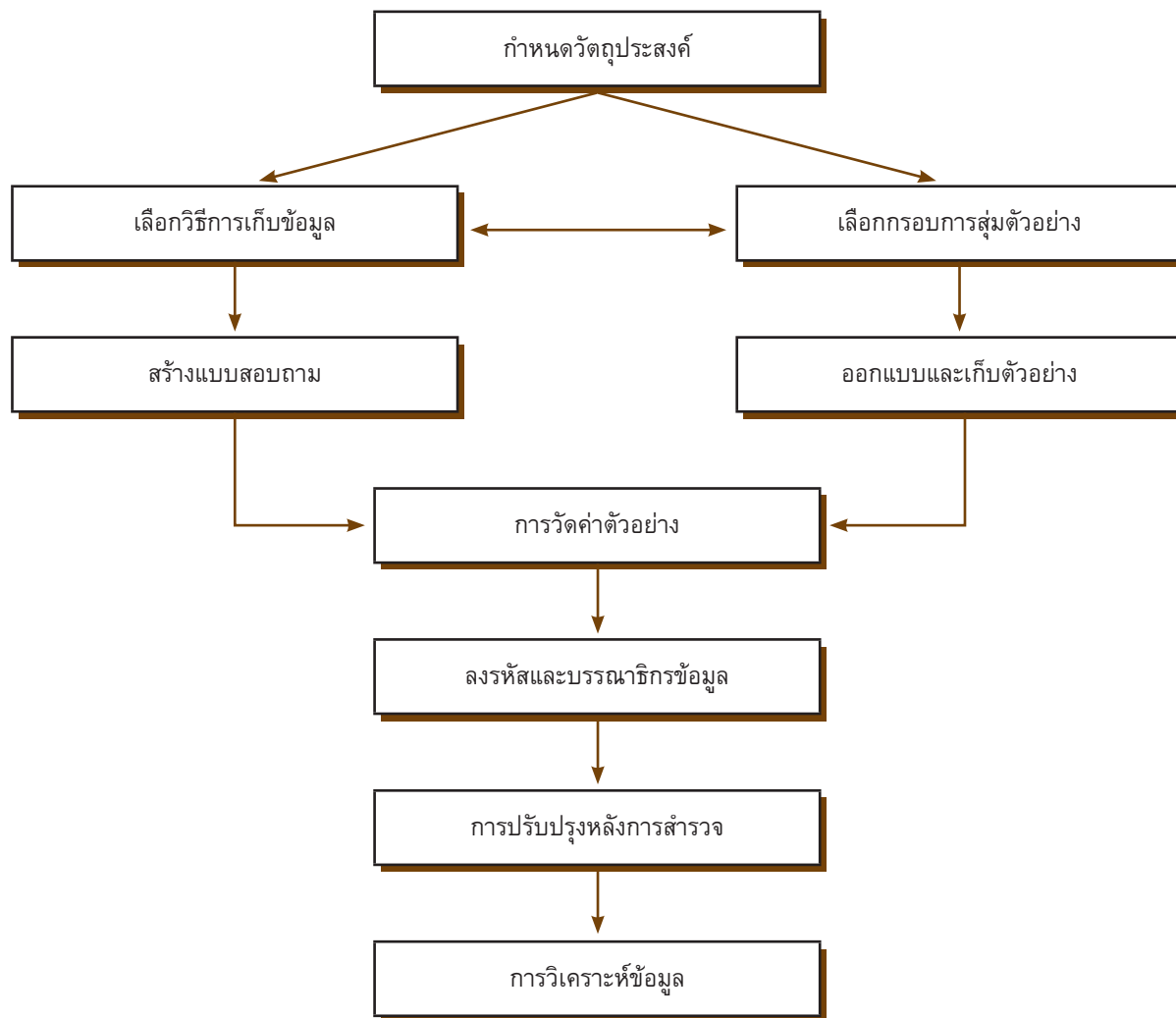
ที่เรียกว่า “ความคลาดเคลื่อนจากการไม่ถูกสังเกตการณ์” (Errors of Non-observation) อันเกี่ยวข้องกับความเบี่ยงเบนของค่าสถิติประมาณการของกลุ่มตัวอย่างจากค่าของประชากรทั้งหมด (Population)

ทั้งๆ ที่มีโอกาสที่จะเกิดค่าความคลาดเคลื่อนได้ในการศึกษาจากกลุ่มประชากรขนาดใหญ่แต่ก็มีทางป้องกันด้วยการออกแบบการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์อย่างระมัดระวัง ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจเป็นการศึกษาว่าสิ่งใดที่จะช่วยให้สถิติจากการวิจัยสำรวจมีคุณค่าสาระประโยชน์มากยิ่งขึ้น วิธีการหนึ่งช่วยให้เราเข้าใจการวิจัยเชิงสำรวจได้ดีก็คือการดูหรือตรวจสอบความคลาดเคลื่อนประเภทต่างๆ หรือการพิจารณาดูในมุมมองของ ‘คุณภาพ’ ในการวิจัยซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ อีกวิธีหนึ่งก็คือการพยายามศึกษาวิธีการตัดสินใจในการออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจทุกแบบซึ่งมีประเด็นสาระสำคัญคือ

- การระบุกลุ่มประชากรที่เหมาะสมสำหรับการสำรวจ
- การเลือกวิธีที่จะหารายชื่อทั้งหมดของประชากร
- การเลือกแผนสุ่มตัวอย่าง
- การเลือกวิธีเก็บข้อมูล

การออกแบบการวิจัยจึงมีขั้นตอนต่างๆ การทำให้การออกแบบกลายเป็นกระบวนการที่เป็นจริงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจ การออกแบบเป็นขั้นๆ ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นจะมีขั้นตอนที่คาดการณ์ได้อย่างชัดเจนมาก จึงเป็นธรรมชาติอยู่เองที่มีการจัดวางลำดับขั้นตอนของการวิจัยเชิงสำรวจไปตามขั้นของเวลา และมีความเป็นระเบียบแบบแผนซึ่งขั้นตอนเหล่านี้มักจะปรากฏอยู่ในตำราวิจัยโดยทั่วไป

จากแผนภาพหน้าถัดไปแสดงให้เห็นว่าจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสำรวจก่อนที่จะตัดสินใจสองด้านคือ ด้านหนึ่งเป็นการตัดสินใจเรื่องกลุ่มตัวอย่างและอีกด้านหนึ่งเป็นการตัดสินใจเรื่องกระบวนการวัดค่า การตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไรเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อลักษณะของเครื่องมือในการวัดด้วยเช่น ลักษณะของแบบสอบถามตามแผนภาพดังกล่าว แบบสอบถามจะต้องมีการทดสอบก่อนใช้ในการเก็บข้อมูลสำรวจในด้านขวามือของแผนภาพ การเลือกกรอบการสุ่มตัวอย่างเมื่อผนวกเข้ากับการออกแบบกลุ่มตัวอย่างจะสร้างตัวอย่างที่เป็นจริงขึ้นมาในการสำรวจเครื่องมือในการวัดและกลุ่มตัวอย่างจะมาด้วยกันในระหว่างขั้นตอนของการเก็บข้อมูล ซึ่งในระหว่างขั้นตอนนี้ความสนใจหลักจะมุ่งไปที่การได้มาซึ่งการวัดค่ากลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์แบบ (เช่นการหลีกเลี่ยงกรณีของผู้ไม่ตอบ) หลังจากเก็บข้อมูลแล้วข้อมูลก็就会被บรรณาธิการและนำมาใส่คำรหัสในรูปแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้ แฟ้มข้อมูลจะผ่านการปรับหลังจากการสำรวจ เพื่อค้นหาความคลาดเคลื่อนจากการไม่ตอบและดูความคลอบคลุมในกลุ่มประชากรเป้าหมาย การปรับในขั้นนี้เป็นตัวกำหนดว่าจะใช้ข้อมูลอะไรในขั้นตอนสุดท้ายของการประมาณค่าหรือการวิเคราะห์ซึ่งจะกำหนดรูปแบบลักษณะของการอนุมานทางสถิติที่ย้อนกลับไปหาค่าของประชากรเป้าหมาย ผลการวิจัยที่ดีหรือการประมาณค่าของการสำรวจที่ดีจะต้องมีการประสานกันระหว่างขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้



จากพื้นฐานความเข้าใจข้างต้นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 4 (Peace Survey 4) นี้ จึงใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) อันเป็นระเบียบวิธีเช่นเดียวกับการศึกษารอบที่ 1-3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และอีกสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาหวี และสะบ้าย้อย ต่อปัญหาในพื้นที่และความคิดเห็นต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชาชนในการทำความเข้าใจปัญหาในทางวิชาการและข้อมูลอาจจะมีส่วนกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพของประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในสังคม

3. บริบทสถานการณ์

ในช่วงเวลาระหว่างที่มีการลงเก็บข้อมูล Peace Survey 4 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคมถึง 30 กันยายน 2561 มีเหตุการณ์ที่สำคัญทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ในด้านการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถิติสะสมนับตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 จนถึงไตรมาสที่สามในเดือนกันยายน มีจำนวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งสิ้น 20,029 เหตุการณ์ มีจำนวนผู้บาดเจ็บล้มตาย 20,331 ราย ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิต 6,871 ราย และบาดเจ็บ 13,460 ราย

เหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2561 หรือระหว่างเดือนกรกฎาคมถึง 30 กันยายน จากการรวบรวมสถิติในช่วงเวลานี้มีเหตุการณ์เกิดขึ้นรวมทั้งสิ้น 102 เหตุการณ์ ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 22 ในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้บาดเจ็บล้มตายจำนวน 103 ราย ซึ่งมีจำนวนลดลงจากไตรมาสที่ 2 ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิต 56 ราย และบาดเจ็บ 47 ราย โดยเดือนกรกฎาคมมีจำนวนเหตุการณ์น้อยที่สุดคือ 29 เหตุการณ์ ถ้าเทียบตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนกันยายน 2561 เดือนกรกฎาคมมีจำนวนเหตุการณ์น้อยที่สุด

จากข้อมูลเหตุการณ์ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2561 ที่มีการรวบรวมไว้ พอจะจำแนกได้ว่ามีสาเหตุที่ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนมากที่สุด 46 เหตุการณ์ รองลงมาสาเหตุที่เกี่ยวกับการแบ่งแยกดินแดน 31 เหตุการณ์ ส่วนสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม 24 เหตุการณ์ และสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 1 เหตุการณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ไตรมาสที่ 3 ของปี 2556 เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกดินแดนลดลงอย่างชัดเจน

ในส่วนของประเภทเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในไตรมาสที่ 3 ประเภทเหตุการณ์ที่มีอยู่มากที่สุดคือ ยิง มีจำนวน 69 เหตุการณ์ รองลงมาคือ เหตุระเบิดจำนวน 12 เหตุการณ์ ก่อวินาศกรรมฯ 6 เหตุการณ์ ทำร้ายร่างกาย 4 เหตุการณ์ และประเภทเหตุการณ์อื่นๆ 11 เหตุการณ์ ส่วนข้อมูลเชิงพื้นที่ที่จะเห็นได้ว่า มีการเกิดเหตุการณ์กระจายทั่วพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่ที่มีเหตุการณ์มากที่สุดคือ อำเภอหรือเสาะ 8 เหตุการณ์ รองลงมาคือ อำเภอหนองจิก 6 เหตุการณ์ ยะกัง อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเบตง และอำเภอเมืองนราธิวาสที่ไม่มีการเกิดเหตุการณ์ ในช่วงนี้ ถ้าดูข้อมูลในระดับตำบล พื้นที่ตำบลสุวาริ อำเภอหรือเสาะ และตำบลช้างเผือก อำเภอจะนะมีความเข้มข้นของเหตุการณ์มากที่สุด

เมื่อจำแนกดูเฉพาะเหตุการณ์ที่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกดินแดนจะเห็นได้ว่า พื้นที่ที่มีเหตุการณ์มากที่สุดคืออำเภอหนองจิก 4 เหตุการณ์ รองลงมาคืออำเภอจะนะ และอำเภอสุไหงปาดี 3 เหตุการณ์ ในขณะที่

เป้าหมายของความรุนแรงที่เป็นเป้าหมายอ่อนแอ (Soft Targets) ยังคงมีสัดส่วนสูงกว่าเป้าหมายแข็ง (Hard Targets) ราว 3 เท่า

ในช่วงนี้ น่าสังเกตว่ามีเหตุการณ์ปิดล้อมตรวจค้น 3 ครั้งในพื้นที่

1. วันที่ 23 กรกฎาคม ปิดล้อมตรวจค้นในพื้นที่บ้านตะโล๊ะตือลง ม.4 ต.ตาดานะปุเต๊ะ อ.บันนังสตา จ.ยะลา ได้มีการตรวจยึดอาวุธยุทโธปกรณ์ เหตุการณ์ดังกล่าวขยายผลจากเหตุการณ์ลอบยิงราษฎร เสียชีวิต 5 ราย เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2561
2. วันที่ 16 สิงหาคม ปิดล้อมตรวจค้นและปะทะ ในพื้นที่บ้านเลขที่ 72 บ้านตะโละกาบูห์ ม.4 ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา ได้มีการตรวจยึดอาวุธยุทโธปกรณ์ เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลทำให้คนร้าย เสียชีวิต 2 ราย
3. วันที่ 21 สิงหาคม ปิดล้อมตรวจค้นและปะทะในพื้นที่บริเวณบ้านเลขที่ 5/2 ม.5 ต.ลูโบะยิโร อ.มายอ จ.ปัตตานี ได้มีการตรวจยึดอาวุธยุทโธปกรณ์ เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บ และคนร้ายเสียชีวิต 1 ราย

ในวันที่ 11 กันยายน เกิดเหตุการณ์ชุมนุมโจมตี และปะทะในพื้นที่บ้านบางตัน ม.3 ต.บางเขา อ.หนองจิก จ.ปัตตานี เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่เสียชีวิต 2 ราย และบาดเจ็บ 4 ราย ไม่ทราบการสูญเสียของคนร้าย

หลังจากเกิดเหตุการณ์นั้นมีการจัดตั้ง เปียตุทธการบางตันบางเขา อ.หนองจิก จ.ปัตตานี เป็นพื้นที่ควบคุมพิเศษ จำนวน 7 วัน โดยมีการร่วมมือทั้งทหาร ตำรวจและพลเรือนทั้งทางน้ำทางบกทางอากาศ หลายร้อยนาย ร่วมวางกำลังควบคุมพื้นที่ ต.บางตัน ต.บางเขา และ ต.ตุง อ.หนองจิก ทั้งปิดล้อมตรวจค้นในทุกตารางเมตร เพื่อกันหาติดตามผู้ก่อเหตุความรุนแรงที่ยังคงหลบซ่อนในพื้นที่

วันที่ 20 กันยายน กลุ่มมาราปาตานี ได้ออกแถลงการณ์แสดงความกังวลต่อการประกาศกฎหมายพิเศษ ด้วย เนื่องจากประชาชนได้รับผลกระทบและอยู่ในบรรยากาศของความหวาดกลัวและรู้สึกเหมือนถูกเหมารวมว่าเป็นผู้ก่อเหตุทั้งที่ไม่มีหลักฐานใดบ่งชี้ชัดเจน ต่อมาในวันที่ 21 กันยายน สหพันธ์นิสิตนักศึกษา นักเรียน และเยาวชน ปาตานี (เปอร์มัส) ออกแถลงการณ์ใน ‘วันสันติภาพสากล’ เรียกร้องรัฐบาลยกเลิกกฎอัยการศึก ลดเงื่อนไขความหวาดกลัว ยกการเจรจาสันติภาพปาตานีเป็นวาระแห่งชาติ

สถานการณ์ในด้านเศรษฐกิจ จากรายงานเศรษฐกิจของธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้ แสดงให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจภาคใต้ในเดือนกันยายน 2561 มีการชะลอตัวจากเดือนก่อน โดยการส่งออกสินค้าสำคัญในภาคใต้หดตัวตามผลของราคาที่ลดลง ประกอบกับการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ลดลง นอกจากนี้ราคาสินค้าเกษตรยังคงหดตัว ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนชะลอลง สำหรับการท่องเที่ยว มีการขยายตัวจากจำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซีย เอเชีย (ไม่รวมจีน) และยุโรป ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวจีนและรัสเซียลดลง อย่างไรก็ตาม การลงทุนภาคเอกชนและภาครัฐยังคงขยายตัวในช่วงนี้ ในด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อลดลงตามราคาอาหารสดโดยเฉพาะผักและผลไม้ ขณะที่อัตราการว่างงานหลังปรับฤดูกาลเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน

ด้านราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญหดตัวลงร้อยละ 22.1 โดยราคายางลดลงเนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับสต็อกยางแข็งไธ้อยู่ในระดับสูง และความกังวลจากสงครามทางการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐฯ สำหรับราคาข้าวลดลงเนื่องจากผลผลิตทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ราคาปาล์มน้ำมันยังคงลดลงสอดคล้องกับราคาตลาดโลก และสต็อกน้ำมันปาล์มดิบของไทยที่อยู่ในระดับสูง รวมถึงความกังวลต่อมาตรการการยกเลิกการใช้ น้ำมันปาล์มในเชื้อเพลิงชีวภาพของสหภาพยุโรปส่งผลให้รายได้เกษตรกรในเดือนกันยายนหดตัวที่ร้อยละ 20.0

ในด้านมูลค่าการส่งออกสินค้าภาคใต้ก็ลดลงจากระดับเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 11.3 จากผลของราคา
ที่ลดลง สำหรับการส่งออกสินค้าสำคัญภาคใต้ลดลงในทุกหมวด สอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลง
ร้อยละ 6.3 การผลิตยางพาราแปรรูปลดลงตามการส่งออกอันเป็นผลจากสงครามการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐฯ
ที่กระทบต่อความเชื่อมั่นและความต้องการใช้ยางของคู่ค้าหลัก การผลิตถุงมือยางขยายตัวตามคำสั่งซื้อจากตลาด
หลักสหรัฐฯ ส่วนการผลิตไม้ยางและผลิตภัณฑ์ลดลงจากสินค้าไม้ยางพาราแปรรูป การผลิตอาหารทะเลแช่เย็น
แช่แข็งและแปรรูปหดตัวในทุกสินค้าทั้งกุ้งขาว ปลา และหมึก ขณะที่การผลิตอาหารทะเลกระป๋องเพิ่มขึ้นเป็น
ผลจากราคาวัตถุดิบที่ยังอยู่ในระดับต่ำ การผลิตน้ำมันปาล์มดิบยังคงลดลงต่อเนื่องจากผลผลิตที่ลดลง การอุปโภค
บริโภคภาคเอกชนขยายตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.2 ชะลอลงจากเดือนก่อน โดยการใช้จ่ายในหมวดสินค้าคงทน
อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก รวมถึงหมวดบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังขยายตัว อย่างไรก็ตาม
การใช้จ่ายในหมวดสินค้าไม่คงทนหดตัว เนื่องจากรายได้เกษตรกรที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับรายได้จาก
การส่งออกและการผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลง ส่งผลกระทบต่อรายได้ครัวเรือน นอกจากนี้การใช้จ่ายในหมวด
สินค้าคงทนยังคงหดตัว

เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในภาคใต้ขยายตัวจากระดับเดียวกันของปีก่อนร้อยละ
16.8 จากจำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่ขยายตัวสูงเนื่องจากความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้น ประกอบกับ
นักท่องเที่ยวเอเชียอื่นๆ ที่ไม่รวมจีนและนักท่องเที่ยวยุโรปที่ขยายตัวต่อเนื่องเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยว
เที่ยวจีนยังคงลดลงต่อเนื่องจากผลกระทบเหตุการณ์เรือนักท่องเที่ยวลี้ภัยที่จังหวัดภูเก็ต ส่วนนักท่องเที่ยวรัสเซีย
ลดลงจากผลของเงินรูเบิลอ่อนค่าหลังจากมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากสหรัฐฯ หากพิจารณาตามพื้นที่
พบว่าการท่องเที่ยวฝั่งอันดามันหดตัวจากนักท่องเที่ยวจีนและรัสเซีย ส่วนฝั่งอ่าวไทยหดตัวจากนักท่องเที่ยวจีน
และมาเลเซีย ขณะที่การท่องเที่ยวในภาคใต้ขยายแดนขยายตัวจากนักท่องเที่ยวมาเลเซียและเอเชียอื่นๆ ไม่รวม
จีน แต่การท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ขยายแดนนี้หมายถึงการท่องเที่ยวที่จังหวัดสงขลา สตูล ยะลาและนราธิวาส
ซึ่งเน้นที่เมืองชายแดนเช่นสะเดา วังประจัน เบตงและสุไหง-โกลก ผลกระทบทางบวกต่อพื้นที่อื่นที่เป็น
เกษตรกรรมอาจจะยังไม่มากนัก

แม้เศรษฐกิจจะไม่ดีแต่ภาครัฐก็ยังยืนยันว่ามีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ
1.37 ลดลงจากร้อยละ 1.60 ในเดือนก่อนตามราคาอาหารสดโดยเฉพาะผักและผลไม้ที่ลดลงมาก เนื่องจากผลผลิต
ออกสู่ตลาดมากขึ้น ราคาพลังงานชะลอตัวลงเล็กน้อยตามราคาน้ำมันในตลาดโลก ส่วนอัตราการว่างงานหลัง
ปรับฤดูกาลอยู่ที่ร้อยละ 1.3 เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน โดยการจ้างงานนอกภาคเกษตรลดลง ขณะที่การจ้างงานภาค
เกษตรเพิ่มขึ้น ที่สำคัญคือผลจากการขาดทุนเป็นเวลาหลายปีทำให้โรงงานเทพพิทักษ์ซีฟู้ด จังหวัดปัตตานี
ตัดสินใจปิดกิจการ อันเป็นตัวชี้ภาวะเศรษฐกิจที่แย่งเป็นเวลายาวนานของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในด้านกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างตัวแทนรัฐบาลไทยและมาราปาตานีซึ่งมาเลเซีย
เป็นผู้อำนวยความสะดวกนั้น นับตั้งแต่การพูดคุยระหว่างปี พ.ศ. 2558 จนถึงปี พ.ศ. 2561 การประชุมร่วมกัน
ทั้งหมดมีประมาณ 20 ครั้ง ในครั้งล่าสุดมีการประชุมของคณะกรรมการทางเทคนิคของทั้งสองฝ่าย เมื่อวันที่ 25
เมษายน 2561 เป็นการพิจารณาการจัดตั้งพื้นที่ปลอดภัย เซฟเฮาส์ และคณะกรรมการทำงานร่วมในพื้นที่ ก่อนที่
จะส่งต่อให้คณะทำงานร่วมกระบวนการพูดคุยสันติสุข (Joint Working Group-Peace Dialogue Process
- JWGPDP) เพื่อการรับรองก่อนหน้าที่จะมีการลงมือจัดตั้งพื้นที่ปลอดภัย สองฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกัน
ถึงการกำหนดวันที่จะมีการประกาศการจัดตั้งอย่างคร่าวๆ แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ในการลงนามในเอกสาร
ความตกลง ฝ่ายไทยแย้งว่าการเจรจายังอยู่ในขั้นตอนการสร้างควมไว้วางใจระหว่างกันจึงไม่จำเป็นต้องมีการ

ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร ก่อนหน้านี้ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เคยกล่าวว่าจะมีการจัดตั้งพื้นที่ปลอดภัยในอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งจะเป็นพื้นที่ปลอดภัยนำร่องแต่ข้อตกลงก็ยังไม่มีการดำเนินการต่อเลยหลังจากหยุดชะงักในเดือนเมษายน

ในขณะที่การพูดคุยหยุดชะงัก ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศมาเลเซียโดยพรรคของ ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด เอาชนะพรรคการเมืองของอดีตนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค ไปได้อย่างถล่มทลาย ทำให้มีผลกระทบต่อการเจรจาสันติภาพ/สันติสุขในภาคใต้ของประเทศไทย ต่อมาเมื่อวันที่ 24 สิงหาคมมีข่าวยืนยันว่านายอับดุล ราฮิม นูร์ อดีตผู้บัญชาการตำรวจมาเลเซีย ได้รับหนังสือจากรัฐบาลมาเลเซียแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขระหว่างฝ่ายผู้เห็นต่างและรัฐบาลไทย แทนนายอาหมัด ชัมซามิน อาซิม นายอับดุล ราฮิม นูร์ มีความเชื่อว่าด้วยประสบการณ์ที่ตนมีในอดีตจะสามารถช่วยเหลือให้การพูดคุยของฝ่ายไทยและมาเลเซียดำเนินไปได้ด้วยดี

ในขณะเดียวกันวันที่ 2 กันยายนก็มีข่าวว่า พล.ท.พรศักดิ์ พูลสวัสดิ์ แม่ทัพน้อยที่ 4 ได้รับแต่งตั้งเป็นแม่ทัพภาคที่ 4 ต่อจาก พล.ท.ปิยวัฒน์ นาควานิช แม่ทัพคนเก่าที่จะเกษียณอายุราชการในวันที่ 1 ตุลาคม

สถานการณ์ในช่วงเวลาดังกล่าวอาจจะกล่าวได้ว่า การพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขหยุดชะงักไปประมาณหกเดือน กระบวนการสันติภาพมีภาวะไม่ต่อเนื่อง ในขณะที่สถานการณ์ความไม่สงบฯ ค่อนข้างลดลงแต่ไม่มีความก้าวหน้าในการแก้ปัญหา สถานการณ์เศรษฐกิจในภาคใต้ก็มีภาวะหดตัวลง นี่คือนิยามสถานการณ์ที่เป็นบริบทของการเก็บข้อมูล Peace Survey ครั้งที่ 4

4. ผลการศึกษากลุ่มประชาชนทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,609 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

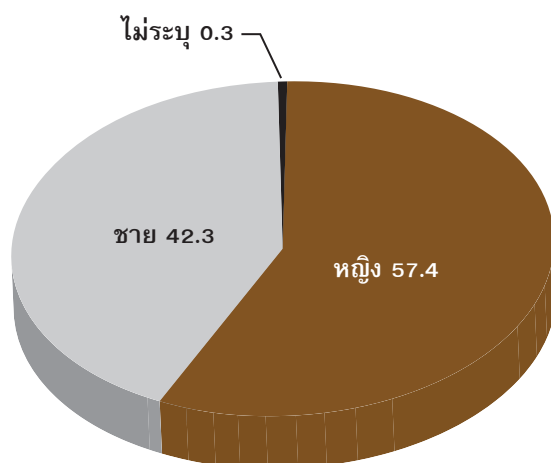
1.1 เพศ ศาสนา อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 923 คน (ร้อยละ 57.4) ส่วนเพศชายมีจำนวน 681 คน (ร้อยละ 42.3)

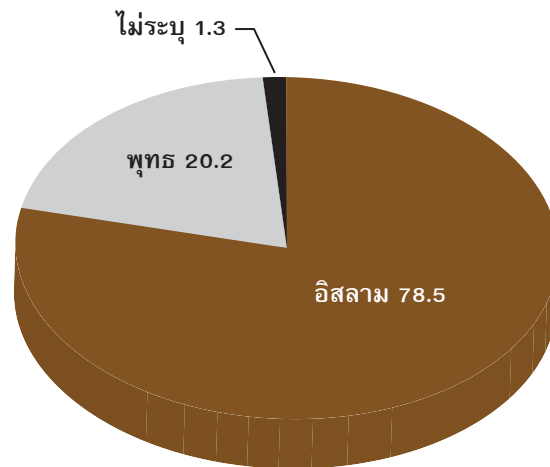
อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ 44 ปี ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ได้กำหนดอายุของผู้ที่จะตอบแบบสอบถามไว้ที่ระหว่าง 18-70 ปี

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 1,263 คน (ร้อยละ 78.5) นอกเหนือจากนั้นเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 325 คน (ร้อยละ 20.2) และมีผู้ไม่ระบุศาสนา จำนวน 21 คน (ร้อยละ 1.3)

แผนภาพที่ 1 : เพศ



แผนภาพที่ 2 : ศาสนา

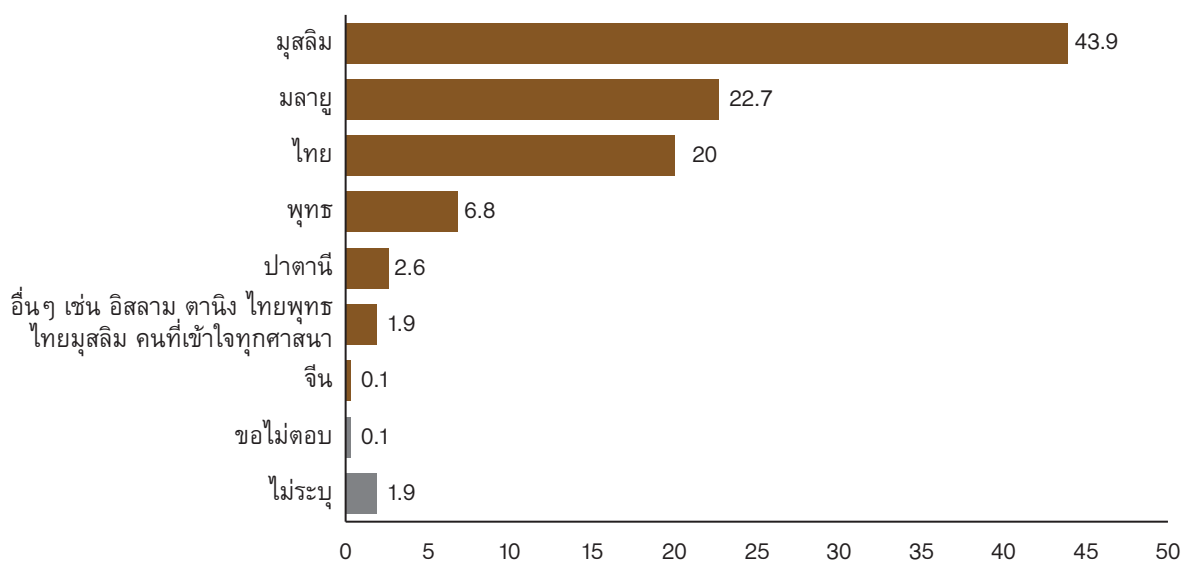


1.2 การนิยามตัวตน

ประเด็นอัตลักษณ์เป็นลักษณะเฉพาะของสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ การสำรวจครั้งนี้ต้องการที่จะทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็นใคร ด้วยอัตลักษณ์ใด เช่น เป็นคนมุสลิม คนมลายู คนปาตานี คนไทย คนจีน คนคริสต์ หรือคนพุทธ ตัวเลือกที่ให้จะคละกันระหว่างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ศาสนาและสำนักประวัติศาสตร์ ซึ่งจะทำให้เห็นว่าผู้ตอบให้น้ำหนักกับอัตลักษณ์ของตัวเองในมิติเชื้อชาติ ศาสนาและท้องถิ่น

ทั้งนี้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยามตนเองจากฐานของอัตลักษณ์ทางศาสนา คือระบุว่าตนเองเป็นมุสลิม จำนวน 707 คน (ร้อยละ 43.9) รองลงมาคือมองว่าตนเองเป็นคนมลายู จำนวน 366 คน (ร้อยละ 22.7) ซึ่งเป็นการนิยามจากฐานของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ลำดับถัดมา มองว่าตนเป็นคนไทย จำนวน 322 คน (ร้อยละ 20) เป็นคนพุทธ จำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.8) เป็นคนปาตานี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 2.6) และอื่นๆ เช่น อิสลาม ดานิง ไทยพุทธ ไทยมุสลิม จำนวน 30 คน (ร้อยละ 1.9) ตามลำดับ

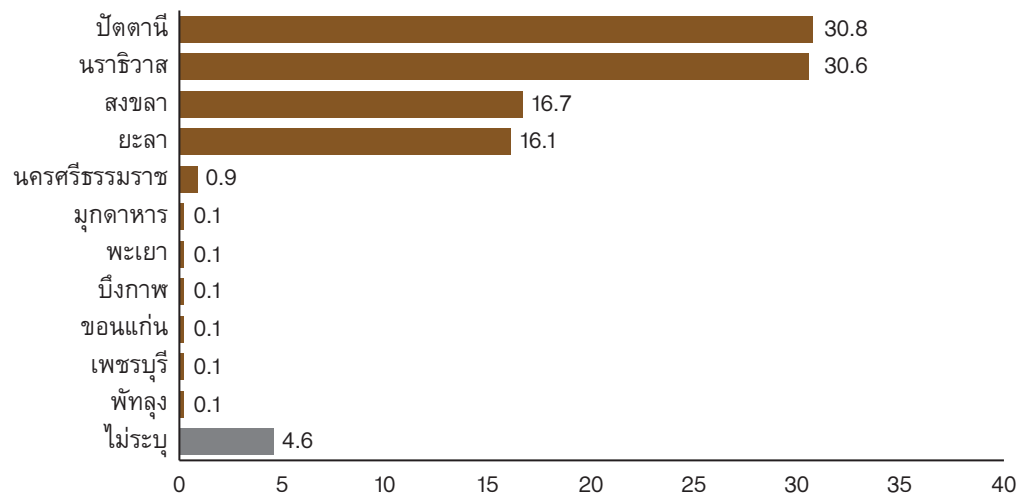
แผนภาพที่ 3 : การนิยามตัวตน



1.3 ภูมิลำเนาเดิม

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามภูมิลำเนาเดิมหรือตามบ้านเกิดนั้น พบว่าเป็นผู้ที่มิมีภูมิลำเนาจากจังหวัดปัตตานีมากที่สุด จำนวน 495 คน (ร้อยละ 30.8) รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 493 คน (ร้อยละ 30.6) จังหวัดสงขลา จำนวน 268 คน (ร้อยละ 16.7) และจังหวัดยะลา จำนวน 259 คน (ร้อยละ 16.1) ตามลำดับ

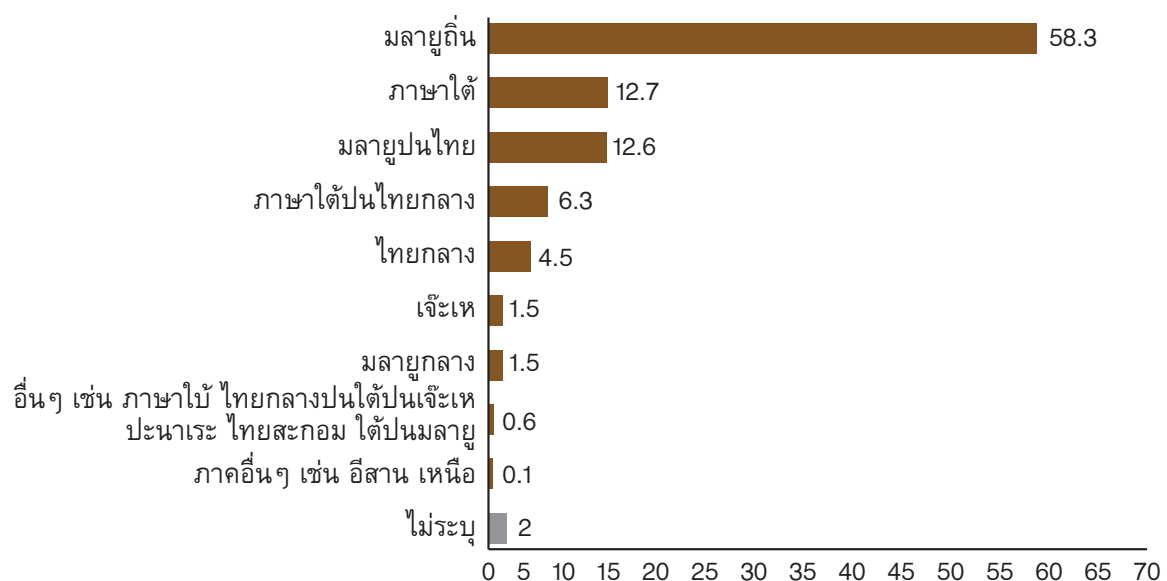
แผนภาพที่ 4 : ภูมิลำเนาเดิม



1.4 การใช้ภาษา

ภาษาที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดเป็นประจำในครัวเรือน คือ ภาษามลายูถิ่น จำนวน 938 คน (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือภาษาไทย จำนวน 204 คน (ร้อยละ 12.7) ภาษามลายูถิ่นป็นไทย จำนวน 202 คน (ร้อยละ 12.6) และภาษาไทยป็นไทยกลาง จำนวน 101 คน (ร้อยละ 6.3) สำหรับภาษามลายูกลางและภาษาถิ่นเจ๊ะเห มีผู้ตอบจำนวน 24 คน (ร้อยละ 1.5) เท่ากัน

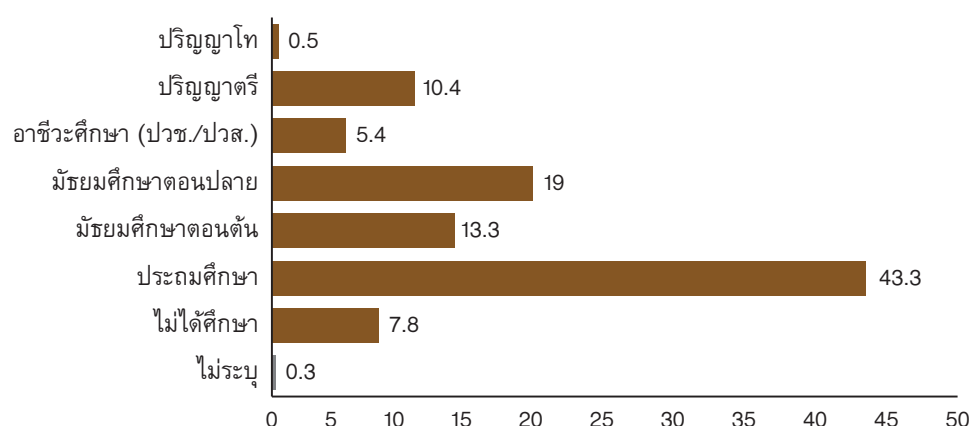
แผนภาพที่ 5 : พฤติกรรมการใช้ภาษา



1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด

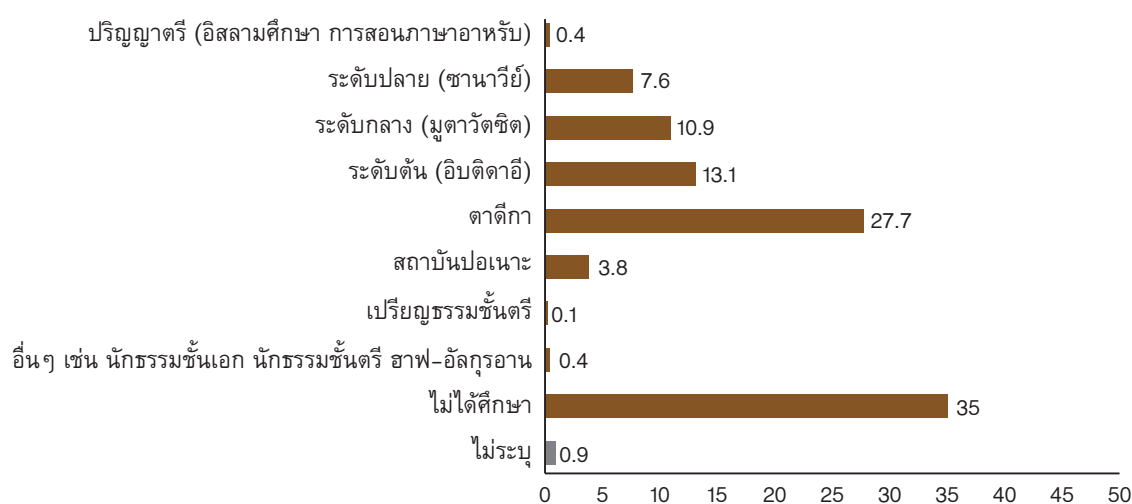
ในส่วนของการศึกษาสายสามัญ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 696 คน (ร้อยละ 43.3) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 306 คนและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 214 คน (ร้อยละ 19 และ 13.3 ตามลำดับ) ที่น่าสนใจคือ ยังมีผู้ไม่ได้ศึกษา จำนวน 125 คน (ร้อยละ 7.8)

แผนภาพที่ 6 : การศึกษาสายสามัญ



ในส่วนของการศึกษาสายศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เรียนสายศาสนา จำนวน 1,031 คน (ร้อยละ 64) ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนสายศาสนามีจำนวน 563 คน (ร้อยละ 35) ในกลุ่มผู้ที่ได้ศึกษาสายศาสนานั้น เป็นกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับตาดีกา จำนวน 445 คน (ร้อยละ 27.7) ระดับต้น (อิบติดาอี) จำนวน 211 คน (ร้อยละ 13.1) และระดับกลาง (มูตาวัตซิต) จำนวน 176 คน (ร้อยละ 10.9)

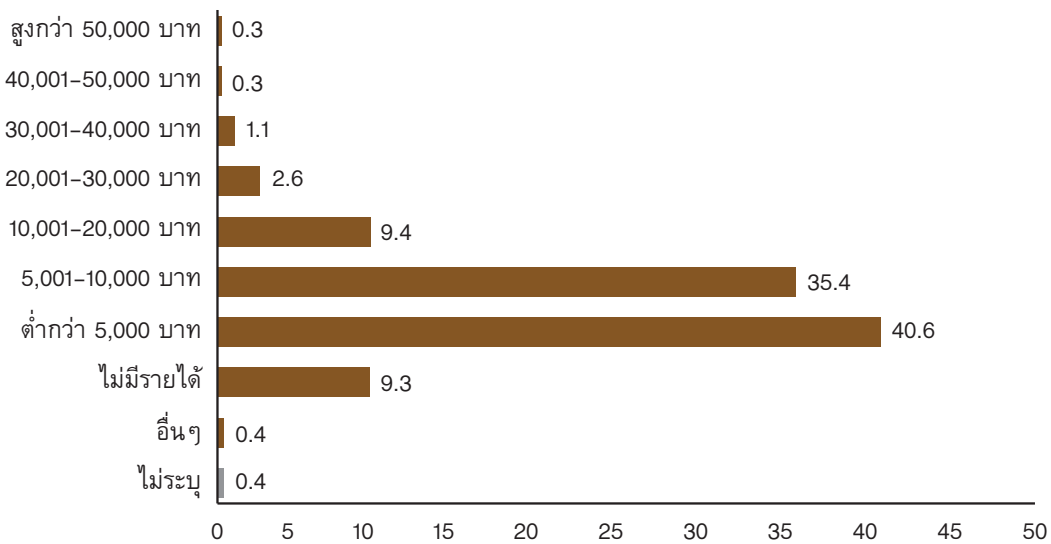
แผนภาพที่ 7 : การศึกษาสายศาสนา



1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 1,224 คน (ร้อยละ 76) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,001-20,000 บาท จำนวน 152 คน (ร้อยละ 9.4) และไม่มีรายได้ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 9.3)

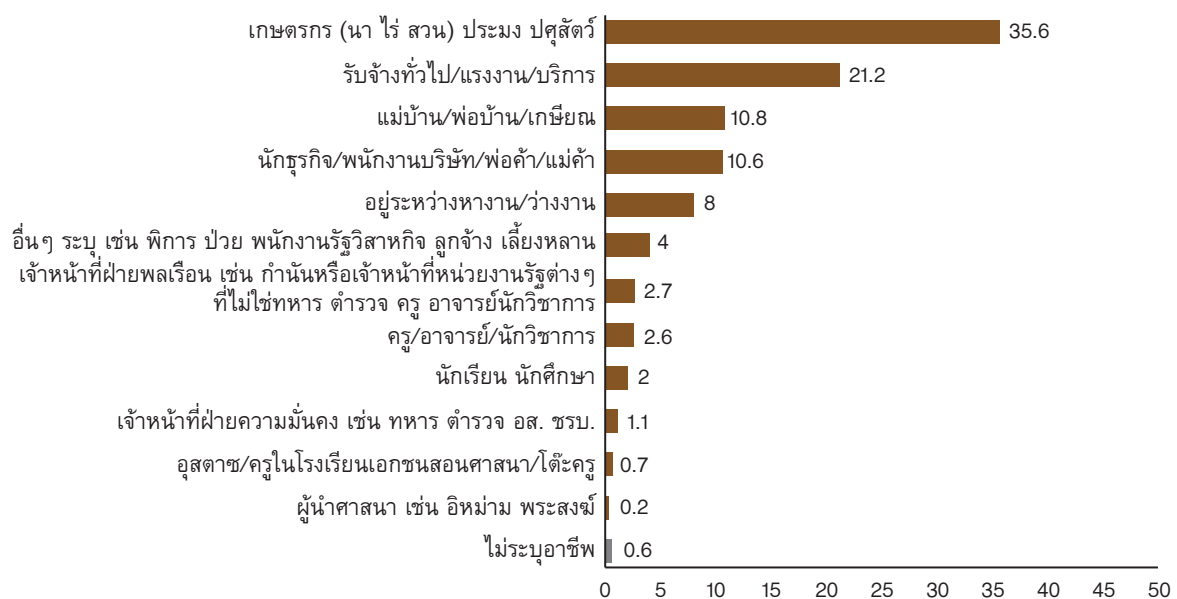
แผนภาพที่ 8 : รายได้



1.7 อาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพเป็นเกษตรกร ประมง ปศุสัตว์ มากที่สุดจำนวน 572 คน (ร้อยละ 35.6) รองลงมาเป็นรับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ จำนวน 341 คน (ร้อยละ 21.2) แม่บ้าน พ่อบ้าน เกษียณ จำนวน 174 คน (ร้อยละ 10.8) ถัดมาจะเป็นกลุ่มที่ทำงานในส่วนของภาคการค้าและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้า แม่ค้า นักธุรกิจ พนักงานบริษัท จำนวน 170 คน (ร้อยละ 10.6) ในจำนวนนี้ มีผู้ที่อยู่ระหว่างหางานหรือว่างงาน จำนวน 128 คน (ร้อยละ 8.0)

แผนภาพที่ 9 : อาชีพ



1.8 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ

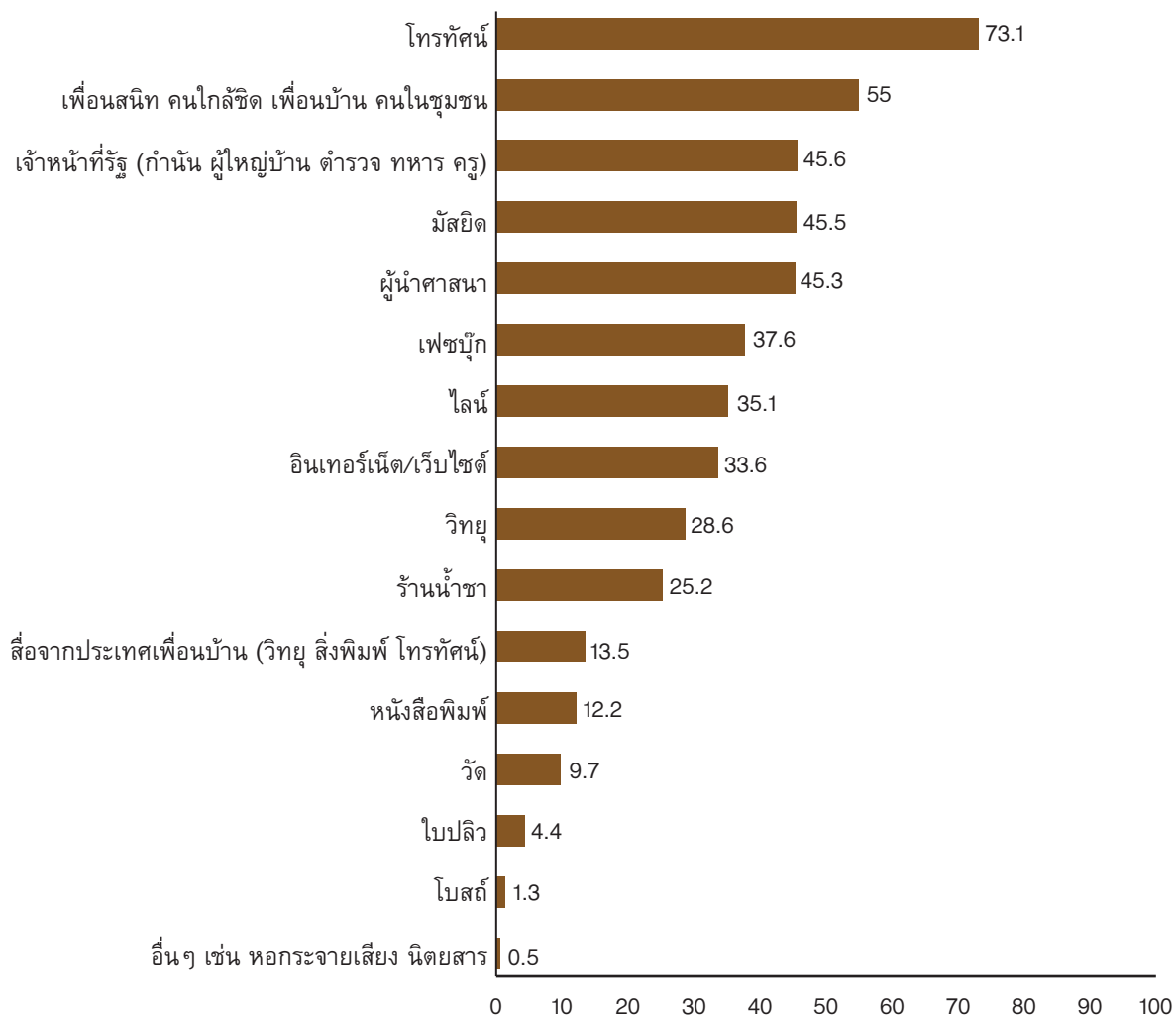
พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่

ด้านสื่อบุคคล ผู้ตอบจะติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชน มากที่สุด จำนวน 884 คน (ร้อยละ 55)

สถานที่ที่ผู้ตอบติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ มัสยิด จำนวน 732 คน (ร้อยละ 45.5)

ช่องทางการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้ในการติดตามข่าวสารนั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่ติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์ มากที่สุด จำนวน 1,176 คน (ร้อยละ 73.1) รองลงมาจะเป็นเฟซบุ๊ก จำนวน 605 คน (ร้อยละ 37.6) และไลน์ จำนวน 564 คน (ร้อยละ 35.1)

แผนภาพที่ 10 : พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ

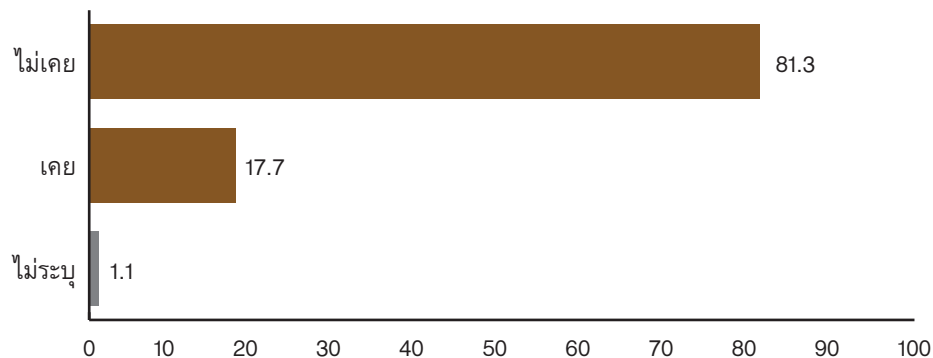


ตอนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่

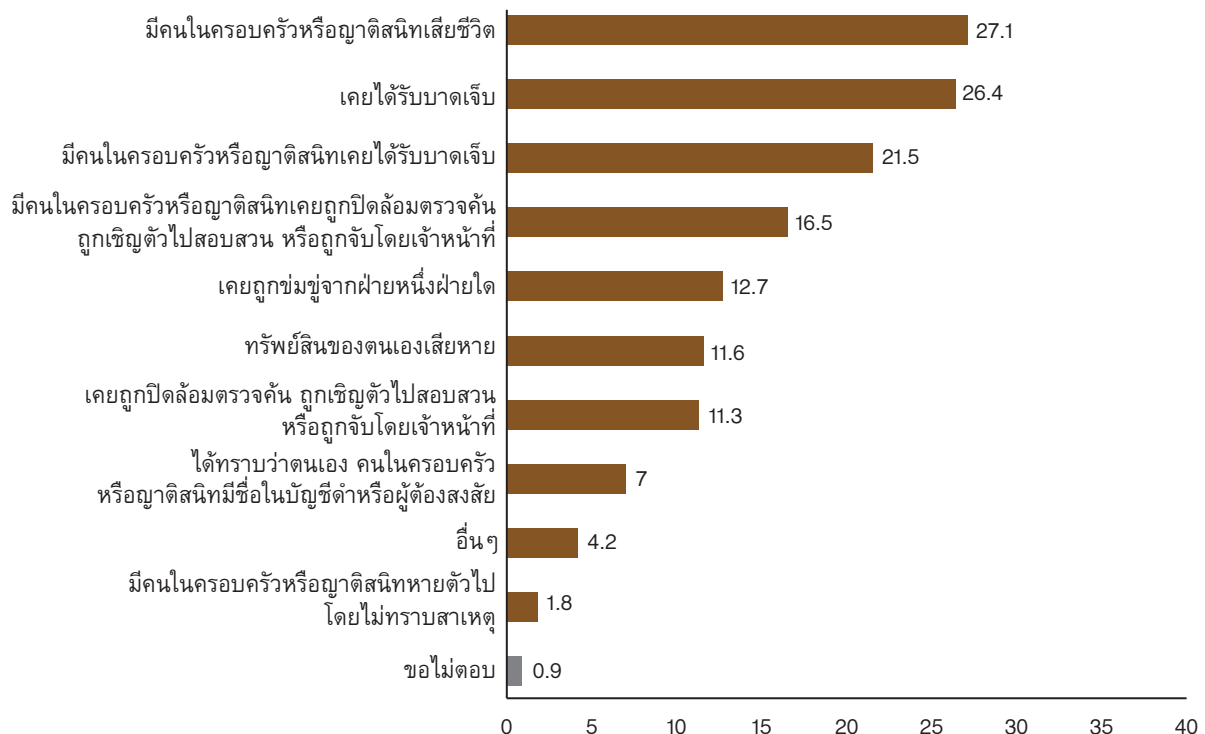
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ประสบการณ์ตรงของผู้ตอบแบบสอบถาม คนในครอบครัว หรือญาติสนิทเคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน ผู้ตอบจำนวน 284 คน (ร้อยละ 17.7) เคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งลักษณะของเหตุการณ์ที่ผู้ตอบจำนวน 284 คนประสบโดยตรง สามอันดับแรก ได้แก่ (1) เหตุการณ์ที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต จำนวน 77 คน (ร้อยละ 27.1) (2) เคยได้รับบาดเจ็บเอง จำนวน 75 คน (ร้อยละ 26.4) และ (3) มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 21.5)

แผนภาพที่ 11 : ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ



แผนภาพที่ 12 : รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ



2.2 ความรู้สึกปลอดภัย

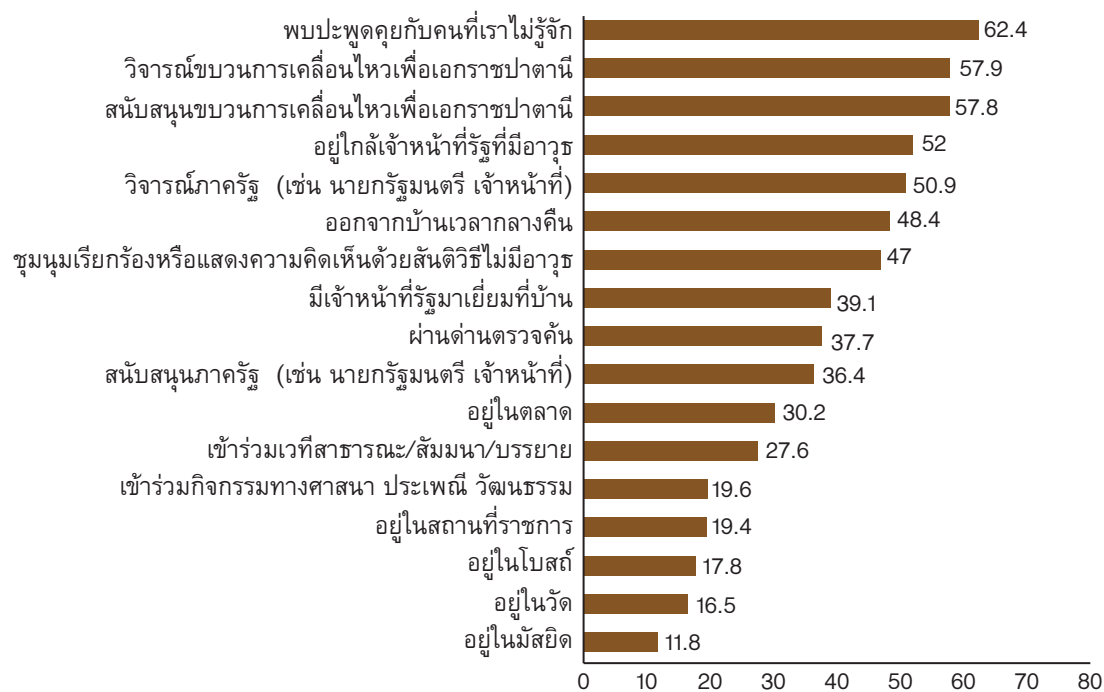
ความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ 3 ประเภทได้แก่ การเดินทาง/การพบปะผู้คน การอยู่ในพื้นที่สาธารณะ/การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ และการแสดงความคิดเห็น พบว่า

สถานที่ 3 อันดับแรกที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้สึก**ปลอดภัย**ที่สุด คือ (1) เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม จำนวน 1,213 คน (ร้อยละ 75.4) (2) อยู่ในสถานที่ราชการ จำนวน 1,212 คน (ร้อยละ 75.3) และ (3) อยู่ในมัสยิด จำนวน 1,151 คน (ร้อยละ 71.5)

ทั้งนี้ หากพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า พื้นที่มัสยิด สถานที่ราชการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ประชาชนให้ค่าเฉลี่ยคะแนนความปลอดภัยในพื้นที่และสถานการณ์ดังกล่าวสูงที่สุดคือมากกว่า 3.0 จากคะแนนเต็ม 4

ส่วนสถานการณ์ 3 อันดับแรกที่ผู้ตอบส่วนใหญ่รู้สึก**ไม่ปลอดภัย**ที่สุด คือ (1) พบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก จำนวน 1,004 คน (ร้อยละ 62.4) (2) วิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี จำนวน 932 คน (ร้อยละ 57.9) และ (3) สนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี จำนวน 930 คน (ร้อยละ 57.8)

แผนภาพที่ 13 : ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน



2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม/ชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในชุมชนก็เป็นเรื่องที่สำคัญต่อการสร้างสันติภาพ/สันติสุขด้วยเช่นกัน ด้วยสมมติฐานที่ว่า ความรุนแรงน่าจะทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่ต่างศาสนาและวัฒนธรรม

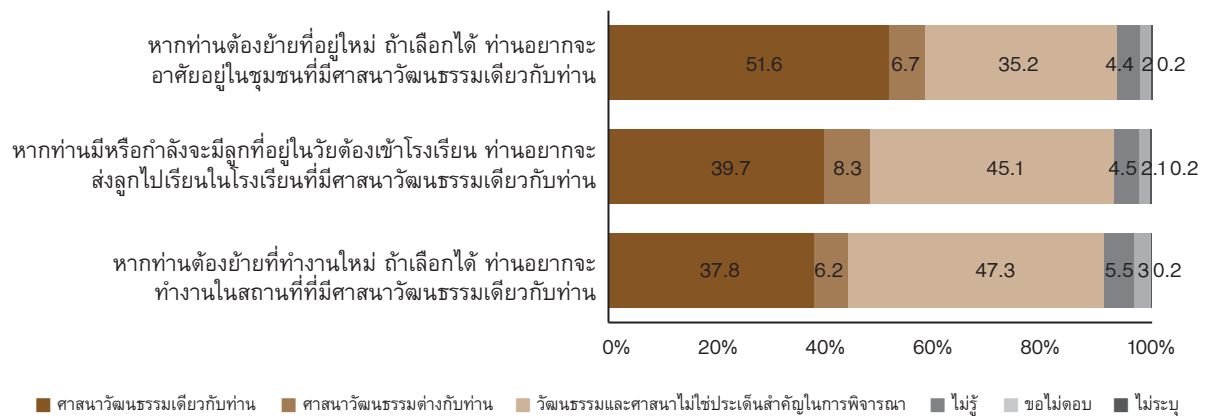
มุมมองที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในชุมชนในการสำรวจนี้ประกอบด้วย สถานการณ์สมมติ 3 ด้านคือ ด้านการเลือกสถานที่เรียนของบุตรหลาน ด้านการเลือกสถานที่ทำงาน และด้านการเลือกที่อยู่อาศัย โดยที่ปัจจัยในการเลือกสถานที่เหล่านี้ ประชาชนจะเลือกในเงื่อนไขแบบไหน? ถ้าเขามีโอกาสเลือกได้ (1) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (2) การเลือกอยู่ในพื้นที่ที่มีคนในศาสนาและวัฒนธรรมต่างกัน และ (3) ความคิดที่ว่าศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก

การสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณครึ่งหนึ่งอยากจะอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน จำนวน 830 คน (ร้อยละ 51.6)

ส่วนการเลือกสถานศึกษาของลูก ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่า สามารถเรียนในโรงเรียนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมต่างจากตัวเองได้ จำนวน 134 คน (ร้อยละ 8.3) และอีกส่วนหนึ่งมองว่า วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา จำนวน 726 คน (ร้อยละ 45.1)

ในด้านการเลือกสถานที่ทำงาน ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่า สามารถทำงานในสถานที่ที่มีศาสนาและวัฒนธรรมต่างจากตัวเองได้ จำนวน 99 คน (ร้อยละ 6.2) และอีกส่วนหนึ่งมองว่า วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา จำนวน 761 คน (ร้อยละ 47.3)

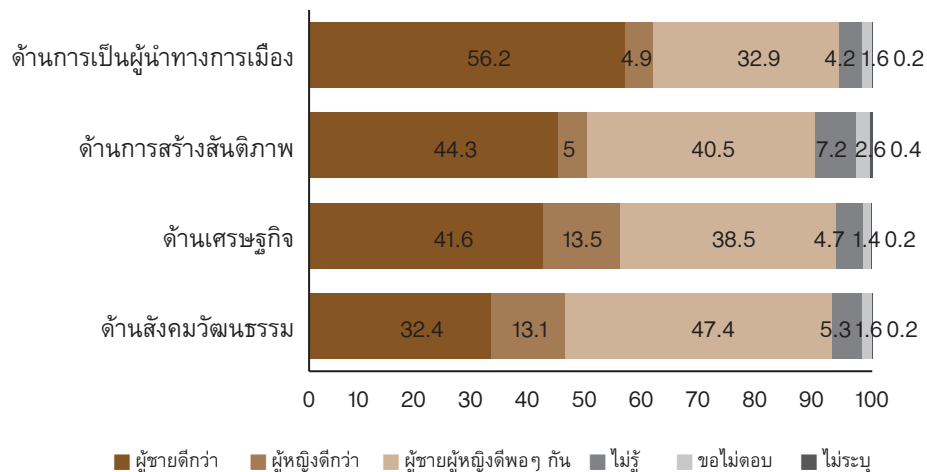
แผนภาพที่ 14 : การติดต่อสัมพันธ์กันของคนในสังคม



2.4 มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย

ความคิดเห็นการทำหน้าที่ในด้านต่างๆ ระหว่างชายกับหญิง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สามด้านที่ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่า ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง จำนวน 905 คน (ร้อยละ 56.2) ด้านการสร้างสันติภาพ จำนวน 713 คน (ร้อยละ 44.3) และด้านเศรษฐกิจ จำนวน 670 คน (ร้อยละ 41.6) ตามลำดับ สำหรับด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ดีพอๆ กัน จำนวน 762 คน (ร้อยละ 47.4)

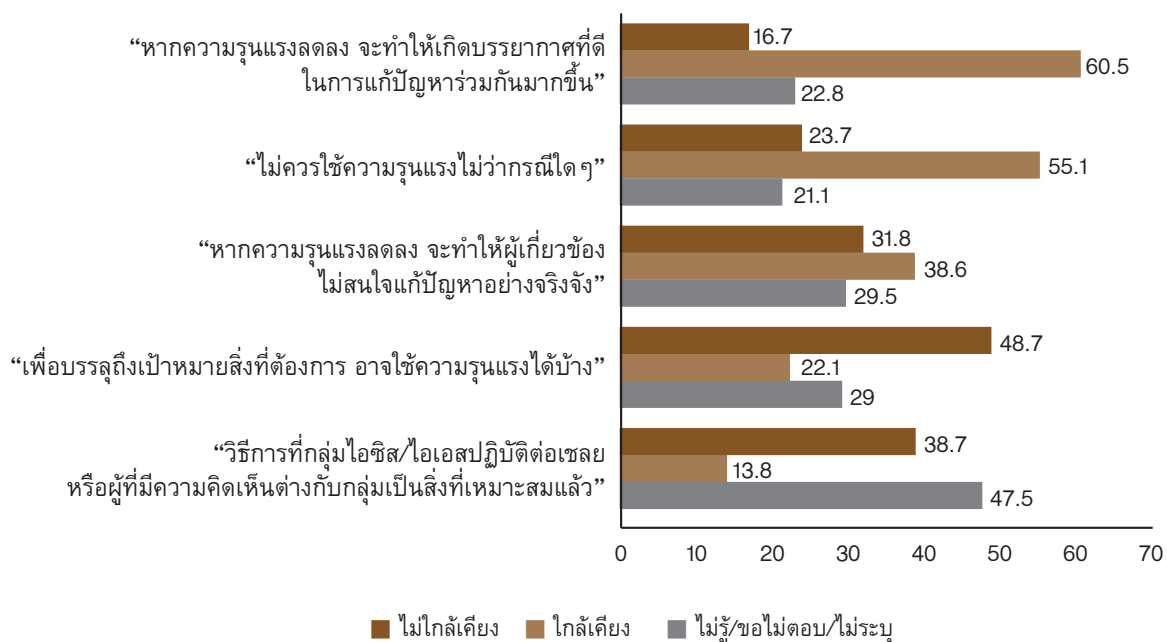
แผนภาพที่ 15 : มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย



2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่

ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ปัญหาพร้อมกันมากขึ้น” จำนวน 974 คน (ร้อยละ 60.5) รองลงมาคือการสนับสนุนคำพูดที่ว่า “ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ” จำนวน 888 คน (ร้อยละ 55.1) และ “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจปัญหาอย่างจริงจัง” จำนวน 620 คน (ร้อยละ 38.6) ในขณะที่มุมมองต่อ “วิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่างกับกลุ่มเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว” นั้นมีผู้ไม่เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 622 คน (ร้อยละ 38.7) และเป็นประเด็นที่มีผู้ตอบว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.5

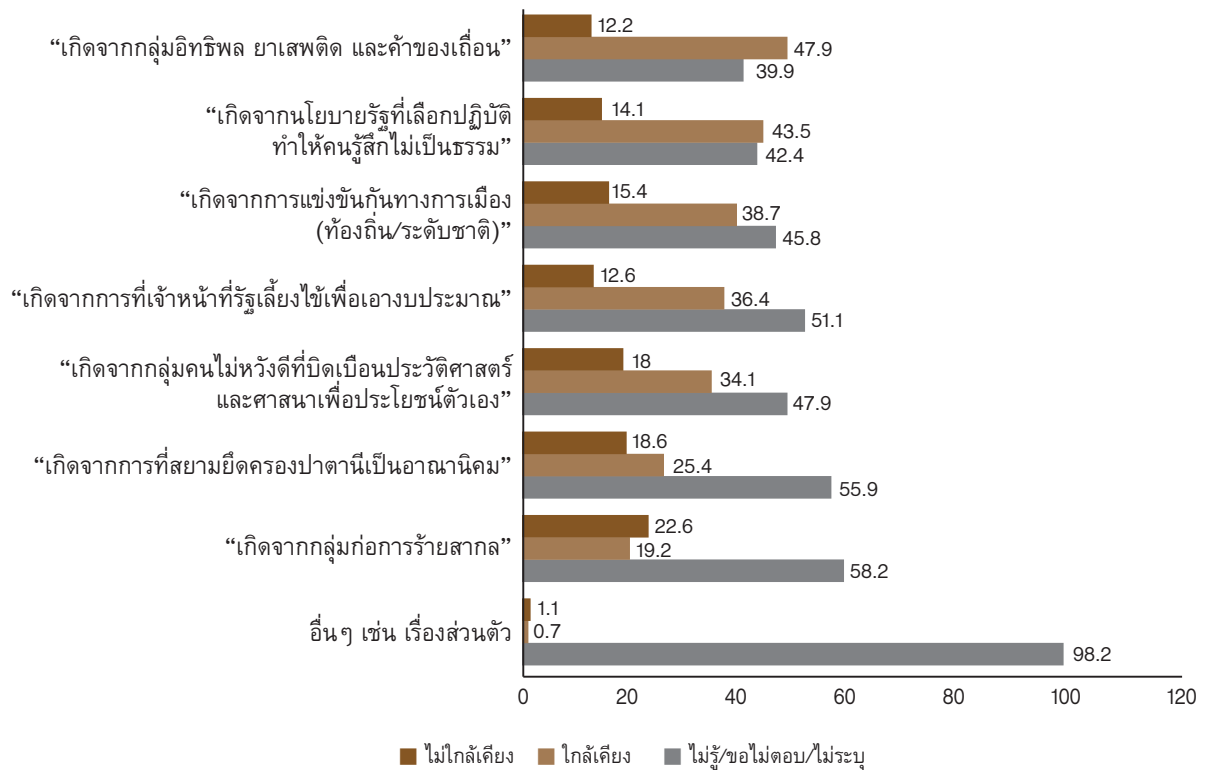
แผนภาพที่ 16 : มุมมองต่อความรุนแรง



สำหรับความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปต่อสาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่นั้น พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 770 คน คิดว่า “เกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด และค้ายาเถื่อน” (ร้อยละ 47.9) รองลงมาคือ คิดว่า “เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม” จำนวน 700 คน (ร้อยละ 43.5) “เกิดจากการแข่งขันกันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ)” จำนวน 623 คน (ร้อยละ 38.7) “เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงชีพเพื่อเอางบประมาณ” จำนวน 585 คน (ร้อยละ 36.4) และ “เกิดจากกลุ่มคนไม่หวังดีที่บิดเบือนประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ตัวเอง” จำนวน 549 คน (ร้อยละ 34.1) ตามลำดับ

ส่วนมุมมองที่ว่า สาเหตุของปัญหา “เกิดจากการที่สยามยึดครองปาตานีเป็นอาณานิคม” และ “เกิดจากกลุ่มก่อการร้ายสากล” นั้น ประชาชนมีความเห็นต่อประเด็นนี้มีจำนวนไม่สูงนัก (ร้อยละ 25.4 และร้อยละ 19.2)

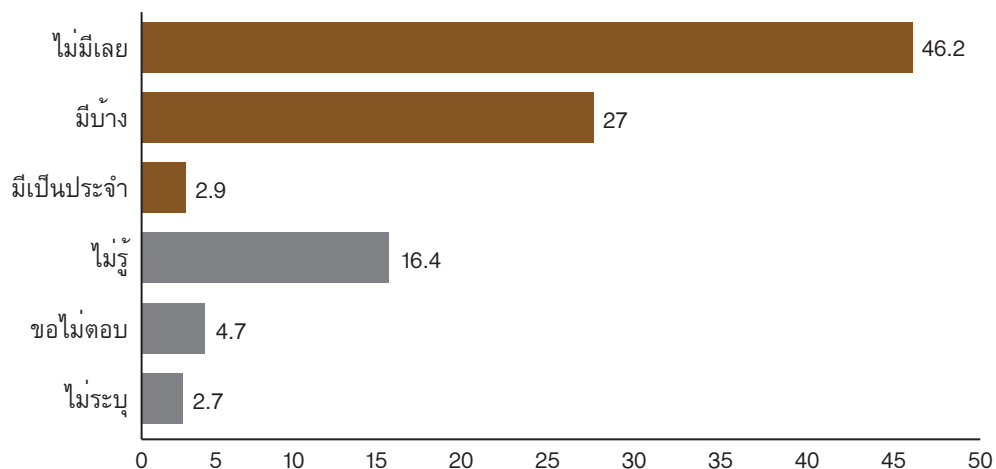
แผนภาพที่ 17 : สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่



2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

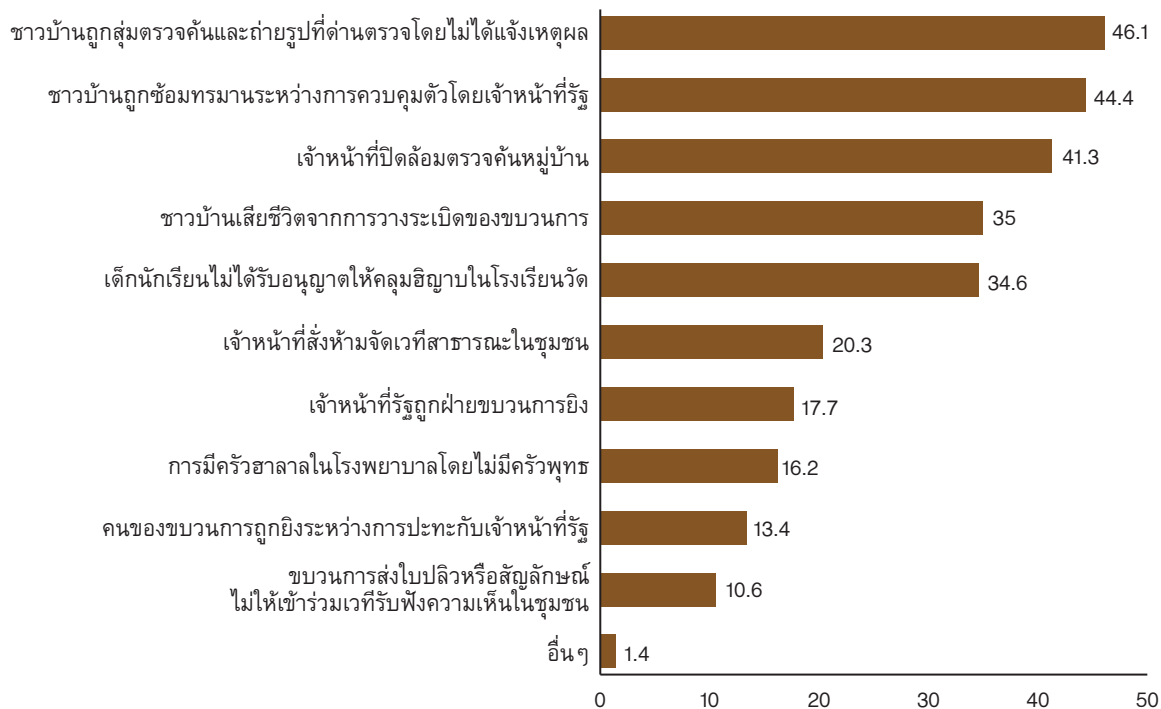
ความคิดเห็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเลย จำนวน 744 คน (ร้อยละ 46.2) รองลงมาคือ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนบ้าง จำนวน 435 คน (ร้อยละ 27.0) ที่น่าสนใจ คือ มีการตอบว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นประจำ จำนวน 47 คน (ร้อยละ 2.9) ส่วนผู้ที่ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวน 383 คน (ร้อยละ 23.8)

แผนภาพที่ 18 : การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา



เมื่อถามถึงความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการละเมิดสิทธิมนุษยชน พบว่า สามอันดับแรกที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานและถ่ายรูปที่ด้านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (2) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ และ (3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (จำนวน 742 คน ร้อยละ 46.1, จำนวน 714 คน ร้อยละ 44.4 และจำนวน 664 คน ร้อยละ 41.3 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลำดับรองลงมาได้แก่ กรณีชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของขบวนการ จำนวน 563 คน (ร้อยละ 35.0) เด็กนักเรียนไม่ได้รับอนุญาตให้คลุมฮิญาบในโรงเรียนวัด จำนวน 557 คน (ร้อยละ 34.6) เจ้าหน้าที่สั่งห้ามจัดเวทีสาธารณะในชุมชน จำนวน 327 คน (ร้อยละ 20.3)

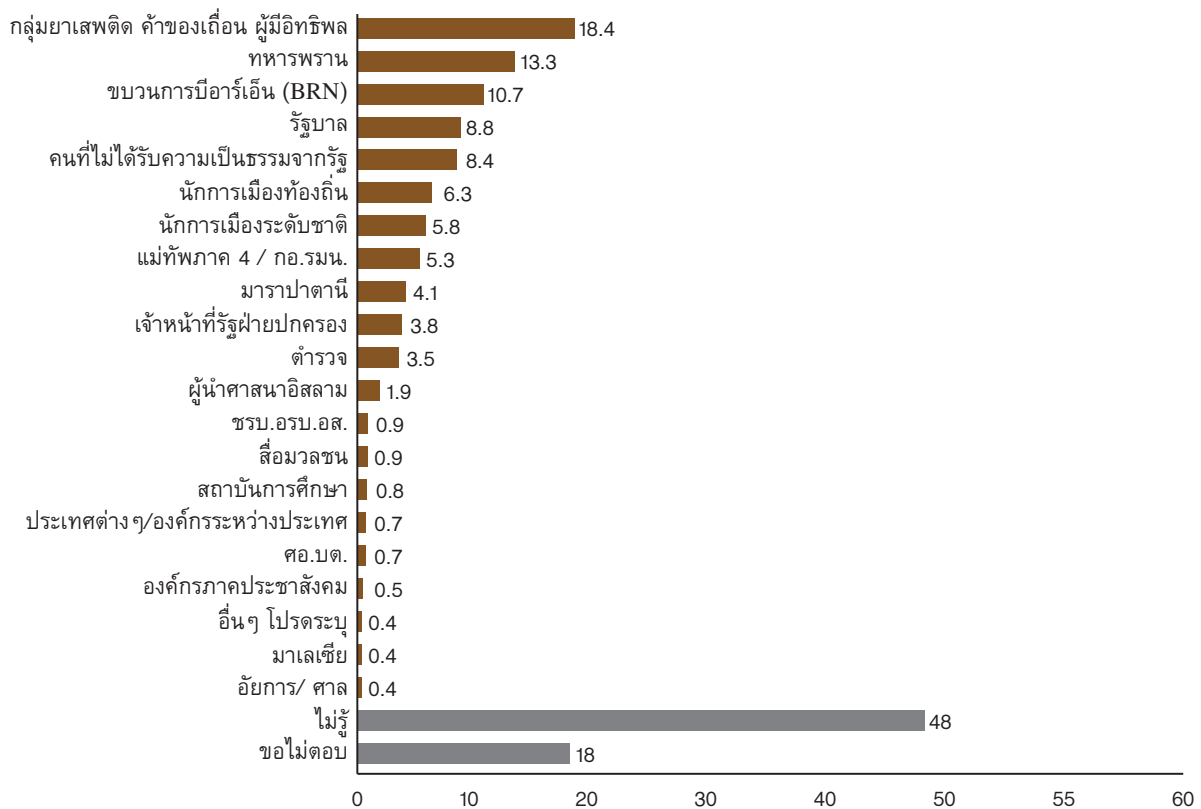
แผนภาพที่ 19 : สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน



2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

สำหรับประเด็นผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 1,062 คน (ร้อยละ 66) ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ ในขณะที่มีผู้ตอบให้ความเห็นว่า กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่ 3 กลุ่มแรกได้แก่ (1) กลุ่มยาเสพติด ค้าของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล จำนวน 296 คน (ร้อยละ 18.4) (2) ทหารพราน จำนวน 214 คน (ร้อยละ 13.3) และ (3) ขบวนการบีอาร์เอ็น จำนวน 172 คน (ร้อยละ 10.7)

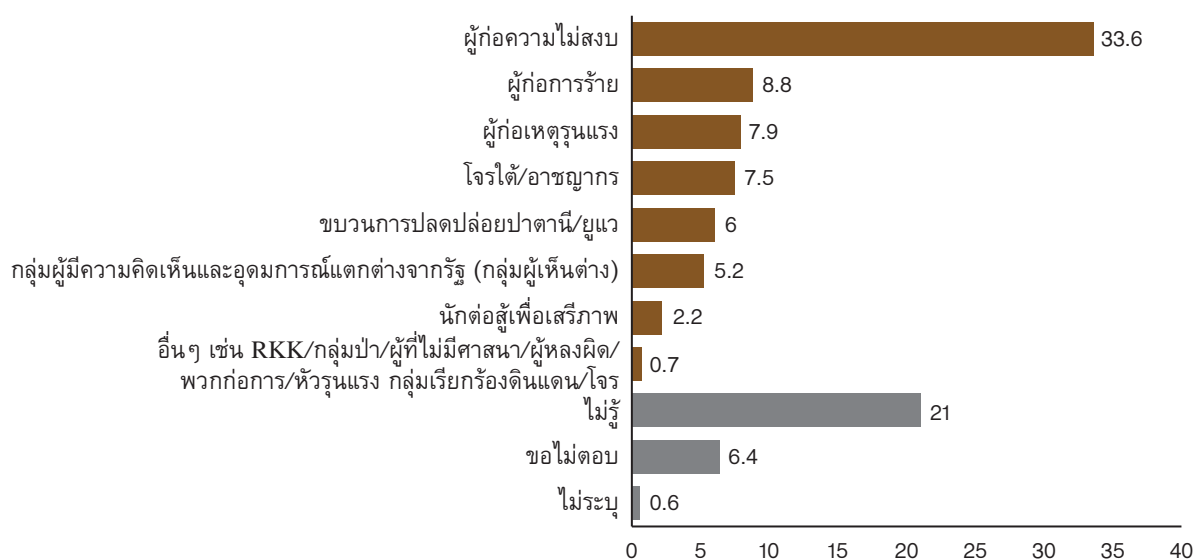
แผนภาพที่ 20 : ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่



2.8 มุมมองต่อขบวนการ

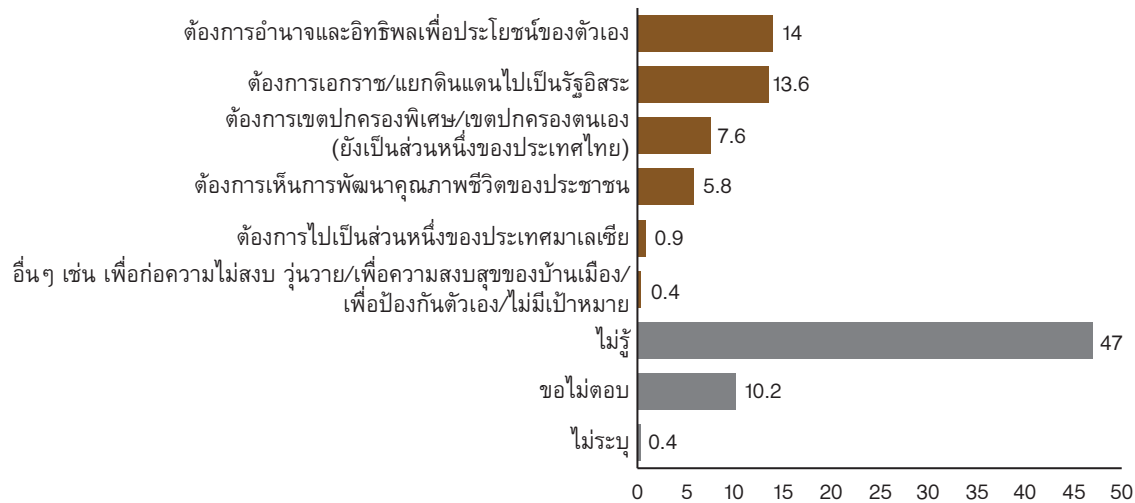
ผู้ก่อความไม่สงบ เป็นคำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ที่ผู้ตอบเลือกมากที่สุด จำนวน 540 คน (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือ ผู้ก่อการร้าย จำนวน 142 คน (ร้อยละ 8.8) และ ผู้ก่อเหตุรุนแรง จำนวน 127 คน (ร้อยละ 7.9) ในขณะที่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ อยู่ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน จำนวน 451 คน (ร้อยละ 28)

แผนภาพที่ 21 : คำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่



ในประเด็นเรื่องเป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 929 คน (ร้อยละ 57.6) ตอบว่า “ไม่รู้” “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” ในขณะที่ผู้ที่ตอบมีความเห็นว่า เป้าหมายหลักคือ “ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง” จำนวน 226 คน (ร้อยละ 14.0) รองลงมาคือ “ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ” จำนวน 219 คน (ร้อยละ 13.6) และ “ต้องการเขตปกครองพิเศษหรือเขตปกครองตนเอง โดยยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย” จำนวน 122 คน (ร้อยละ 7.6)

แผนภาพที่ 22 : เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ

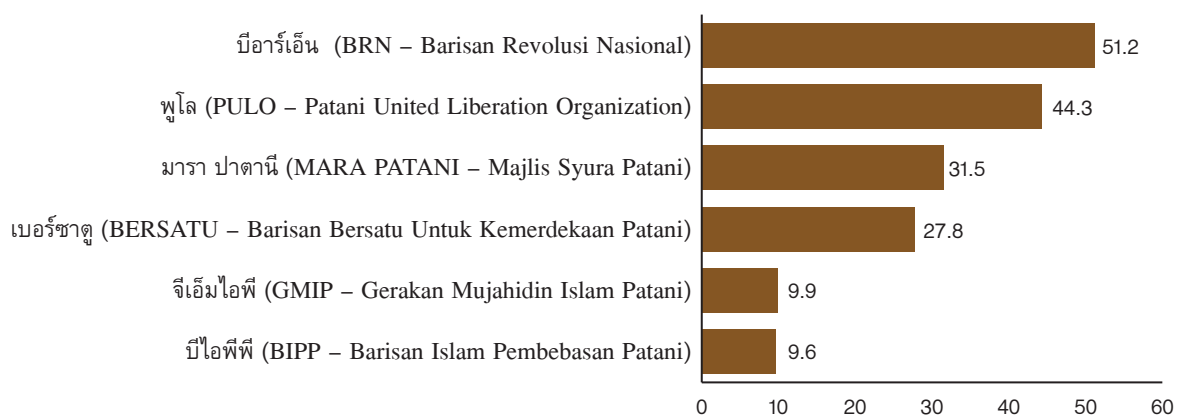


ตอนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข

3.1 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย

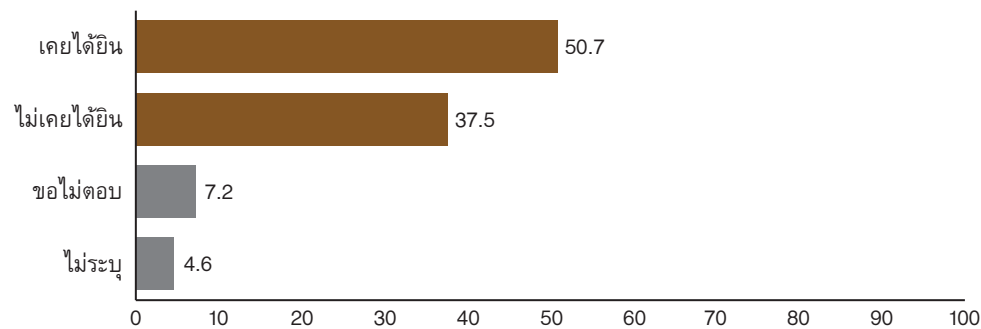
เมื่อสอบถามว่า เคยได้ยินชื่อขบวนการเคลื่อนไหวหรือไม่ ปรากฏว่า กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวในพื้นที่ ผู้ตอบแบบสอบถามเคยได้ยินชื่อ คือ บีอาร์เอ็น (BRN) จำนวน 824 คน (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ พูล (PULO) จำนวน 712 คน (ร้อยละ 44.3) มารา ปาตานี (MARA PATANI) จำนวน 507 คน (ร้อยละ 31.5) และเบอร์ซาตู (BERSATU) จำนวน 448 (ร้อยละ 27.8)

แผนภาพที่ 23 : ชื่อขบวนการเคลื่อนไหวที่รู้จัก



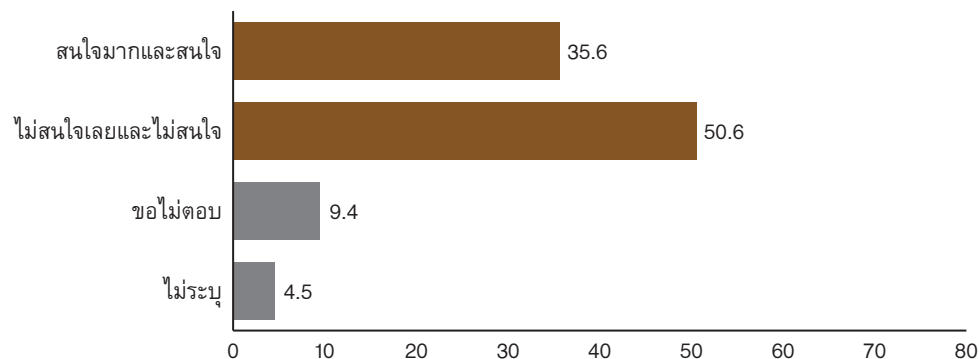
ในส่วนของความสนใจต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพนั้น น่าสนใจว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ จำนวน 816 คน (ร้อยละ 50.7) ผู้ที่ตอบว่าไม่เคยได้ยินมีจำนวน 604 คน (ร้อยละ 37.5) ผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวนไม่มากนักคือ 190 คน (ร้อยละ 11.8)

แผนภาพที่ 24 : เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข



ในด้านการให้ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น ผู้ตอบว่าไม่สนใจเลยและไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 814 คน (ร้อยละ 50.6) น่าสนใจที่ว่ามีจำนวนมากกว่าผู้ตอบว่าสนใจมากและสนใจ ซึ่งมีจำนวนรวมกัน 572 คน (ร้อยละ 35.6) ส่วนผู้ที่ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีจำนวน 223 คน (ร้อยละ 13.9)

แผนภาพที่ 25 : ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

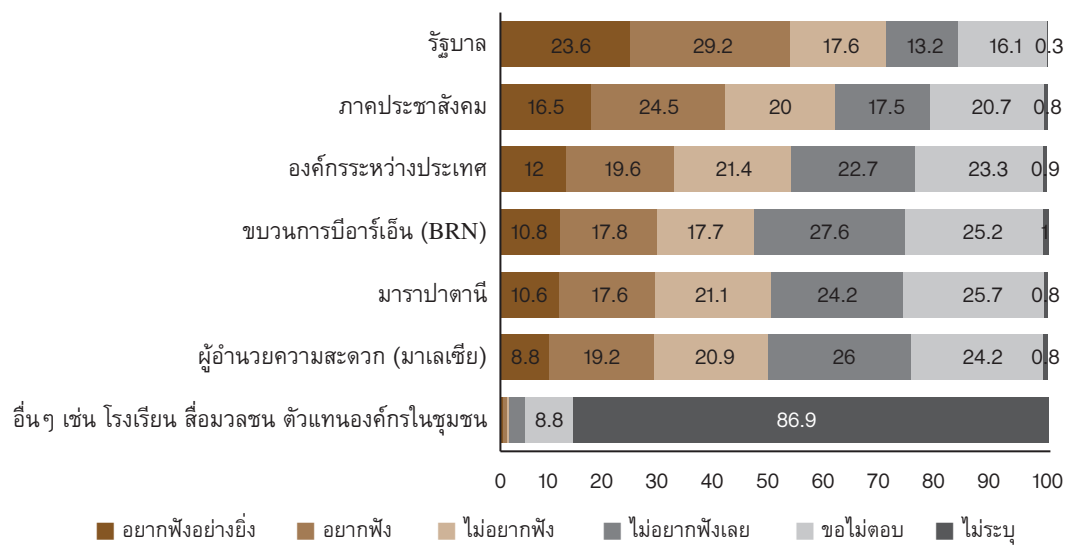


ต่อประเด็นความต้องการข้อมูลข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคลกลุ่มใดมากที่สุด โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแสดงที่สำคัญในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข รัฐบาล มารยาปตานี ผู้อำนวยการความสะดวก (มาเลเซีย) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ เมื่อเรียงลำดับคะแนนในด้านอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง ฝ่ายที่ประชาชนอยากฟังข้อมูลมากที่สุด คือ รัฐบาล 849 คน (ร้อยละ 52.8) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย 496 คน (ร้อยละ 30.8) อันดับสองคือภาคประชาสังคม มีผู้อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 660 คน (ร้อยละ 41) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย 603 คน (ร้อยละ 37.5) อันดับสามคือองค์กรระหว่างประเทศ อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง มีจำนวน 509 คน (ร้อยละ 31.6) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยมีจำนวน 710 คน (ร้อยละ 44.1)

น่าสังเกตว่าผู้อำนวยการความสะดวก (มาเลเซีย) มีคะแนนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งจำนวนน้อยที่สุดคือ 451 คน (ร้อยละ 28) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย 755 คน (ร้อยละ 46.9) ส่วนมารยาปตานี

ได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งต่ำเป็นที่สองคือ 454 คน (ร้อยละ 28.2) ในขณะเดียวกัน มีผู้ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังมาราปาดานี้ จำนวน 729 คน (ร้อยละ 45.3) อันดับสามที่คะแนนต่ำสุดคือขบวนการป็อาร์เอ็น ได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง 460 คน (ร้อยละ 28.6) มีผู้ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย 728 คน (ร้อยละ 45.3) แต่น่าสังเกตว่าข้อนี้ของมาราปาดานี้มีผู้ขอไม่ตอบ จำนวน 413 คน (ร้อยละ 25.7) ส่วนขบวนการป็อาร์เอ็น มีผู้ขอไม่ตอบ จำนวน 405 คน (ร้อยละ 25.2) ซึ่งมากพอๆ กัน

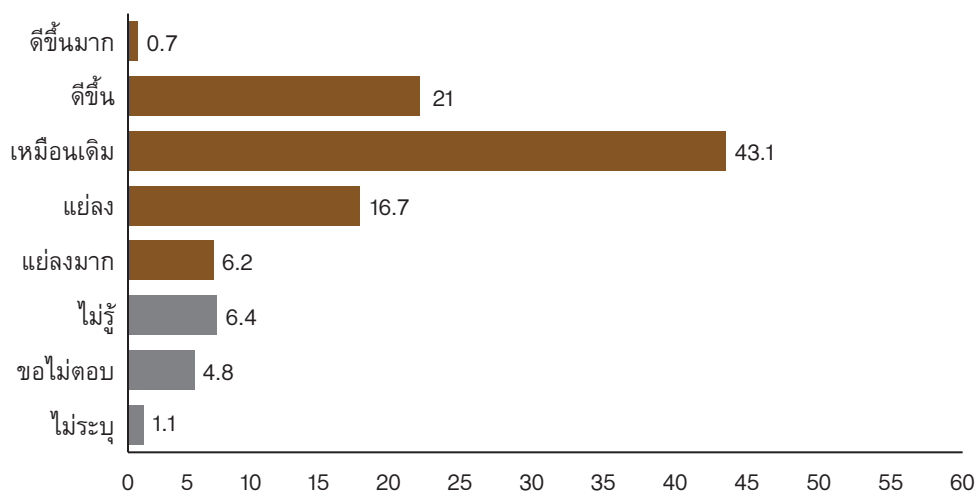
แผนภาพที่ 26 : กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข



3.2 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง

ความรู้สึกของประชาชนต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เหมือนเดิม จำนวน 693 คน (ร้อยละ 43.1) ในขณะที่ ผู้มีความเห็นว่าดีขึ้น มีจำนวน 338 คน (ร้อยละ 21) และแย่ลง จำนวน 268 คน (ร้อยละ 16.7) ตามลำดับ ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุ มีจำนวน 198 คน (ร้อยละ 12.3)

แผนภาพที่ 27 : ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา



เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินการทำงานในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.197) โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบจำนวน 551 คน (ร้อยละ 34.3) ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีจำนวน 437 คน (ร้อยละ 27.2) ในขณะที่มีผู้ตอบจำนวน 488 คน (ร้อยละ 30.3) ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10 ส่วนผู้ขอไม่ตอบมีจำนวน 133 คน (ร้อยละ 8.3)

ตารางที่ 2 : คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่

น้อยที่สุด ← → มากที่สุด											ขอไม่ตอบ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
3.9%	4.7%	6.6%	9.4%	9.7%	27.2%	12.4%	9.1%	5.2%	1.5%	2.1%	8.3%
34.3% (น้อย)					27.2% (ปานกลาง)		30.3% (มาก)				

3.3 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่

ในประเด็นที่ว่าประชาชนรู้สึกว่าการบวนการพูดคุยในขณะนี้ส่งผลทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตนดีขึ้นหรือแย่ลงเพียงใด กล่าวอีกแง่หนึ่งคือการพูดคุยทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิิตความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือแย่ลง ปรากฏว่าผู้ตอบจำนวน 744 คน (ร้อยละ 46.3) บอกว่าดีขึ้นถึงดีมาก ส่วนจำนวน 241 คน (ร้อยละ 15) บอกว่าแย่ลงหรือแย่ลงมากๆ และมีผู้ตอบจำนวน 389 คน (ร้อยละ 24.2) บอกว่ากลางๆ หรือไม่ดีขึ้นไม่แย่ลง

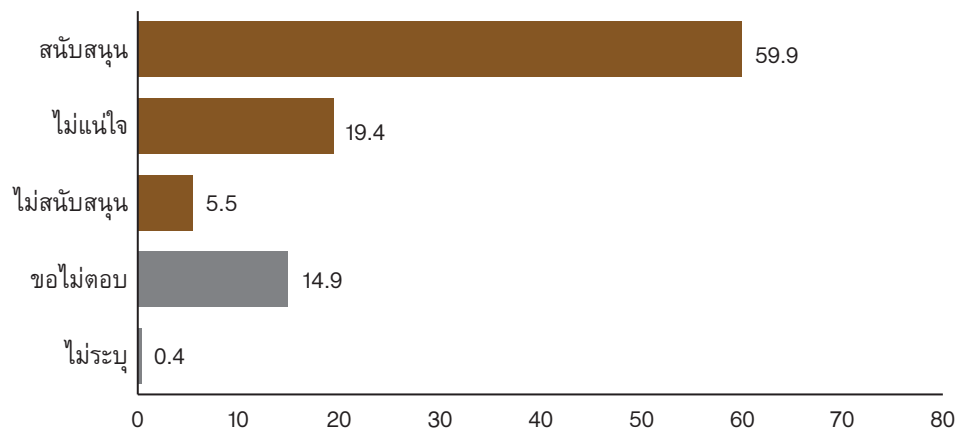
ตารางที่ 3 : ผลของกระบวนการพูดคุยต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน

แย่ลงมาก ← → ดีขึ้นมาก											ขอไม่ตอบ
-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	99
2.3%	1.1%	3%	3.5%	5.1%	24.2%	12.8%	15.2%	11.9%	3.7%	2.7%	14.6%
15% (น้อย)					24.2% (ปานกลาง)		46.3% (มาก)				

3.4 การสนับสนุนและความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย

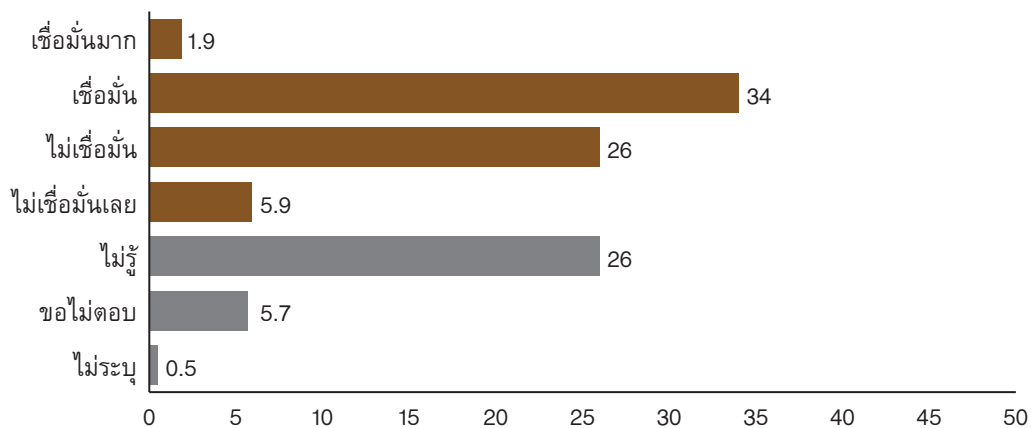
ในคำถามเรื่องการสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ผู้ตอบจำนวน 963 คน (ร้อยละ 59.9) บอกว่าสนับสนุนการพูดคุย/เจรจา ซึ่งเป็นจำนวนค่อนข้างมากกว่าผู้ที่ไม่สนับสนุน ซึ่งมีจำนวน 89 คน (ร้อยละ 5.5) ผู้ตอบว่าไม่แน่ใจมีจำนวน 312 คน (ร้อยละ 19.4) ผู้ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบในข้อนี้มีเพียง 245 คน (ร้อยละ 15.3)

แผนภาพที่ 28 : การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา



ต่อคำถามว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นมากน้อยเพียงใดว่า กระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้ จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ผู้ตอบจำนวน 577 คน (ร้อยละ 35.9) ระบุว่ามีความเชื่อมั่นและเชื่อมั่นมาก ในขณะที่ผู้ตอบจำนวน 513 คน (ร้อยละ 31.9) บอกว่าไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นเลย ผู้ที่ตอบว่าไม่รู้ มีจำนวน 419 คน (ร้อยละ 26) แม้ว่าจะมีผู้ที่มีความเชื่อมั่นและเชื่อมั่นมาก ในสัดส่วนมากกว่าไม่เชื่อมั่นแต่ดูเหมือนจะไม่ต่างกันมากนัก ขณะที่คนที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 519 คน (ร้อยละ 32.2)

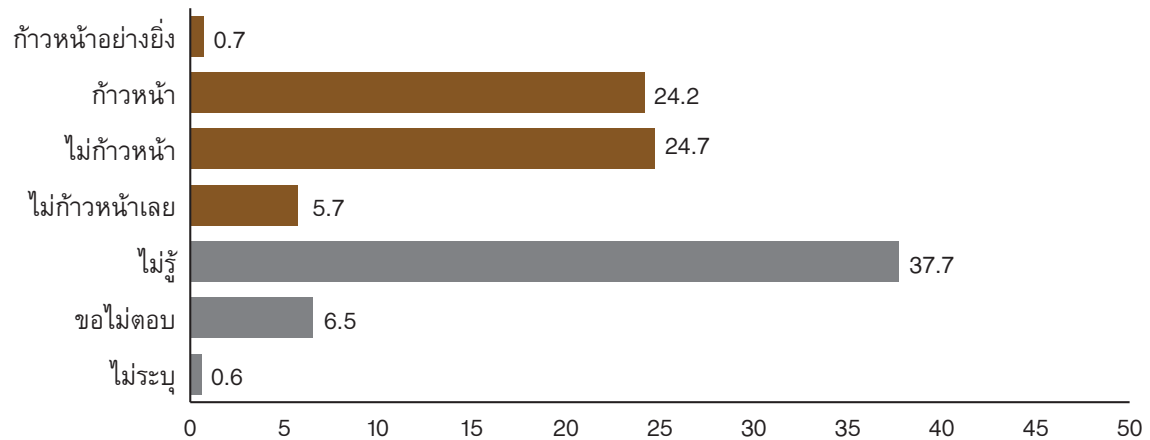
แผนภาพที่ 29 : ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ



3.5 ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย

ต่อคำถามว่าการพูดคุยขณะนี้มีความก้าวหน้าหรือไม่ ผู้ที่ตอบไม่ก้าวหน้าเลยและไม่ก้าวหน้า มีจำนวน 489 คน (ร้อยละ 30.4) ผู้ที่ตอบก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างยิ่งมีจำนวน 400 คน (ร้อยละ 24.9) ซึ่งนับว่าน้อยกว่ากลุ่มแรก แต่ผู้ที่บอกไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุคำตอบ มีมากถึง 720 คน (ร้อยละ 44.8) ซึ่งผู้ที่บอกไม่รู้และขอไม่ตอบเรื่องสันติภาพมีความก้าวหน้าหรือไม่ นั้นพบว่ามีมากที่สุด

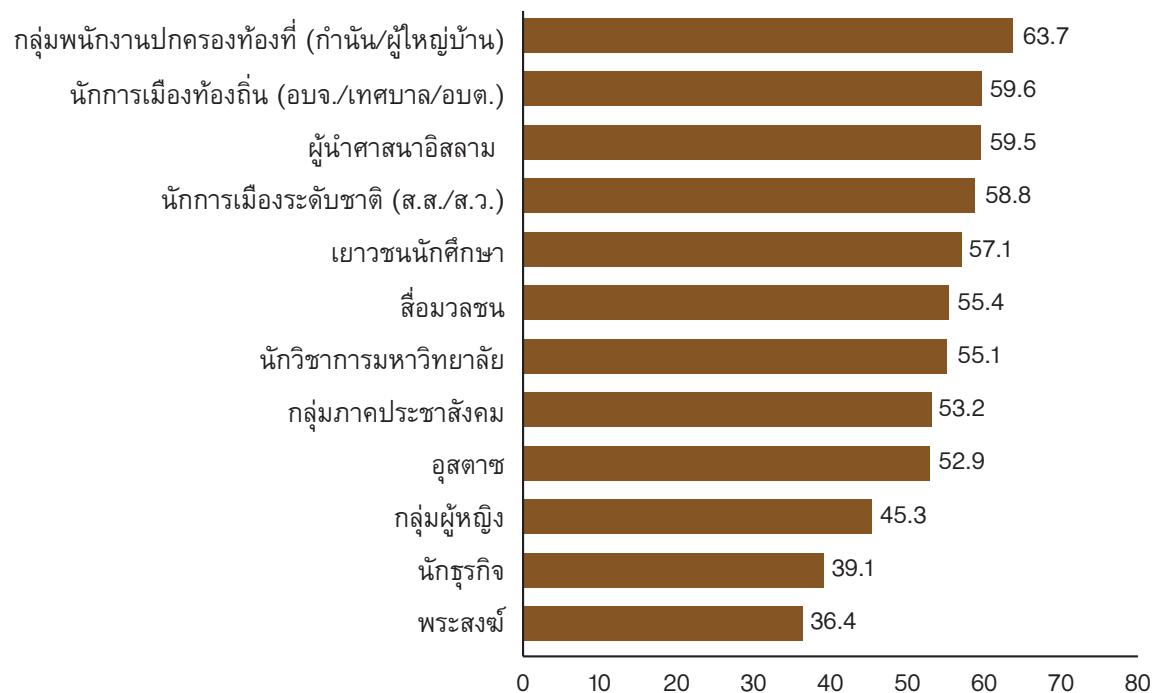
แผนภาพที่ 30 : ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย



3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน

หากต้องการจะให้ข้อตกลงสันติภาพตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนและมีความยั่งยืน จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ต่างๆ ในสังคมการเมืองได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งกลุ่มคนที่ผู้ตอบเห็นว่าจะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ (1) กลุ่มพนักงานปกครองท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 1,025 คน (ร้อยละ 63.7) รองลงมาคือ (2) นักการเมืองท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) จำนวน 959 คน (ร้อยละ 59.6) และ (3) ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 958 คน (ร้อยละ 59.5)

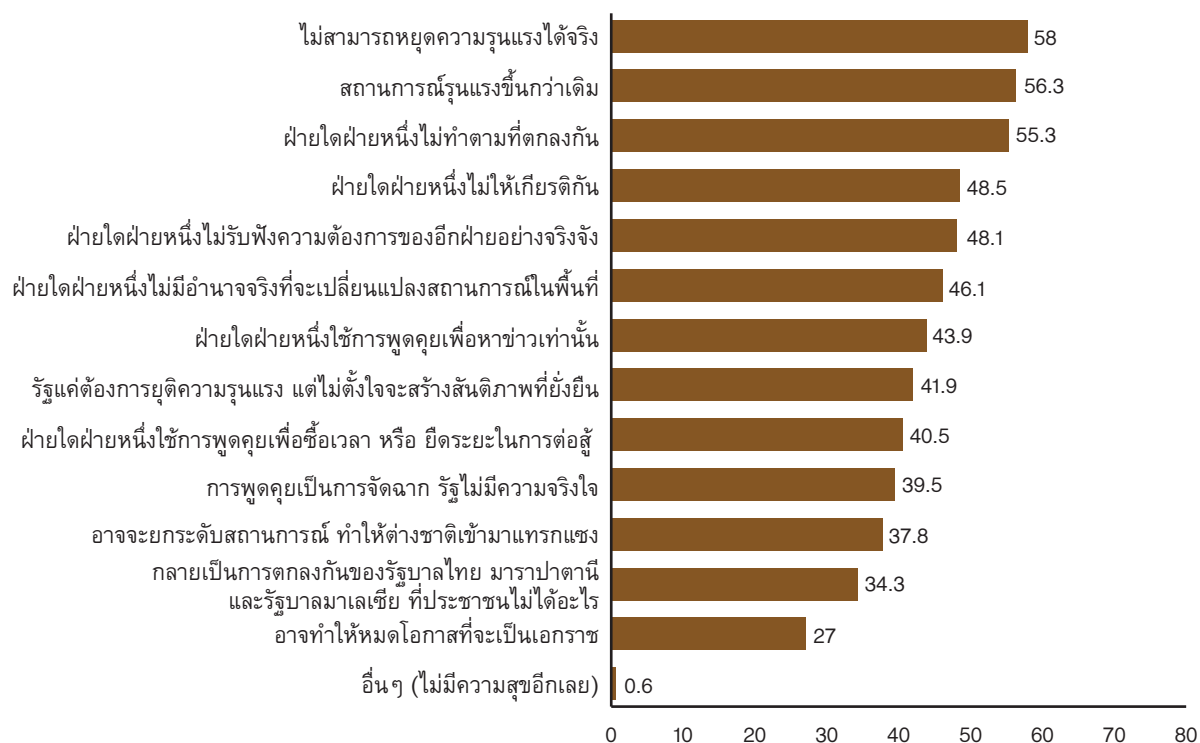
แผนภาพที่ 31 : การมีส่วนร่วมขององค์กรที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุย



3.7 ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ในประเด็นข้อกังวลของประชาชนต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 933 คน (ร้อยละ 58) มีความกังวลว่ากระบวนการพูดคุยฯ จะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง และการพูดคุยฯ จะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม มีจำนวน 907 คน (ร้อยละ 56.3) รองลงมาคือกังวลว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ได้ตกลงกัน จำนวน 889 คน (ร้อยละ 55.3) สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ข้อกังวลที่ว่ากระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขอาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราชนั้น มีผู้ตอบในข้อนี้จำนวน 435 คน (ร้อยละ 27) และมีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” “ขอไม่ตอบ” และไม่ระบุคำตอบนั้นมีจำนวนค่อนข้างสูงในข้อนี้ คือจำนวน 936 คน (ร้อยละ 58.2)

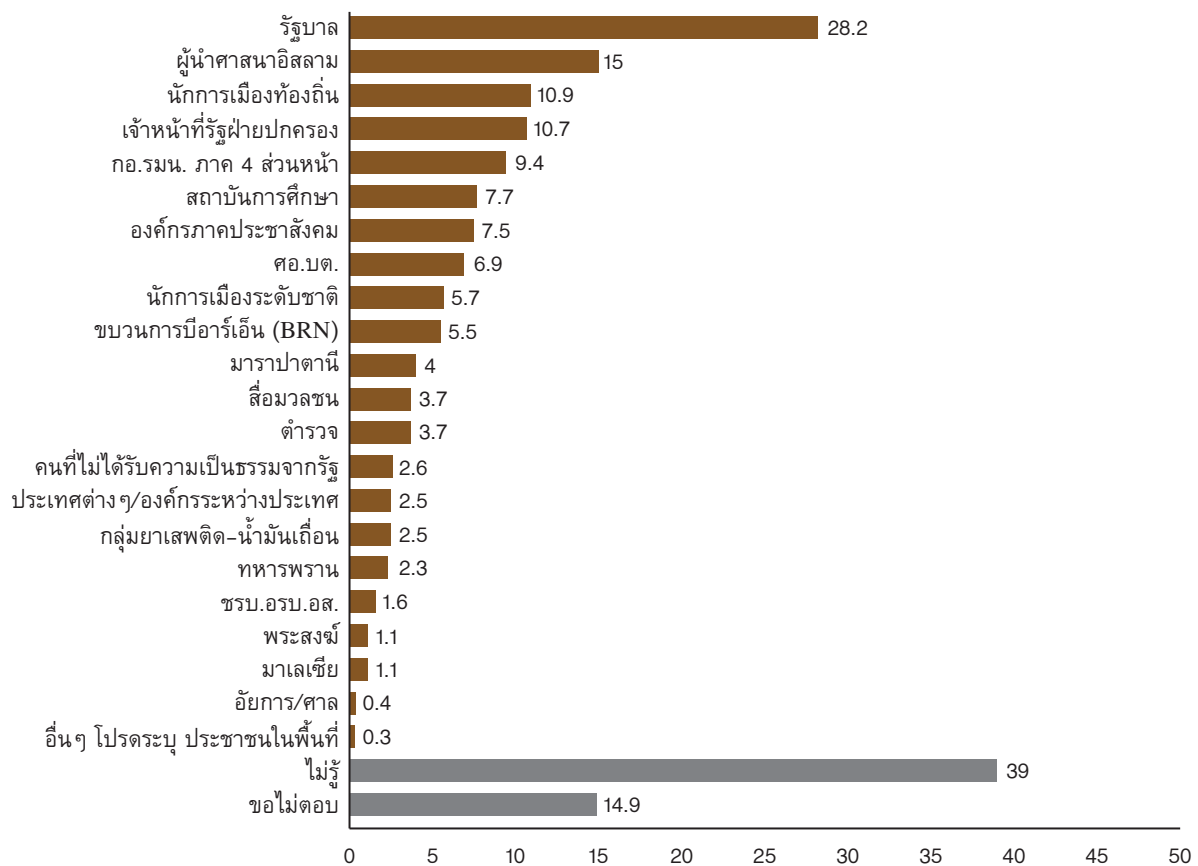
แผนภาพที่ 32 : ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย



3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนสามารถเลือกบุคคลหรือกลุ่มที่คิดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพได้ทั้งหมด 3 ตัวเลือก โดยพบว่า ผู้ตอบ จำนวน 454 คน (ร้อยละ 28.2) เลือก **รัฐบาล** ซึ่งเป็นตัวเลือกที่ถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองคือ **ผู้นำศาสนาอิสลาม** จำนวน 242 คน (ร้อยละ 15) และ **นักการเมืองท้องถิ่น** จำนวน 175 คน (ร้อยละ 10.9) แต่ทั้งนี้ มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันเกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นจำนวน 867 คน (ร้อยละ 53.9)

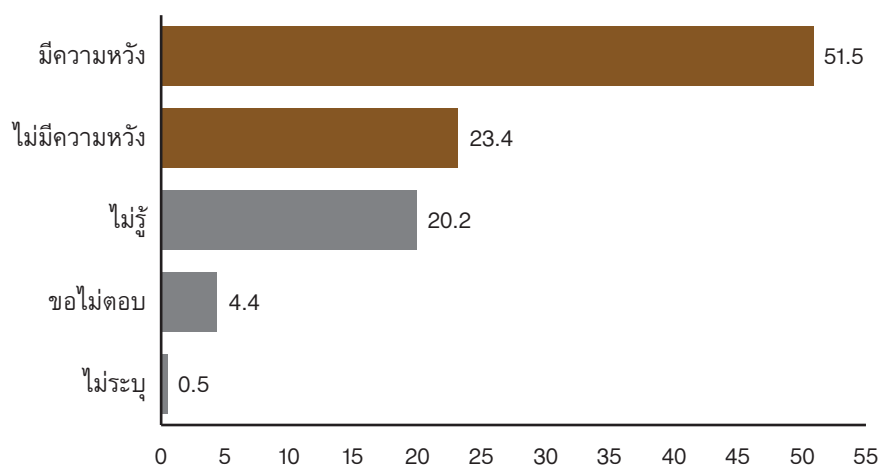
แผนภาพที่ 33 : องค์กรหรือบุคคลใดที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง



3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ

คำถามว่าท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า มีผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวน 829 คน (ร้อยละ 51.5) บอกว่ามีความหวังและหวังมาก ส่วนผู้ตอบที่บอกว่าไม่มีความหวังและไม่หวังเลยมีจำนวน 377 คน (ร้อยละ 23.4) ซึ่งนับว่าน้อยกว่ากลุ่มที่มีความหวัง ในขณะที่กลุ่มไม่รู้ ขอไม่ตอบและไม่ระบุมีจำนวน 403 คน (ร้อยละ 25.1)

แผนภาพที่ 34 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ ในอีก 5 ปีข้างหน้า



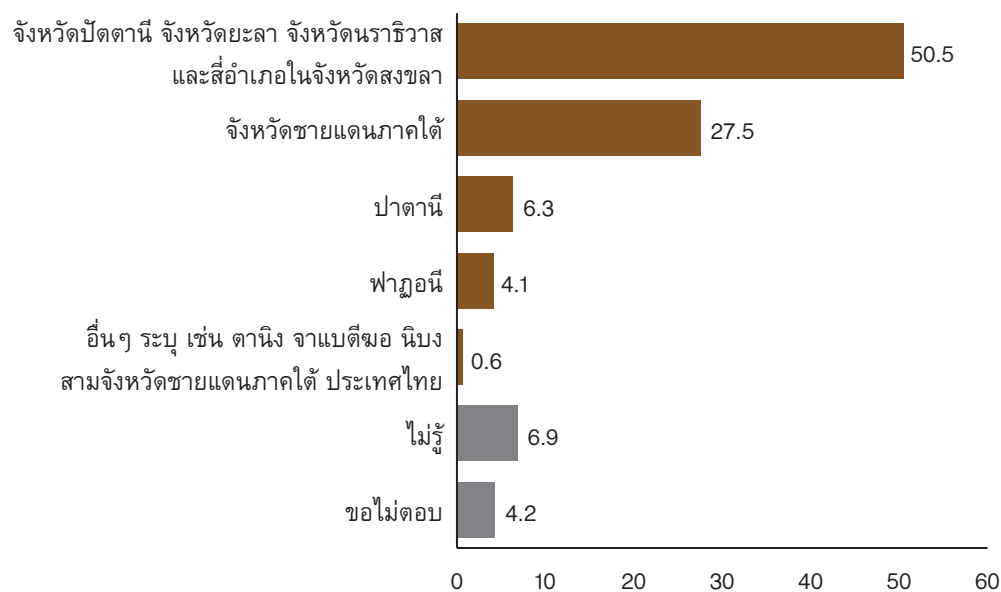
ตอนที่ 4

ทัศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข

4.1 คำเรียกพื้นที่

คำเรียกพื้นที่สะท้อนถึงมุมมองและความสัมพันธ์ของประชาชนที่มีต่อพื้นที่ ตัวเลือกอันดับหนึ่งที่ผู้ตอบเห็นว่าเป็นชื่อเรียกที่เหมาะสมที่สุด คือ การเรียกชื่อแยกตามพื้นที่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวน 812 คน (ร้อยละ 50.5) ซึ่งเป็นมุมมองในเชิงการจัดพื้นที่ปกครอง อันดับสองคือ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 442 คน (ร้อยละ 27.5) และอันดับสามคือ ปาตานี จำนวน 101 คน (ร้อยละ 6.3) ซึ่งเป็นมุมมองในมิติทางประวัติศาสตร์และการเมือง ทั้งนี้ มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นจำนวน 179 คน (ร้อยละ 11.1)

แผนภาพที่ 35 : คำเรียกขานพื้นที่

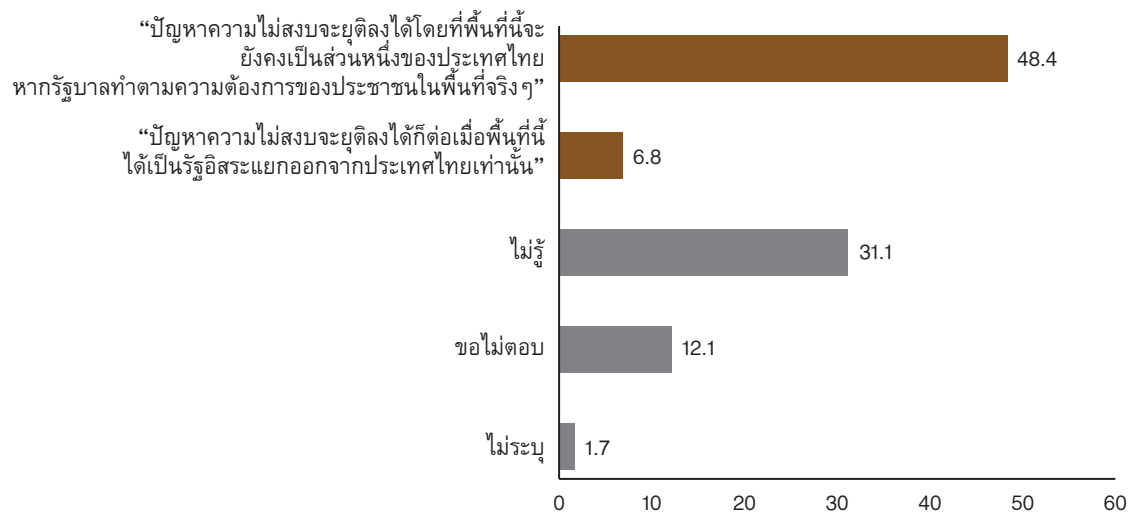


4.2 การบริหารปกครอง

คำถามสำคัญข้อหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารปกครองพื้นที่ และเป็นที่ถกเถียงของหลายฝ่ายมาเป็นเวลานาน คือ หากต้องการจะให้ปัญหาความไม่สงบยุติลง ทางออกคือต้องให้พื้นที่นี้มีรูปแบบการบริหารปกครองแบบใด ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระแยกออกจากประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ จำนวน 778 คน (ร้อยละ 48.4) แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบอย่างชัดเจนว่าต้องเป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้น จำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.8)

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่ระบุ” รวมกันแล้วสูงถึง 722 คน (ร้อยละ 44.9) ซึ่งนับว่ามีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันกับผู้ตอบว่ายังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย

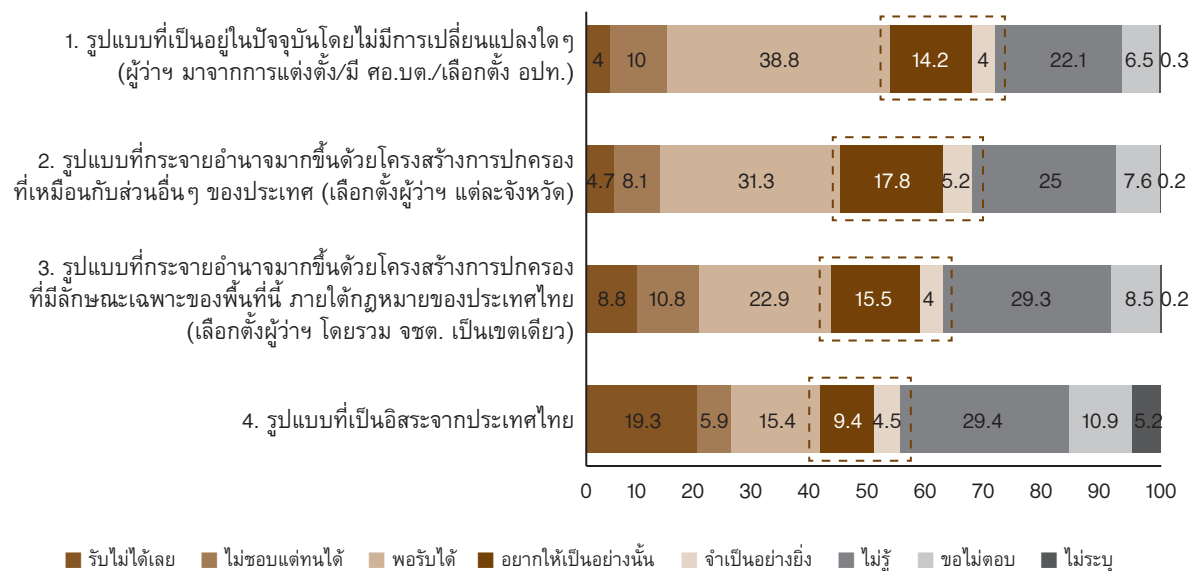
แผนภาพที่ 36 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด



สำหรับรูปแบบการบริหารปกครองที่อยากเห็นที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในข้อคำตอบว่าอยากให้เป็นอย่างนั้น และจำเป็นอย่างยิ่ง คือ 2) รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯ แต่ละจังหวัด) จำนวน 370 คน (ร้อยละ 23) รองลงมาคือ 3) รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่าฯ โดยรวม จชต. เป็นเขตเดียว) จำนวน 314 คน (ร้อยละ 19.5)

สำหรับ 1) รูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ (ผู้ว่าฯ มาจากการแต่งตั้ง/มี คอ.บต./เลือกตั้ง อปท.) มีผู้เลือกจำนวน 292 คน (ร้อยละ 18.2) และ 4) รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีผู้เลือกจำนวน 225 คน (ร้อยละ 13.9) โดยมีข้อสังเกตว่ามีผู้ที่ “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่รู้” เป็นจำนวนมากเกินร้อยละ 25 ในแต่ละข้อ โดยข้อที่ “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่รู้” สูงสุดคือ รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีจำนวน 648 คน (ร้อยละ 40.3)

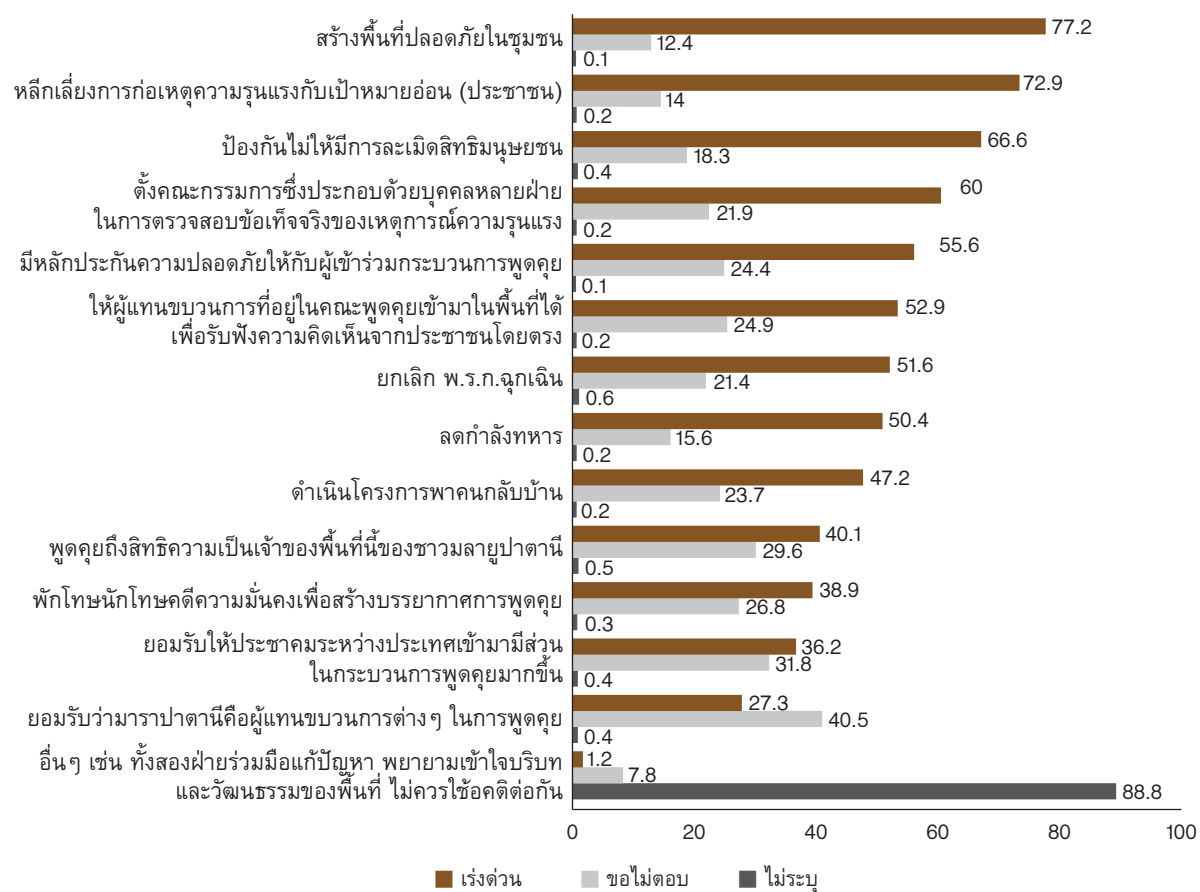
แผนภาพที่ 37 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่าง ๆ



4.3 แนวทาง/มาตรการที่คณะผู้ตอบทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกัน

คำถามส่วนนี้จะมีทั้งหมด 14 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ถูกหยิบยกขึ้นมาโดยฝ่ายต่างๆ คณะผู้วิจัยจึงได้นำข้อเสนอเหล่านั้นมาให้ประชาชนได้พิจารณาว่า ข้อเสนอใดเป็นแนวทางหรือมาตรการที่คณะผู้ตอบของทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงในทางบวก โดยผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 1,243 คน (ร้อยละ 77.2) ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน มาตรการรูปธรรมที่อยากให้เร่งดำเนินการในอันดับถัดมาคือ หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) จำนวน 1,173 คน (ร้อยละ 72.9) และป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 1,071 คน (ร้อยละ 66.6) ตามลำดับ

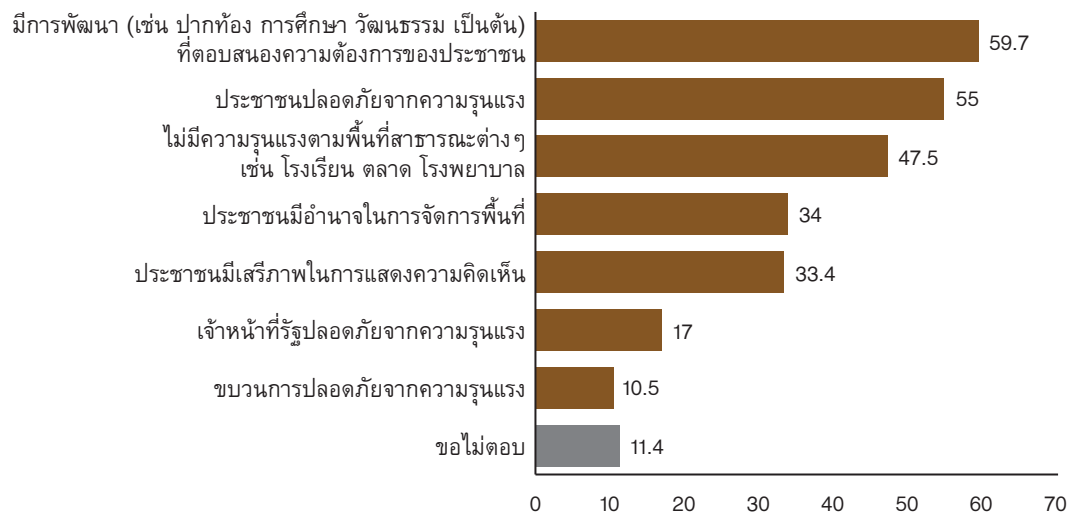
แผนภาพที่ 38 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่



4.4 การจัดทำพื้นที่ปลอดภัย

เมื่อสอบถามประชาชนถึงประเด็น 3 ลำดับแรกในการทำพื้นที่ปลอดภัย พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าในพื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน จำนวน 960 คน (ร้อยละ 59.7) รองลงมาคือ ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง จำนวน 885 คน (ร้อยละ 55.0) และ ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล จำนวน 765 คน (ร้อยละ 47.5) ตามลำดับ

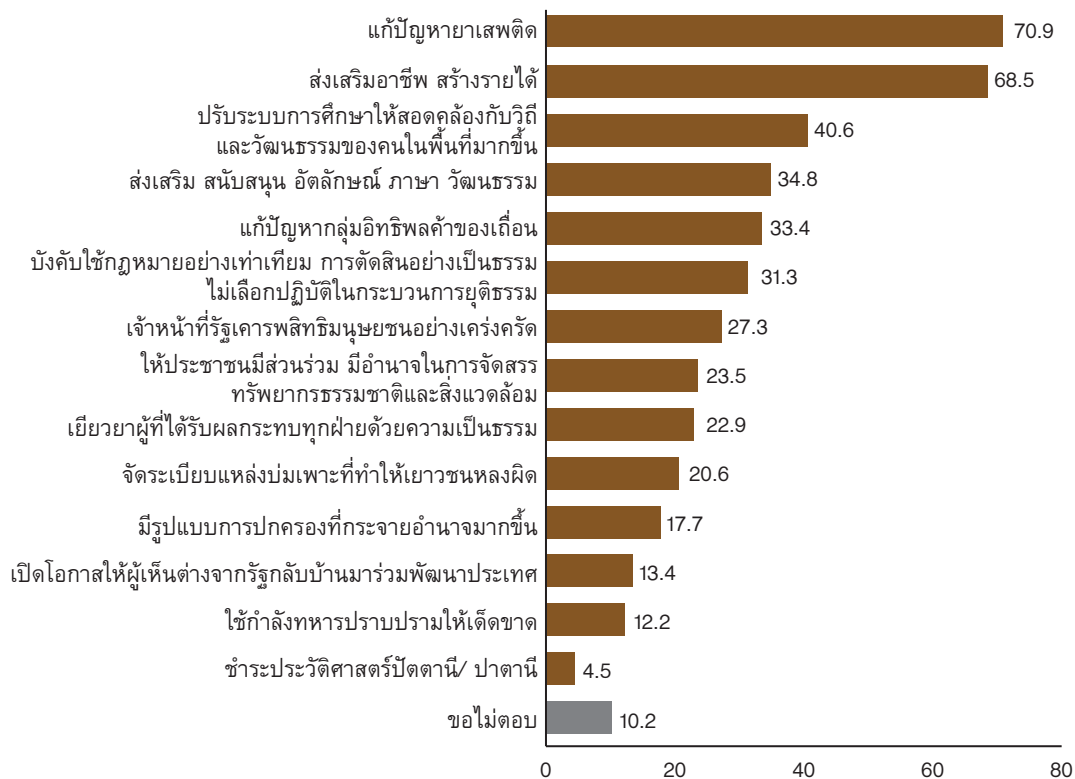
แผนภาพที่ 39 : ประเด็นสำคัญในการสร้างพื้นที่ปลอดภัย



4.5 ประเด็นที่รัฐบาลและขบวนการควรจะพูดคุยกันในขณะที่

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดลำดับความสำคัญใน 3 ประเด็นแรกที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการควรจะยกมาพูดคุยกันในช่วงนี้นั้นพบว่า ประเด็นที่ประชาชนอยากจะให้รัฐบาลและขบวนการได้พูดคุยกันในช่วงนี้มากที่สุด คือ การแก้ไขปัญหาเยาเสพติด จำนวน 1,140 คน (ร้อยละ 70.9) รองลงมาคือ ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ จำนวน 1,102 คน (ร้อยละ 68.5) และเรื่องปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 654 คน (ร้อยละ 40.6) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 40 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว



5. ผลการศึกษากลุ่มผู้นำความคิด

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 201 คน

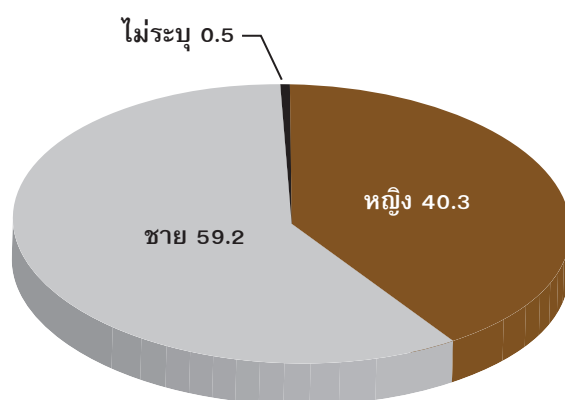
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ศาสนา อายุ

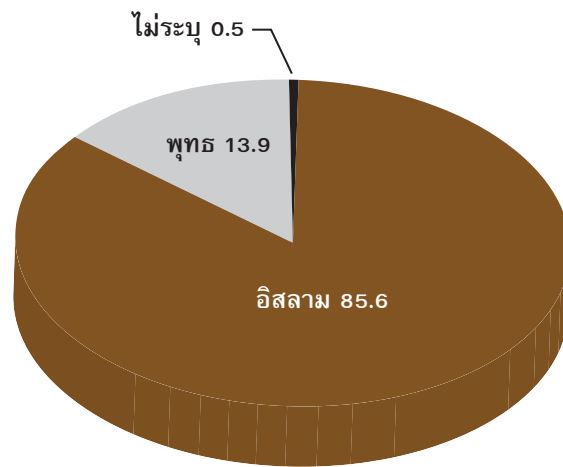
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 119 คน (ร้อยละ 59.2) และเพศหญิง จำนวน 81 คน (ร้อยละ 40.3) โดยอายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามจะอยู่ที่ 49 ปี ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ได้กำหนดอายุของผู้ที่จะตอบแบบสอบถามไว้ที่ 18 ปีขึ้นไป

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 172 คน (ร้อยละ 85.6) ส่วนผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 28 คน (ร้อยละ 13.9)

แผนภาพที่ 41 : เพศ



แผนภาพที่ 42 : ศาสนา

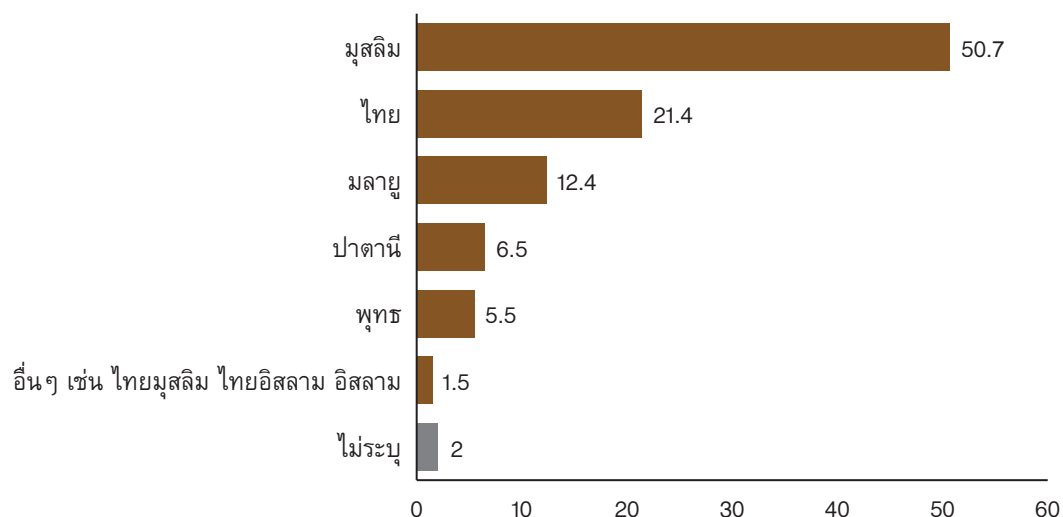


1.2 การนิยามตัวตน

คำถามข้อนี้เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์และการนิยามตัวตน โดยต้องการที่จะทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็นคนอะไร เช่น เป็นคนมุสลิม คนมลายู คนปาตานี คนไทย คนจีน คนคริสต์ หรือคนพุทธ เป็นต้น ตัวเลือกที่ให้จะคละกันระหว่างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนา ซึ่งจะทำให้เห็นว่าผู้ตอบให้น้ำหนักกับอัตลักษณ์หรือตัวตนของตัวเองในมิติใด ระหว่างเชื้อชาติหรือศาสนา

ทั้งนี้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยามตนเองจากฐานของอัตลักษณ์ทางศาสนา คือเป็นคนมุสลิมจำนวน 102 คน (ร้อยละ 50.7) รองลงมาคือมองว่าตนเองเป็นคนไทย จำนวน 43 คน (ร้อยละ 21.4) และเป็นคนมลายูซึ่งเป็นการนิยามจากฐานของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 12.4) ส่วนผู้ตอบที่นิยามตัวเองว่าเป็นคนปาตานี มีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 6.5) และเป็นคนพุทธ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 5.5)

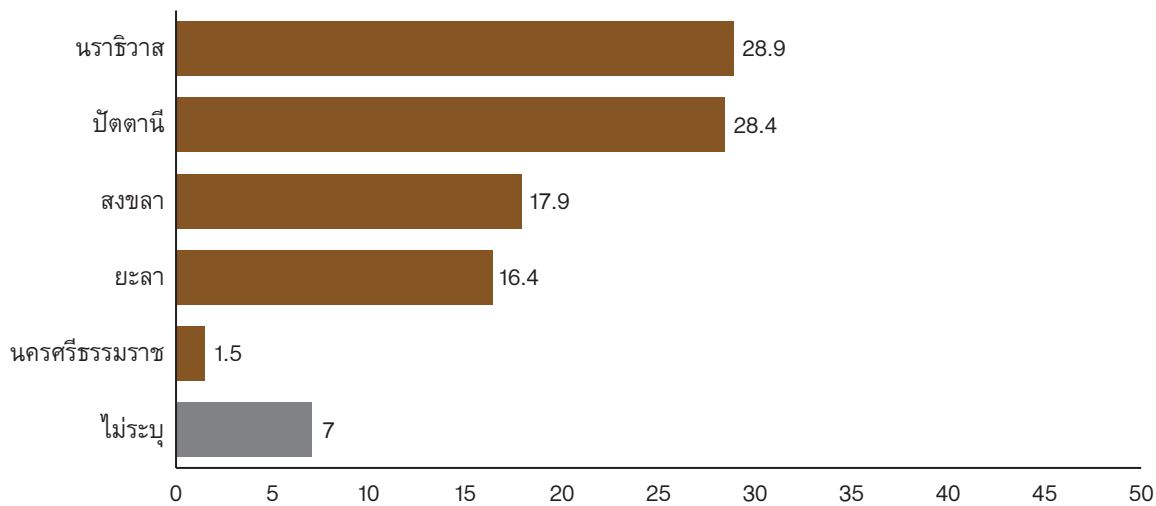
แผนภาพที่ 43 : การนิยามตัวตน



1.3 ภูมิสำเนา

เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามภูมิสำเนาเดิมหรือตามบ้านเกิดนั้น พบว่าเป็นผู้ที่มีภูมิสำเนาจากนราธิวาสมากที่สุด จำนวน 58 คน (ร้อยละ 28.9) รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี จำนวน 57 คน (ร้อยละ 28.4) จังหวัดสงขลา จำนวน 36 คน (ร้อยละ 17.9) และจังหวัดยะลา จำนวน 33 คน (ร้อยละ 16.4)

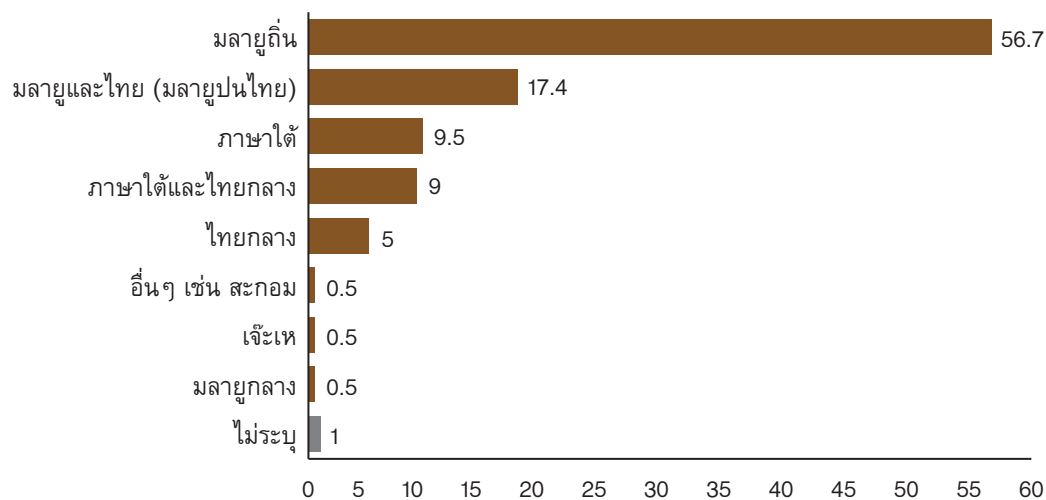
แผนภาพที่ 44 : ภูมิสำเนาเดิม



1.4 พฤติกรรมและทักษะการใช้ภาษา

ภาษาที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดเป็นประจำในครัวเรือน คือ ภาษามลายูถิ่น จำนวน 114 คน (ร้อยละ 56.7) รองลงมาคือภาษามลายูถิ่นปนไทย จำนวน 35 คน (ร้อยละ 17.4) และภาษาถิ่นใต้ จำนวน 19 คน (ร้อยละ 9.5)

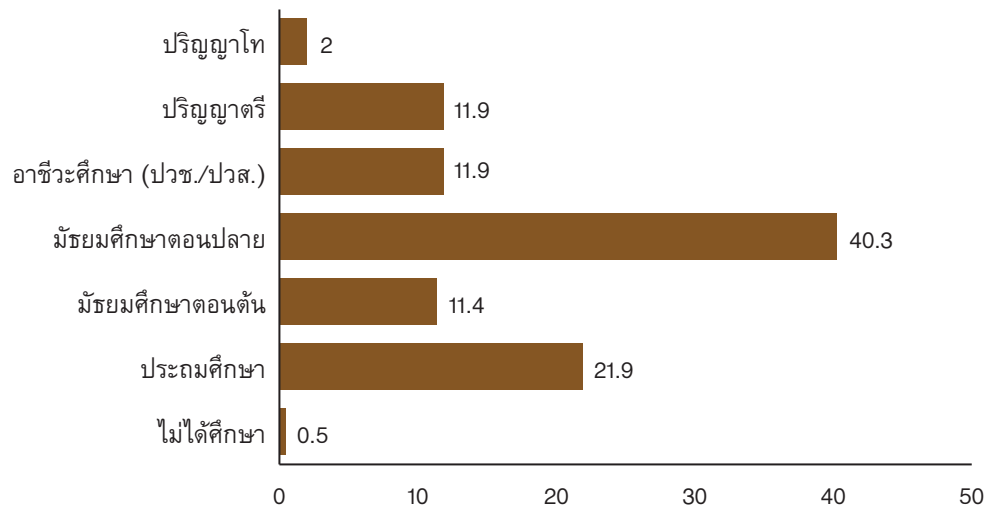
แผนภาพที่ 45 : พฤติกรรมการใช้ภาษา



1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด

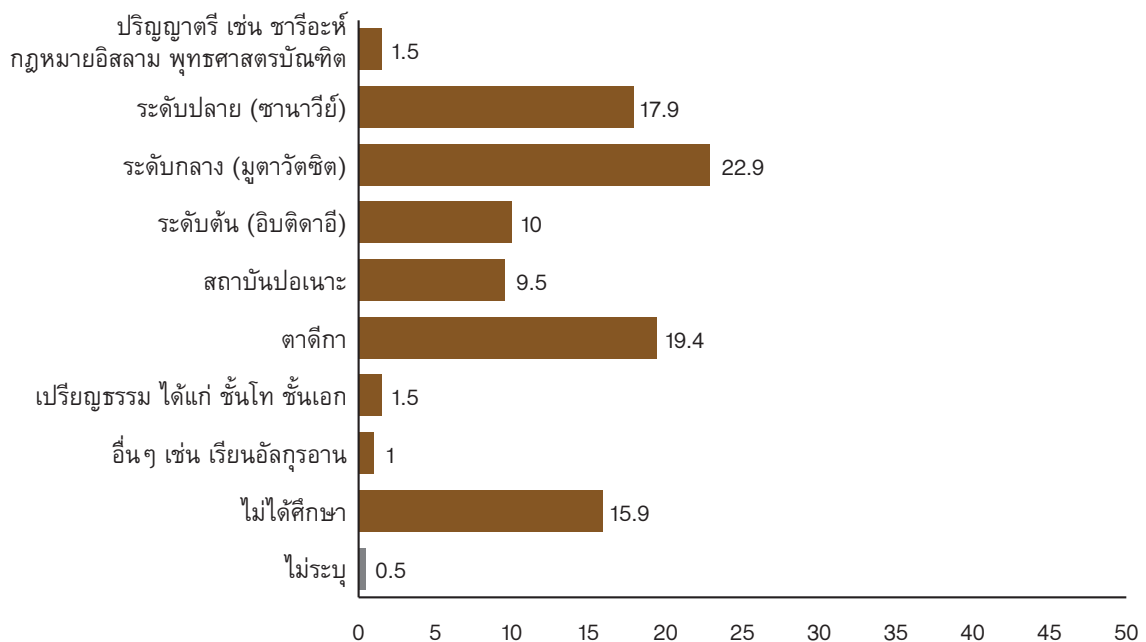
สำหรับระดับการศึกษานั้น แบ่งออกเป็นสายสามัญและสายศาสนา ซึ่งในส่วนของการศึกษาสายสามัญ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 81 คน (ร้อยละ 40.3) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 44 คน (ร้อยละ 21.9)

แผนภาพที่ 46 : การศึกษาสายสามัญ



ในส่วนของการศึกษาสายศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนจบระดับกลาง หรือ มุตาวัตซิด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 22.9) รองลงมาคือจบชั้นตาดีกา จำนวน 39 คน (ร้อยละ 19.4) ระดับปลาย หรือ ชานาวีรีย จำนวน 36 คน (ร้อยละ 17.9) และไม่ได้เรียนสายศาสนา จำนวน 32 คน (ร้อยละ 15.9)

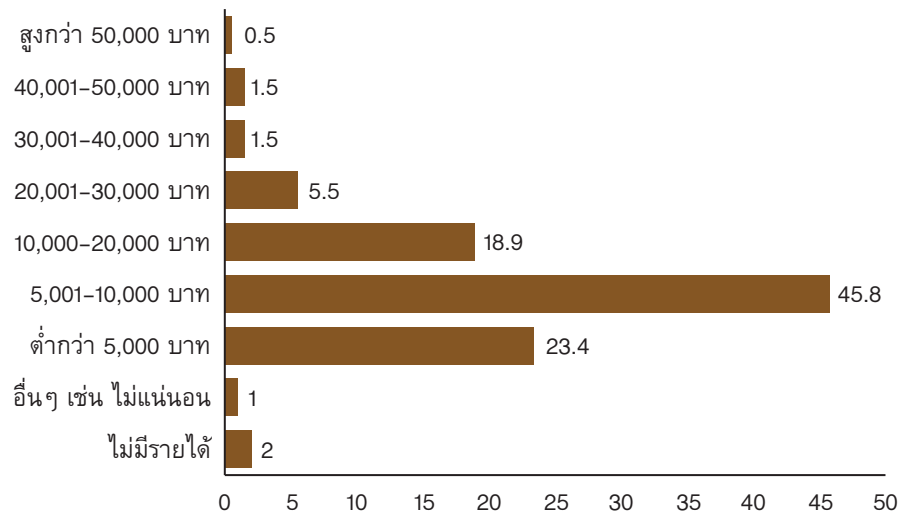
แผนภาพที่ 47 : การศึกษาสายศาสนา



1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 139 คน (ร้อยละ 69.2) มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมา คือกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,001-20,000 บาท จำนวน 38 คน (ร้อยละ 18.9) และมีรายได้ประมาณ 20,001 – 30,000 บาท มีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 5.5)

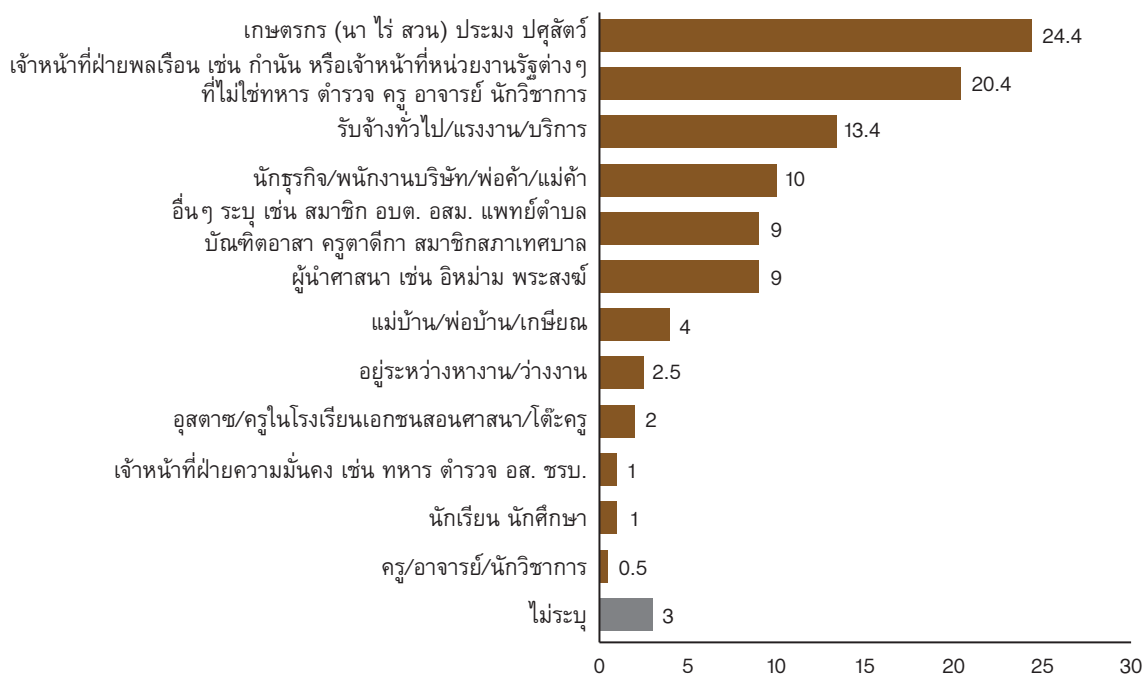
แผนภาพที่ 48 : รายได้



1.7 อาชีพ

หากจำแนกตามกลุ่มอาชีพ จะพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพเป็นเกษตรกร ประมง ปศุสัตว์ จำนวน 49 คน (ร้อยละ 24.4) รองลงมาจะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน เช่น กำนัน หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐต่างๆ ที่ไม่ใช่ทหาร ตำรวจ ครู อาจารย์ นักวิชาการ จำนวน 41 คน (ร้อยละ 20.4) รับจ้างทั่วไป แรงงาน บริการ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 13.4) และนักธุรกิจ/พนักงานบริษัท/พ่อค้าแม่ค้า จำนวน 20 คน (ร้อยละ 10)

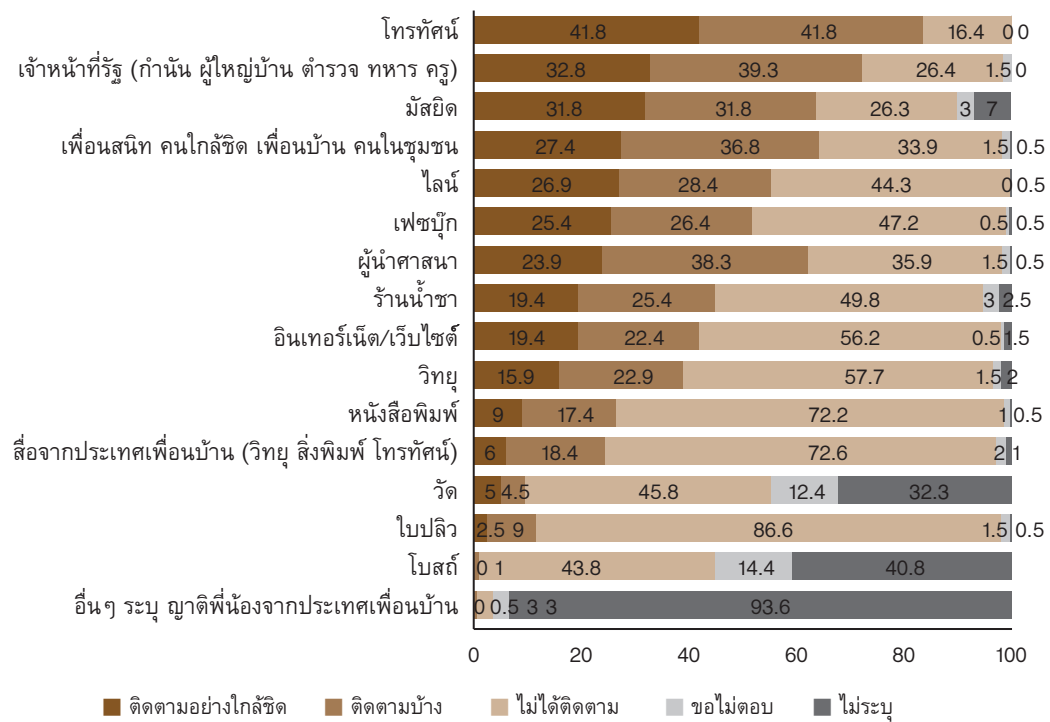
แผนภาพที่ 49 : อาชีพ



1.8 พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อ

ในด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคล ผู้นำความคิดมักติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชนมากที่สุด จำนวน 129 คน (ร้อยละ 64.2) และสถานที่ที่ผู้นำความคิดจะติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ มัสยิด จำนวน 128 คน (ร้อยละ 63.6) ส่วนช่องทางการรับข่าวสารผ่านสื่อที่ผู้นำความคิดส่วนใหญ่จะติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 168 คน (ร้อยละ 83.6) รองลงมาคือ ไลน์ จำนวน 111 คน (ร้อยละ 55.3) และเฟซบุ๊ก จำนวน 104 (ร้อยละ 51.8) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 50 : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ

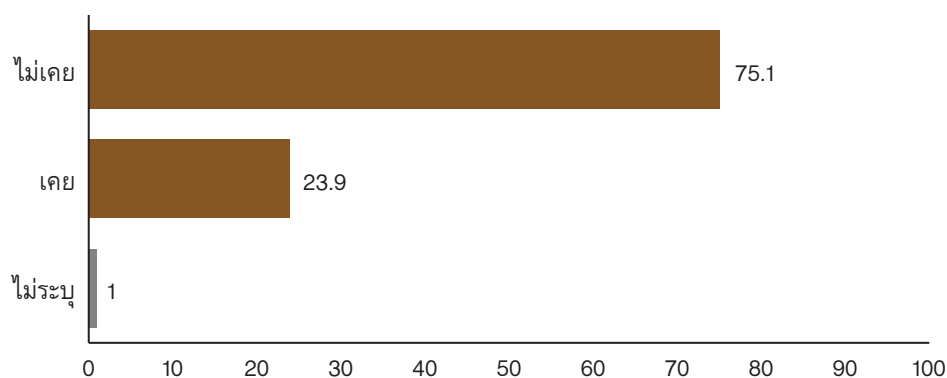


ตอนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่

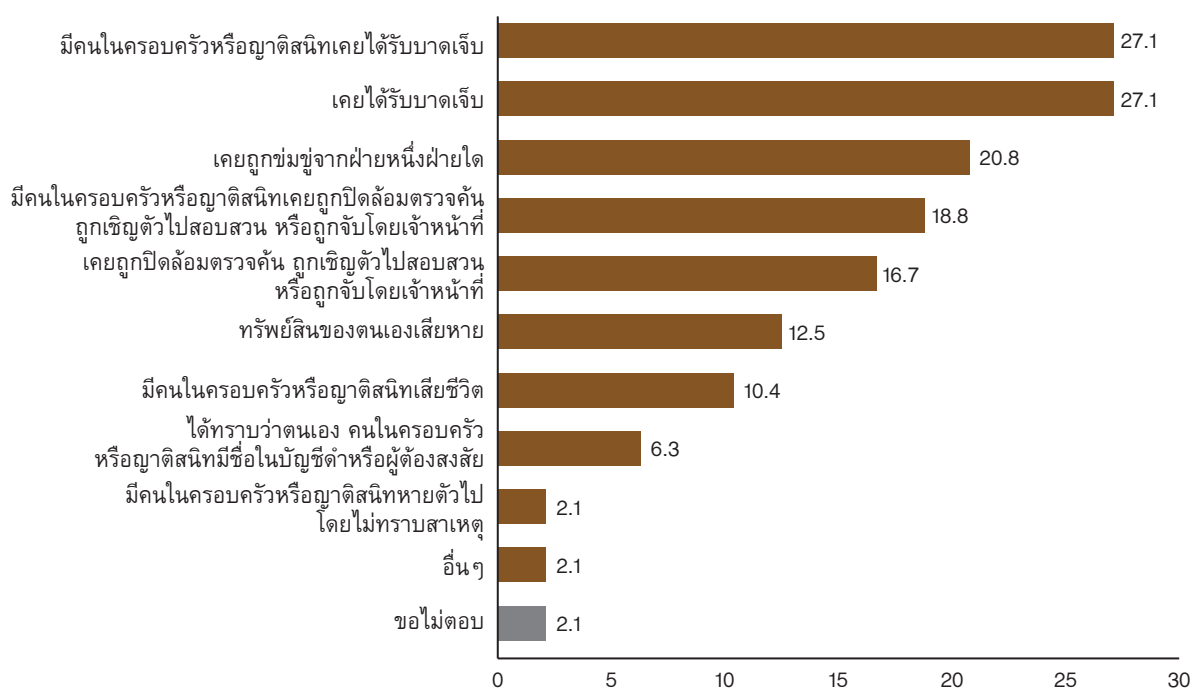
2.1 ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

เมื่อถามถึงประสบการณ์ตรงของกลุ่มผู้นำเอง คนในครอบครัว หรือญาติสนิทเคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน พบว่า กลุ่มผู้นำความคิดจำนวน 48 คน (ร้อยละ 23.9) เคยผ่านประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งลักษณะของเหตุการณ์ที่กลุ่มผู้นำความคิดจำนวน 48 คนเคยประสบโดยตรง 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 27.1) (2) ผู้นำเคยได้รับบาดเจ็บเอง จำนวน 13 คน (ร้อยละ 27.1) และ (3) เคยถูกข่มขู่จากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จำนวน 10 คน (ร้อยละ 20.8)

แผนภาพที่ 51 : เคยมีประสบการณ์ตรงกับเหตุการณ์ความไม่สงบ



แผนภาพที่ 52 : รูปแบบประสบการณ์ตรงที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ



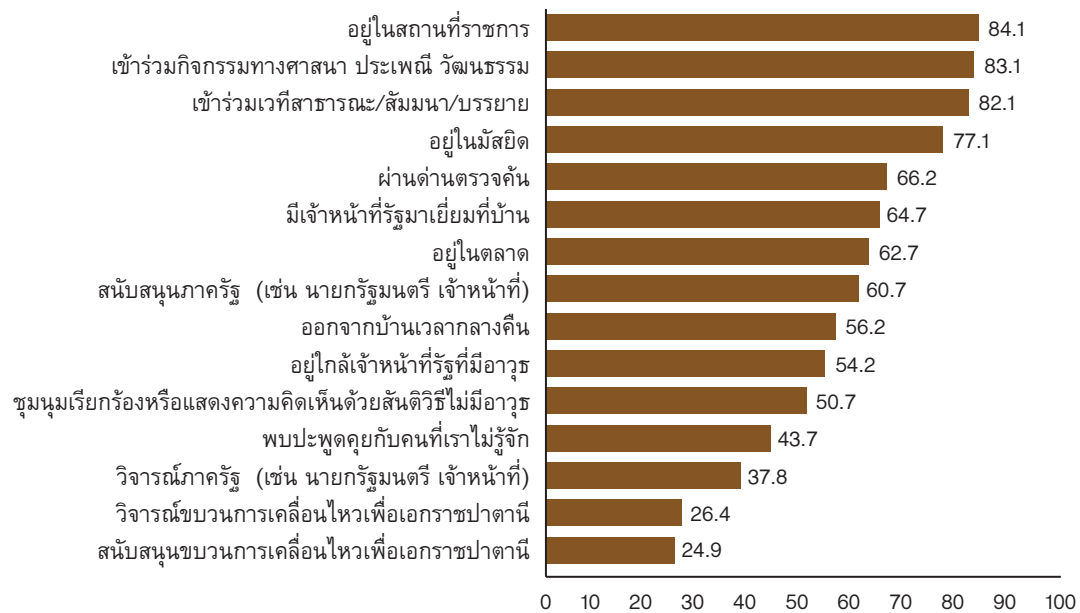
2.2 ความรู้สึกปลอดภัย

ความรู้สึกปลอดภัยในด้านการเดินทาง/การพบปะผู้คน การอยู่ในพื้นที่สาธารณะ/การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ และการแสดงความคิดเห็น พบว่า

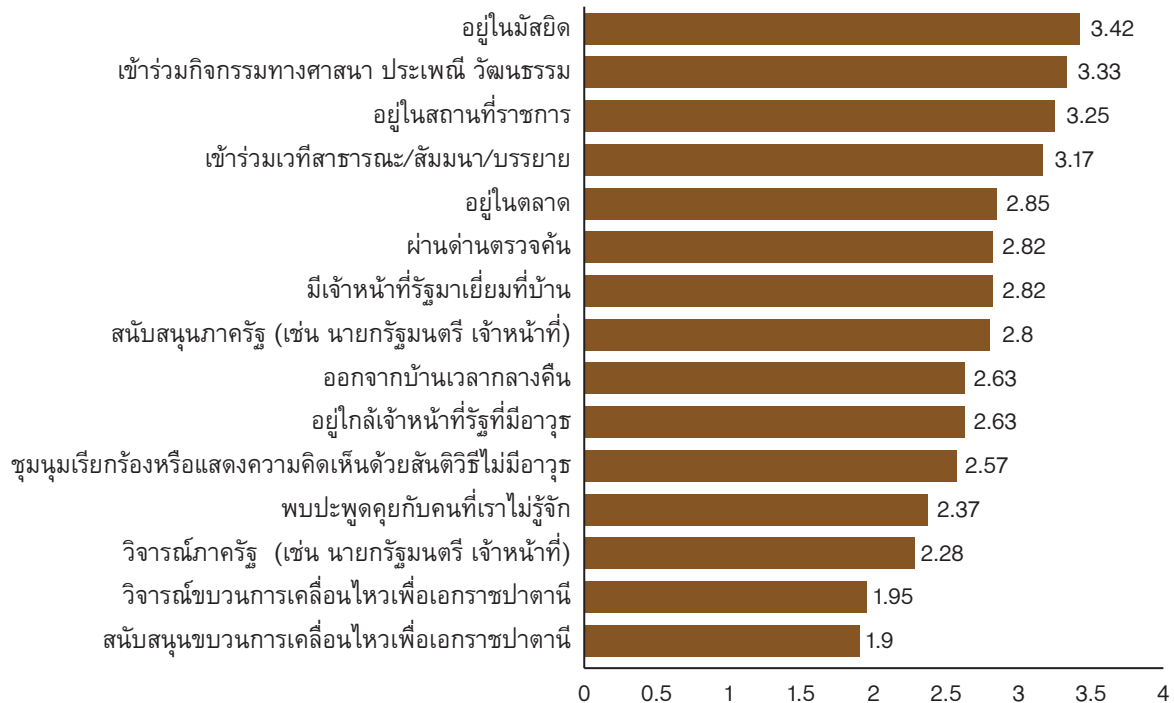
สถานการณ์ 3 อันดับแรกที่ผู้นำความคิดรู้สึก**ปลอดภัย**ที่สุด คือ (1) อยู่ในสถานที่ราชการ จำนวน 169 คน (ร้อยละ 84.1) (2) การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม จำนวน 167 คน (ร้อยละ 83.1) และ (3) เข้าร่วมเวทีสาธารณะ/สัมมนา/บรรยาย จำนวน 165 คน (ร้อยละ 82.1)

ส่วนสถานการณ์ 3 อันดับแรกที่ผู้นำความคิดรู้สึก**ไม่ปลอดภัย**ที่สุด คือ (1) การสนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี จำนวน 112 คน (ร้อยละ 55.7) (2) การวิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี จำนวน 111 คน (ร้อยละ 55.2) และ (3) การพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก จำนวน 111 คน (ร้อยละ 55.2)

แผนภาพที่ 53 : ความรู้สึกปลอดภัยในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน



แผนภาพที่ 54 : ค่าเฉลี่ยความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ (คะแนนเต็ม 4)

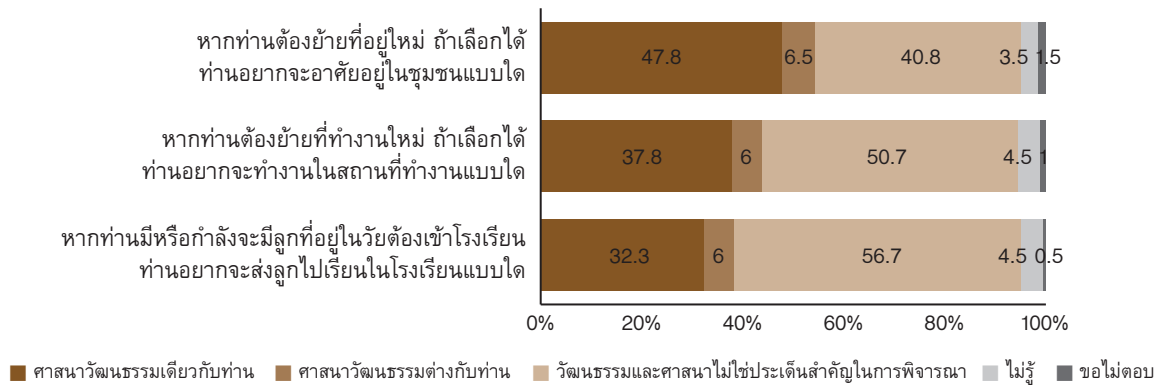


2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม/ชุมชน

ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในชุมชนในการเลือกสถานศึกษาของลูก การเลือกที่อยู่อาศัย และสถานที่ทำงาน ในแง่ความแตกต่างระหว่างศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่อยากจะอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน จำนวน 96 คน (ร้อยละ 47.8) และตอบว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา จำนวน 82 คน (ร้อยละ 40.8)

การเลือกสถานศึกษาของลูกและสถานที่ทำงานส่วนใหญ่ตอบว่า วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 56.7 และ 50.7 ตามลำดับ)

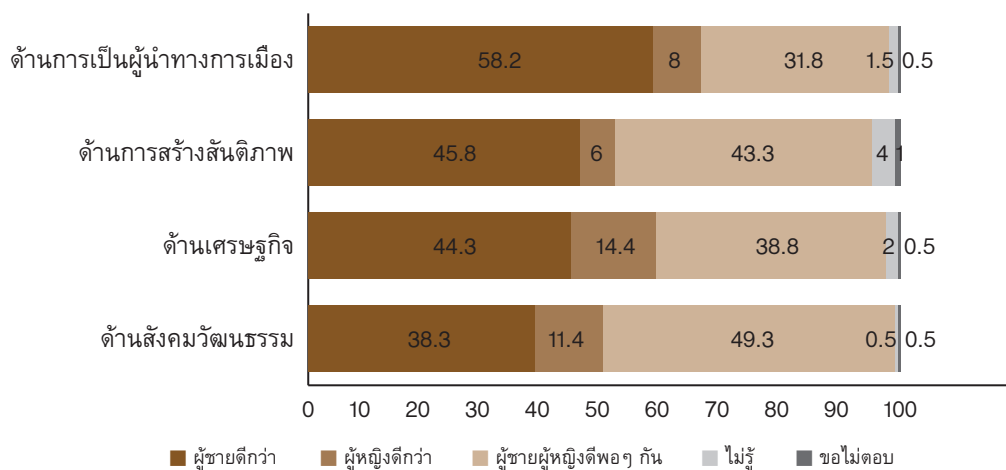
แผนภาพที่ 55 : ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม



2.4 มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย

ความคิดเห็นการทำหน้าที่ในด้านต่างๆ ระหว่างชายกับหญิง พบว่า สามด้านที่ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่า ได้แก่ ด้านการเมือง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 58.2) ด้านการสร้างสันติภาพ จำนวน 92 คน (ร้อยละ 45.8) และ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 89 คน (ร้อยละ 44.3) สำหรับด้านสังคมวัฒนธรรมส่วนใหญ่ผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ดีพอๆ กัน จำนวน 99 คน (ร้อยละ 49.3)

แผนภาพที่ 56 : มุมมองต่อประเด็นบทบาทของหญิงชาย

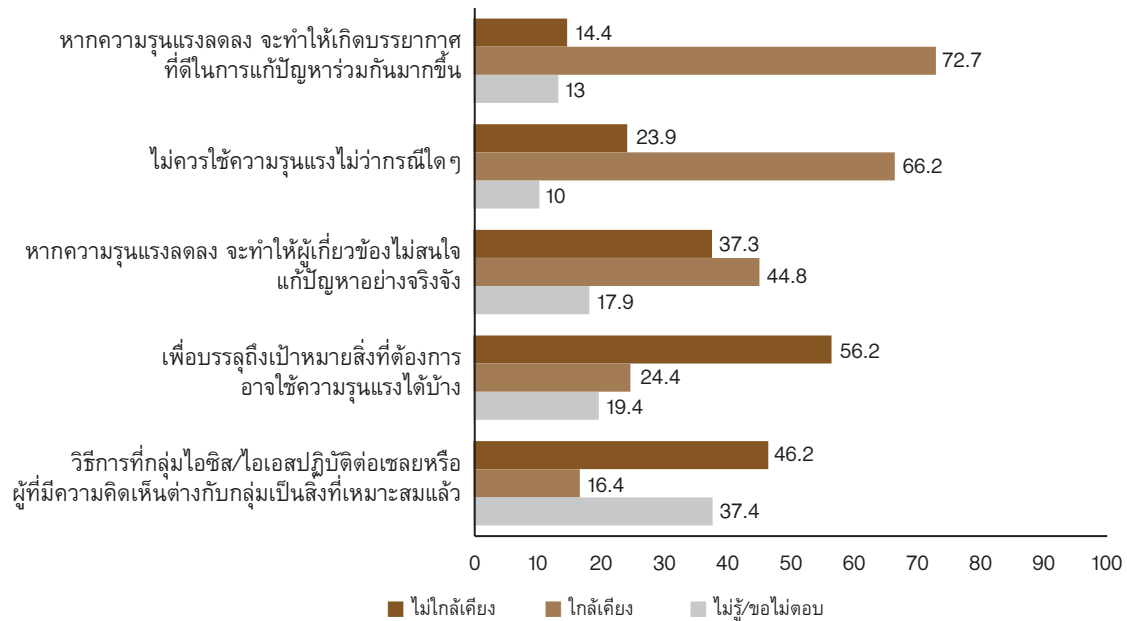


2.5 มุมมองต่อสถานการณ์ในพื้นที่

ผู้นำความคิดส่วนใหญ่มีความเห็นต่อประเด็นความรุนแรงที่ว่า “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ปัญหาาร่วมกันมากขึ้น” มีจำนวน 146 คน (ร้อยละ 72.7) รองลงมาคือการสนับสนุนความคิดที่ว่า “ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ” จำนวน 133 คน (ร้อยละ 66.2) และ “หากความรุนแรงลดลง จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ปัญหาอย่างจริงจัง” จำนวน 90 คน (ร้อยละ 44.8) ในขณะที่มุมมองต่อประเด็น “วิธีการที่กลุ่มไอซิส/ไอเอสปฏิบัติต่อเชลยหรือผู้ที่มีความคิดเห็นต่างกับกลุ่มเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว”

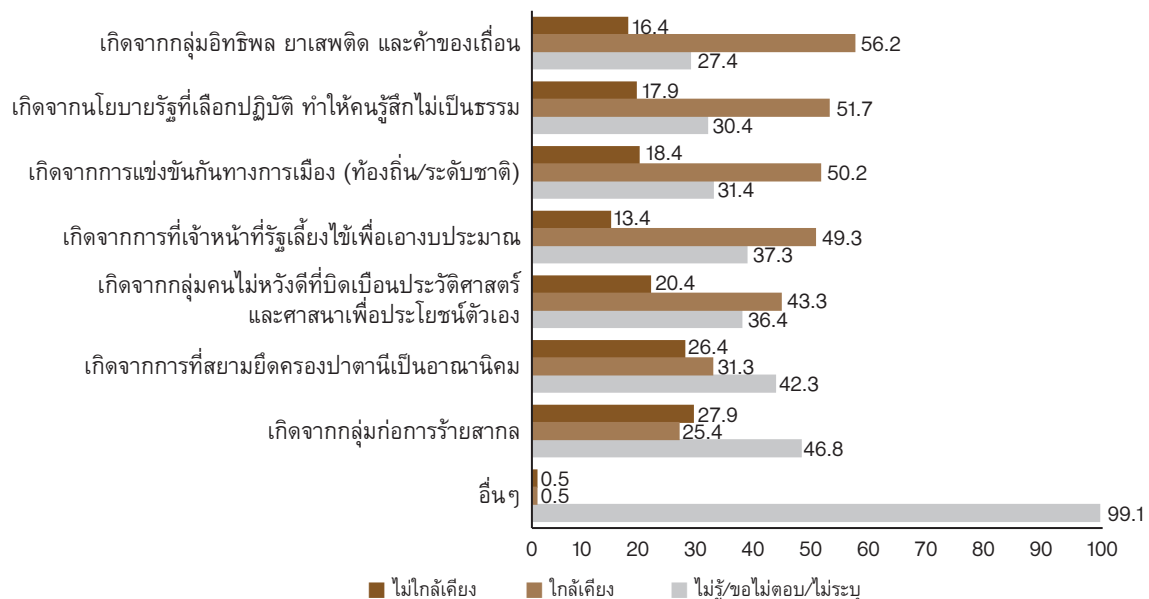
นั้นมีผู้ไม่เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 93 คน (ร้อยละ 46.2) และเป็นประเด็นที่มีผู้ขอไม่ตอบและไม่รู้มากที่สุด จำนวน 75 คน (ร้อยละ 37.4)

แผนภาพที่ 57 : มุมมองต่อความรุนแรง



สำหรับความคิดเห็นของผู้นำความคิดต่อสาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่นั้น พบว่า **ส่วนใหญ่คิดว่า “เกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด และค้ายของเถื่อน”** จำนวน 113 คน (ร้อยละ 56.2) รองลงมาคือ คิดว่า “เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม” จำนวน 104 คน (ร้อยละ 51.7) “เกิดจากการแข่งขันกันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ)” จำนวน 101 คน (ร้อยละ 50.2) “เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเลี้ยงไว้เพื่อเอางบประมาณ” จำนวน 99 คน (ร้อยละ 49.3) และ “เกิดจากกลุ่มคนไม่หวังดีที่บิดเบือนประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ตัวเอง” จำนวน 87 คน (ร้อยละ 43.3)

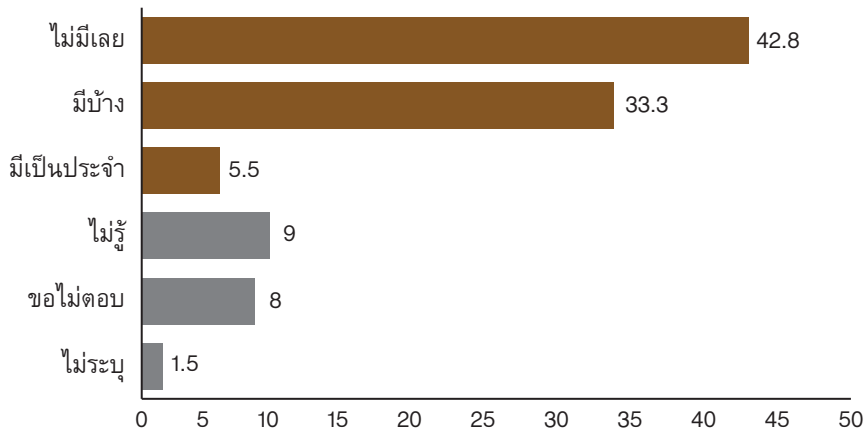
แผนภาพที่ 58 : สาเหตุของความรุนแรงในพื้นที่



2.6 มุมมองต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

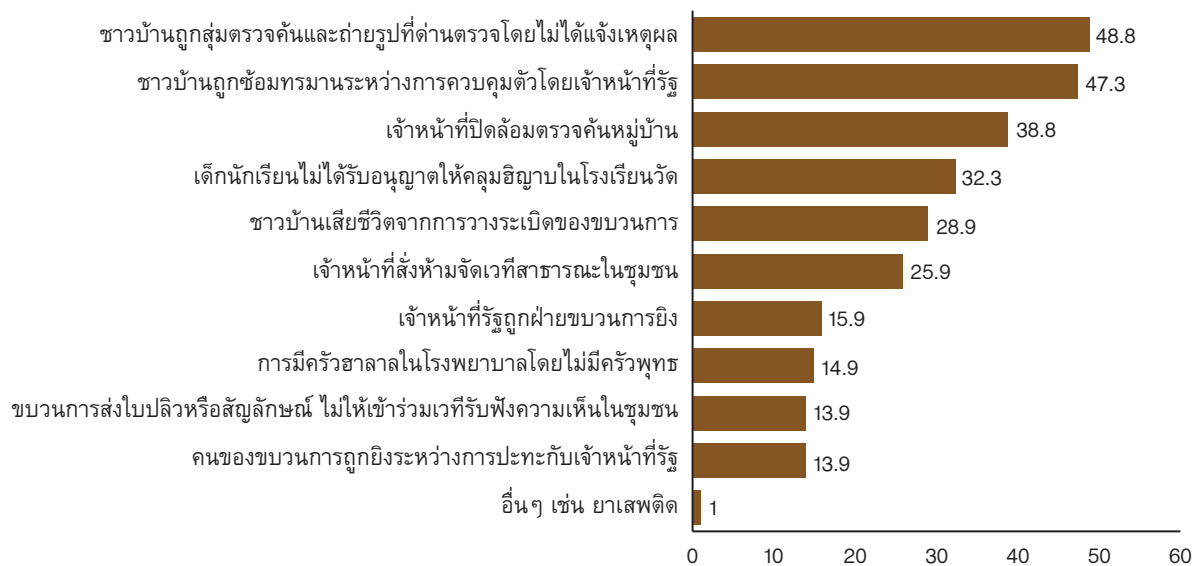
ความคิดเห็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้นำความคิดส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเลย จำนวน 86 คน (ร้อยละ 42.8) รองลงมาคือ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนบ้าง จำนวน 67 คน (ร้อยละ 33.3) ที่น่าสนใจ คือ มีการตอบว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นประจำ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 5.5)

แผนภาพที่ 59 : การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา



เมื่อถามถึงความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ พบว่า รูปแบบที่ผู้นำความคิดเห็นเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (2) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ และ (3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน (จำนวน 98 คน ร้อยละ 48.8, จำนวน 95 คน ร้อยละ 47.3 และจำนวน 78 คน ร้อยละ 38.8 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลำดับรองลงมาได้แก่ กรณีเด็กนักเรียนไม่ได้รับอนุญาตให้คลุมฮิญาบในโรงเรียนวัด จำนวน 65 คน (ร้อยละ 32.3) ชาวบ้านเสียชีวิตจากการวางระเบิดของขบวนการ จำนวน 58 คน (ร้อยละ 28.9) และเจ้าหน้าที่สั่งห้ามจัดเวทีสาธารณะในชุมชน จำนวน 52 คน (ร้อยละ 25.9)

แผนภาพที่ 60 : สถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่าเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน

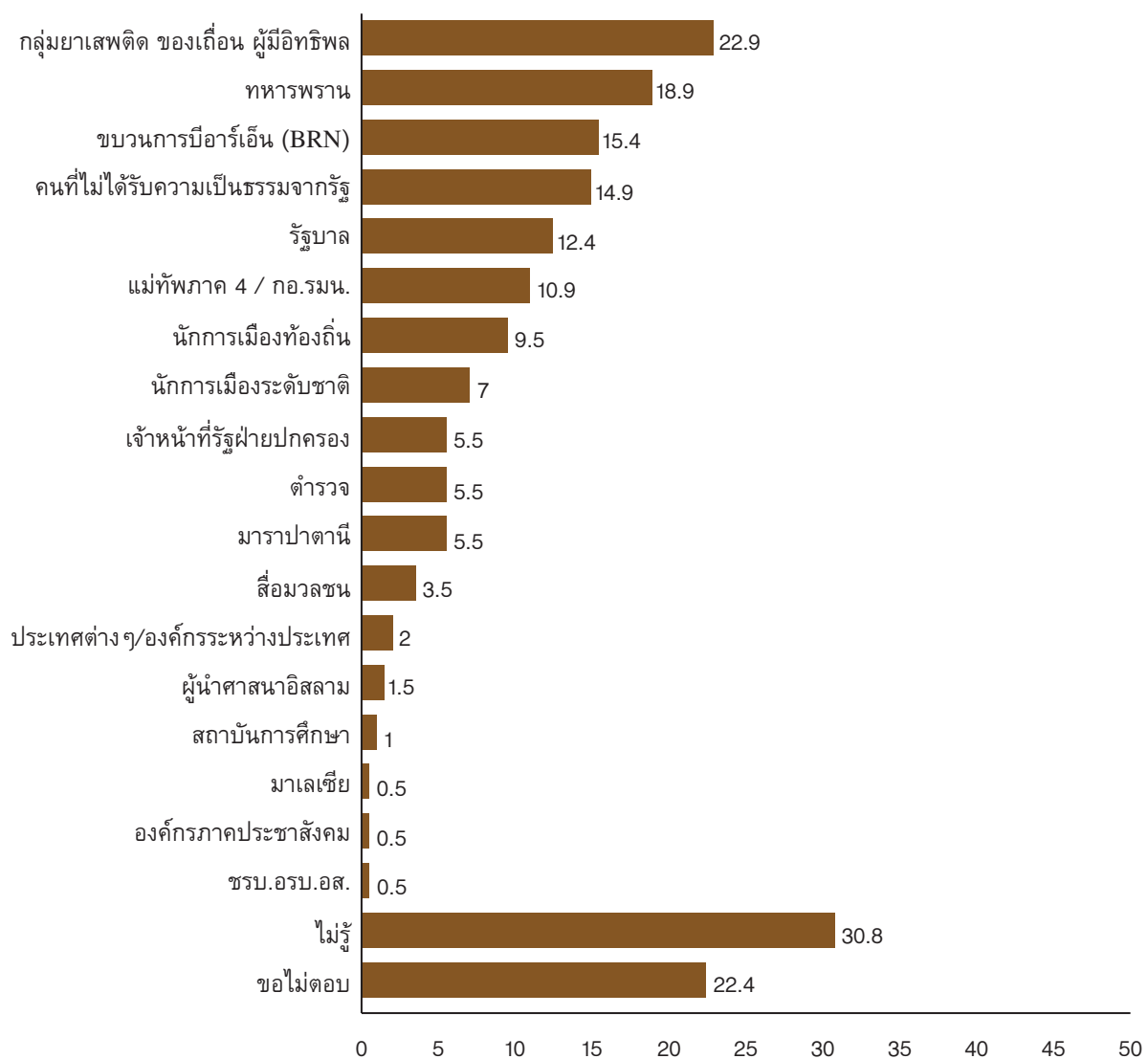


2.7 ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

สำหรับประเด็นผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่นั้น ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่ จำนวน 107 คน (ร้อยละ 53.2) ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ

ในขณะที่มีผู้ตอบให้ความเห็นว่า กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่ 3 กลุ่มแรก ได้แก่ (1) กลุ่มยาเสพติด ค้าของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล จำนวน 46 คน (ร้อยละ 22.9) (2) ทหารพราน จำนวน 38 คน (ร้อยละ 18.9) และ (3) ขบวนการบีอาร์เอ็น จำนวน 31 คน (ร้อยละ 15.4) (4) ผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ จำนวน 30 คน (ร้อยละ 14.9)

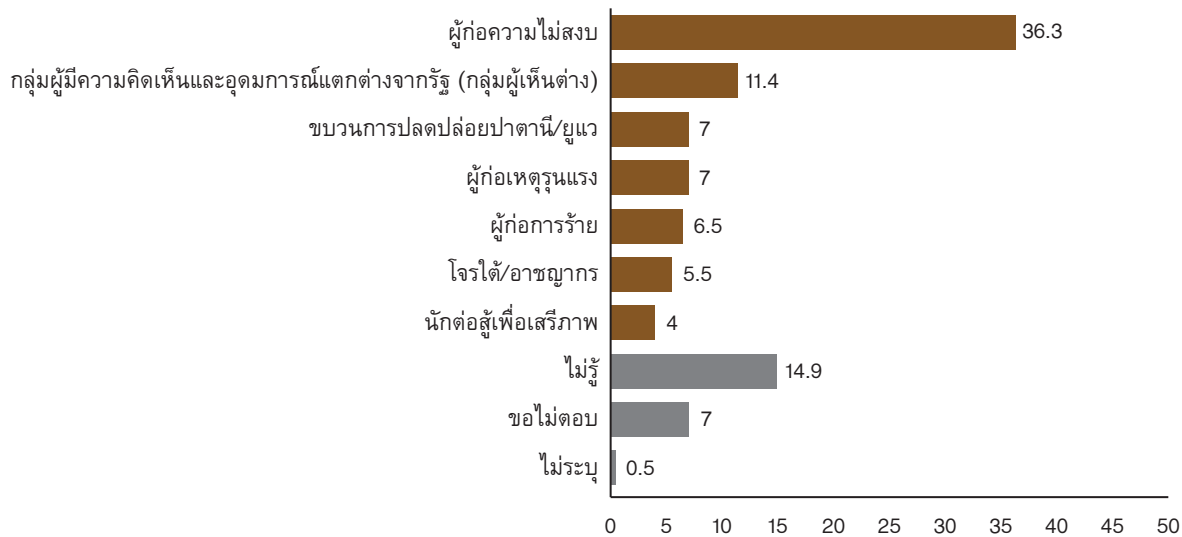
แผนภาพที่ 61 : ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่



2.8 มุมมองต่อขบวนการ

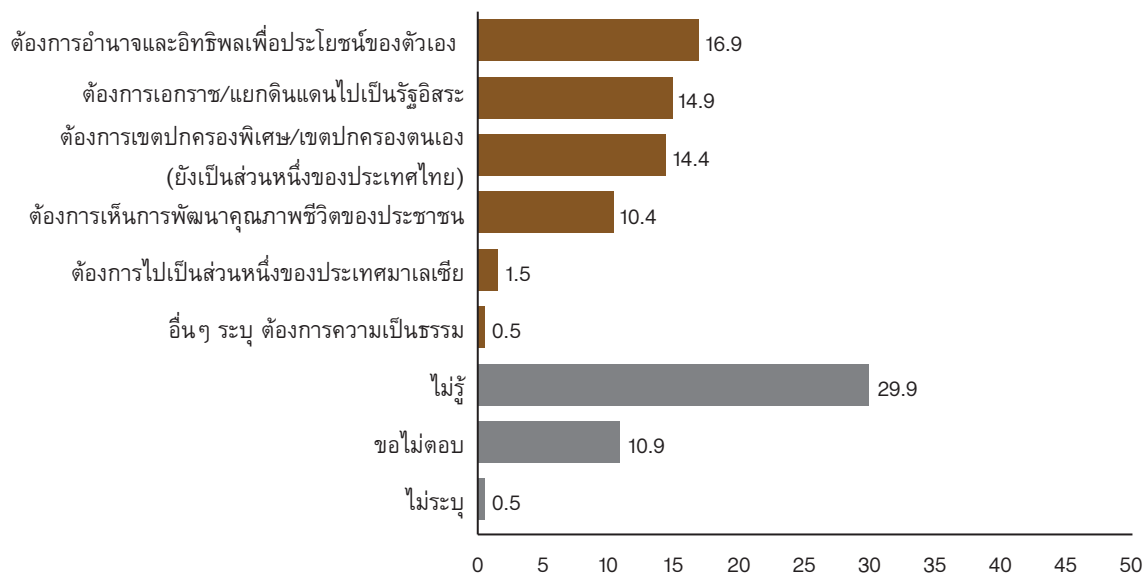
ผู้ก่อความไม่สงบ เป็นคำเรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ที่ผู้นำความคิดเลือกมากที่สุด เป็นจำนวน 73 คน (ร้อยละ 36.3) ในขณะที่มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้และขอไม่ตอบ” อยู่ในสัดส่วนที่สูงเช่นกันจำนวน 44 คน (ร้อยละ 21.9)

แผนภาพที่ 62 : คำเรียกกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่



ในประเด็นเรื่องเป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐในปัจจุบัน ผู้นำความคิดส่วนใหญ่จำนวน 82 คน (ร้อยละ 40.8) ระบุ “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” ในขณะที่ผู้ที่ตอบจำนวน 118 คนนั้น มีความเห็นว่า เป้าหมายหลักคือ “ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง” จำนวน 34 คน (ร้อยละ 16.9) รองลงมาคือ “ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ” จำนวน 30 คน (ร้อยละ 14.9) และต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (ยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย) จำนวน 29 คน (ร้อยละ 14.4)

แผนภาพที่ 63 : เป้าหมายหลักของกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ



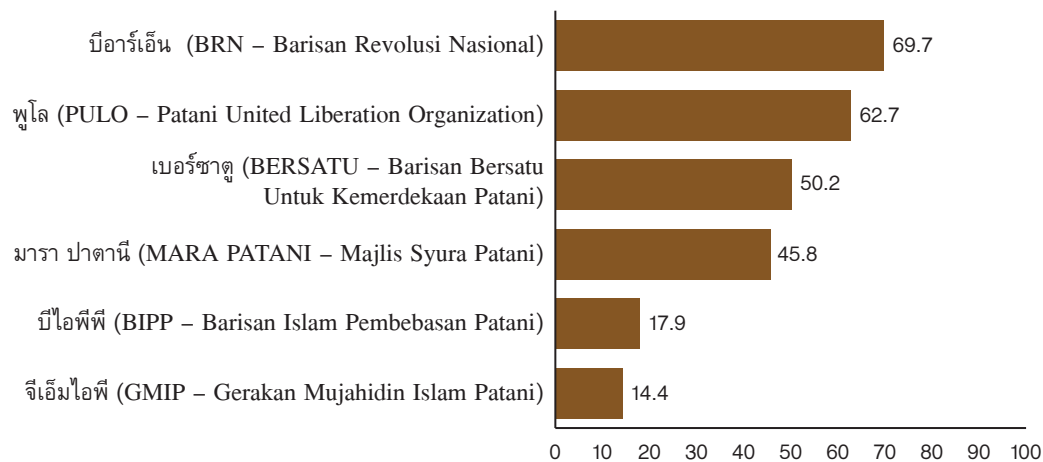
ตอนที่ 3 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข

3.1 ความสนใจต่อกระบวนการพูดคุย

ขบวนการเคลื่อนไหวในพื้นที่ที่ผู้นำความคิดเห็นส่วนใหญ่เคยได้ยินชื่อ คือ บิอาร์เอ็น (BRN) จำนวน 140 คน (ร้อยละ 69.7) รองลงมาคือ พูลอ (PULO) จำนวน 126 คน (ร้อยละ 62.7) เบอ์ซาตู (BERSATU) จำนวน 101 คน (ร้อยละ 50.2) และมาราปาตานี (MARA PATANI) จำนวน 92 คน (ร้อยละ 45.8) ทั้งนี้กลุ่มมาราปาตานี มีผู้นำความคิดเห็นที่เคยได้ยินและไม่เคยได้ยินชื่อ ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

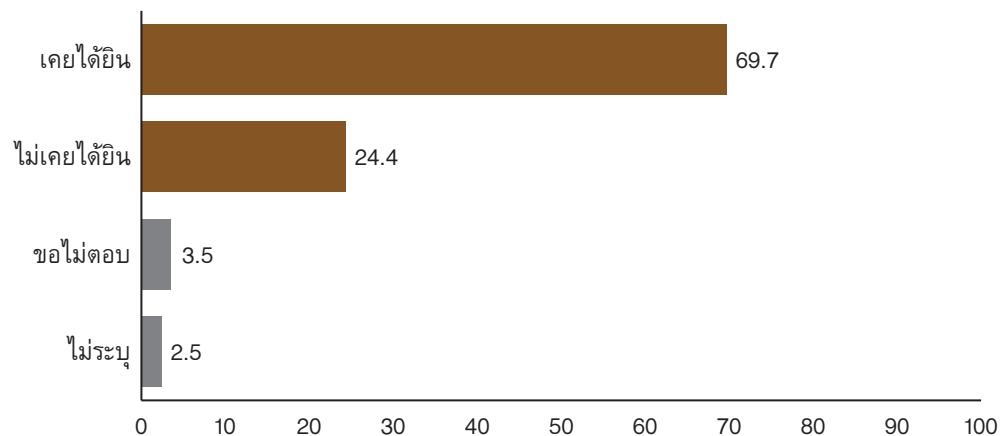
กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวที่ผู้นำความคิดเห็นเคยได้ยินชื่อก่อนข้างน้อย ได้แก่ GMIP จำนวน 29 คน (ร้อยละ 14.4) BIPP จำนวน 36 คน (ร้อยละ 17.9)

แผนภาพที่ 64 : ชื่อขบวนการเคลื่อนไหวที่รู้จัก



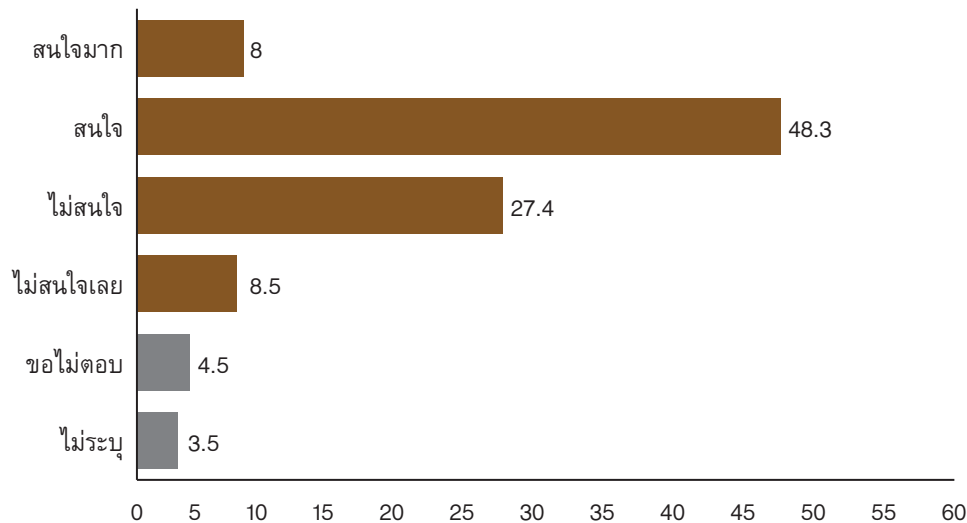
ในด้านความสนใจต่อกระบวนการพูดคุยสันติภาพ ผู้นำส่วนใหญ่เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ ผู้ที่ตอบว่าเคยได้ยินมีจำนวน 140 คนหรือร้อยละ 69.7 ผู้ที่ตอบว่าไม่เคยได้ยินมีจำนวน 49 คนหรือร้อยละ 24.4

แผนภาพที่ 65 : เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข



ในด้านการให้ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขนั้น ผู้ตอบว่า **สนใจและสนใจมาก มีจำนวน 113 คน (ร้อยละ 56.3)** ส่วนผู้นำความคิดที่ไม่สนใจเลยและไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 72 คน (ร้อยละ 35.9) ผู้ที่ขอไม่ตอบมีจำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.5) แสดงว่าผู้นำมีแนวโน้มสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

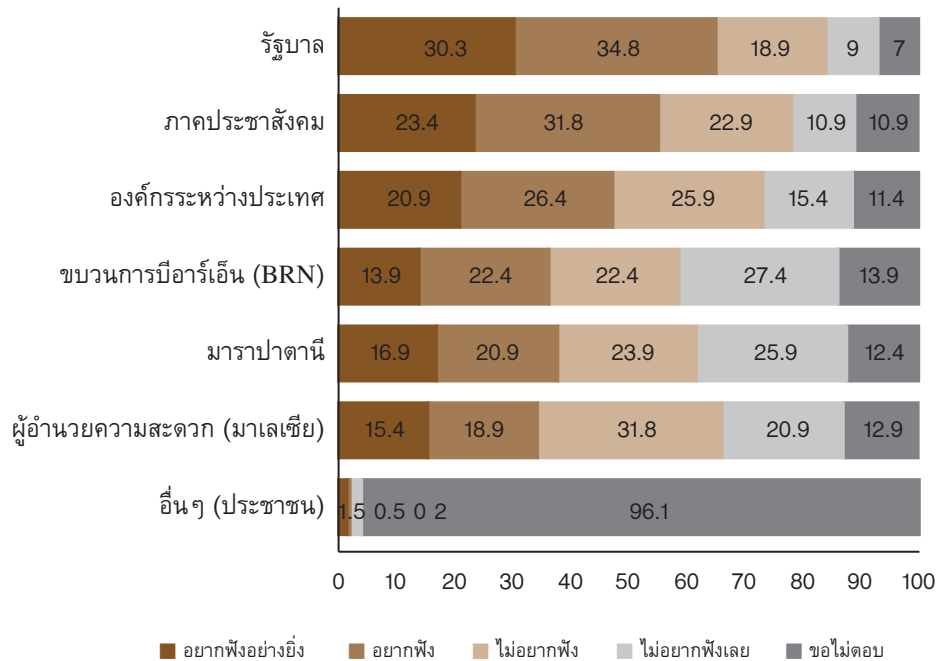
แผนภาพที่ 66 : ความสนใจติดตามข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข



คำถามว่าผู้นำความคิดอยากฟังข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขจากกลุ่มบุคคลกลุ่มใดมากที่สุด โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแสดงที่สำคัญในการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข รัฐบาล มารยาปตานี ผู้อำนวยการความสะดวก (มาเลเซีย) ขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) ภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ เมื่อเรียงลำดับคะแนนในด้านอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง ฝ่ายที่ผู้นำอยากฟังข้อมูลมากที่สุด คือ **รัฐบาล** จำนวน 131 คน (ร้อยละ 65.1) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยคือ 56 คน (ร้อยละ 27.9) อันดับสองคือ**ภาคประชาสังคม** คนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 111 คน (ร้อยละ 55.2) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยคือ 68 คน (ร้อยละ 33.8) อันดับที่สามคือ**องค์กรระหว่างประเทศ** อยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 95 คน (ร้อยละ 47.3) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย 83 คน (ร้อยละ 41.3)

น่าสังเกตว่าผู้อำนวยการความสะดวกมาเลเซีย มีคะแนนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งจำนวนน้อยที่สุด 69 คน (ร้อยละ 34.3) ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย จำนวน 106 คน (ร้อยละ 52.7) ส่วนอันดับสองที่คะแนนต่ำสุดคือบีอาร์เอ็น ได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่ง จำนวน 73 คน (ร้อยละ 36.3) มีผู้ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลย จำนวน 100 คน (ร้อยละ 49.8) ส่วนมารยาปตานีได้คะแนนจำนวนคนอยากฟังและอยากฟังอย่างยิ่งต่ำเป็นอันดับสามคือ 76 คน (ร้อยละ 37.8) ในขณะเดียวกันมีผู้ไม่อยากฟังและไม่อยากฟังเลยมากที่สุด คือ จำนวน 100 คน (ร้อยละ 49.8) แต่น่าสังเกตว่าข้อนี้ของมารยาปตานีมีผู้ขอไม่ตอบร้อยละ 12.4 ส่วนบีอาร์เอ็น มีผู้ขอไม่ตอบร้อยละ 13.9 ในสัดส่วนพอๆ กัน

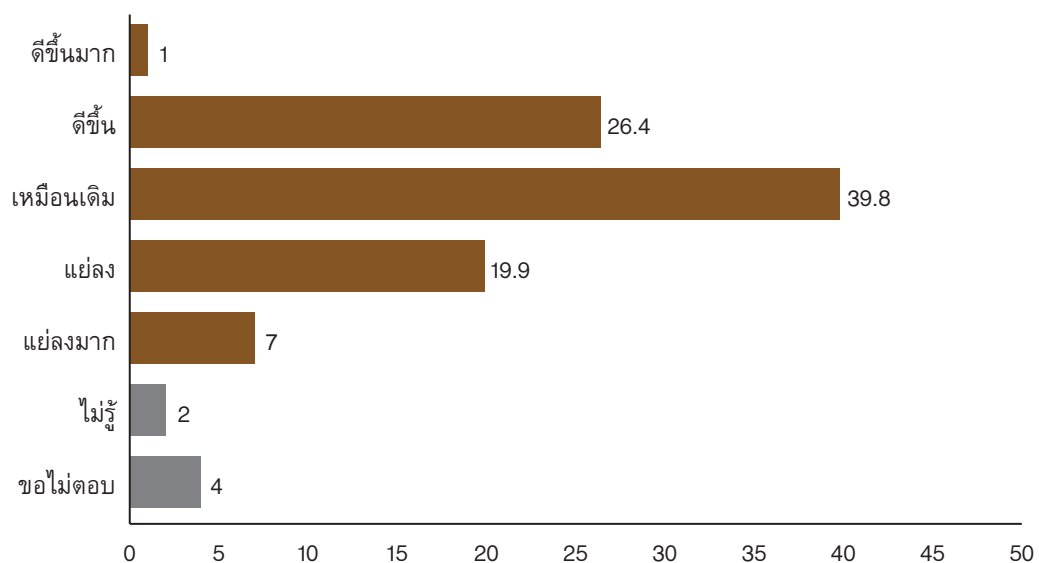
แผนภาพที่ 67 : กลุ่ม/องค์กรที่ประชาชนต้องการรับข้อมูลเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข



3.2 ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง

ความรู้สึกรู้สึกของผู้นำความคิดต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เหมือนเดิม จำนวน 80 คน (ร้อยละ 39.8) ในขณะที่ผู้มีความเห็นว่าดีขึ้นและดีขึ้นมาก มีจำนวน 55 คน (ร้อยละ 27.4) และแย่ลงถึงแย่ลงมาก จำนวน 54 คน (ร้อยละ 26.9) ส่วนผู้ที่ตอบว่า ไม่รู้ และขอไม่ตอบ มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 6)

แผนภาพที่ 68 : ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา



เมื่อให้ผู้นำความคิดประเมินการทำงานในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.73 จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์กลาง โดยเมื่อพิจารณาทิศทางของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ประชาชนจำนวน 74 คน (ร้อยละ 36.9) ให้คะแนนการทำงานระหว่าง 0-4 และผู้ที่ให้ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มีจำนวน 44 คน (ร้อยละ 21.9) ในขณะที่มีประชาชนจำนวน 73 คน (ร้อยละ 36.3) ให้คะแนนความพึงพอใจในการทำงานระหว่าง 6-10

ตารางที่ 4 : คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในการแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่

น้อยที่สุด ← → มากที่สุด											ขอไม่ตอบ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
3.5%	5.5%	10.4%	9.0%	8.5%	21.9%	16.9%	10.9%	4%	2%	2.5%	5%
36.9% (น้อย)					21.9% (ปานกลาง)			36.3% (มาก)			

3.3 ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่

ในประเด็นที่ว่าผู้นำชุมชนรู้สึกว่าการบวนการพูดคุยในขณะนี้ มีผลทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตนดีขึ้นหรือแย่ลงเพียงใด กล่าวอีกแง่หนึ่งการพูดคุยทำให้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชีวิตรความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือแย่ลง ผลก็คือผู้นำความคิดจำนวน 100 คน (ร้อยละ 50) บอกว่า ดีขึ้นหรือดีขึ้นมาก ส่วนอีกจำนวน 35 คน (ร้อยละ 17.5) บอกว่าแย่ลงหรือแย่ลงมากๆ มีผู้ตอบร้อยละ 25.9 บอกว่ากลางๆ หรือ ไม่ดีขึ้นไม่แย่ลง

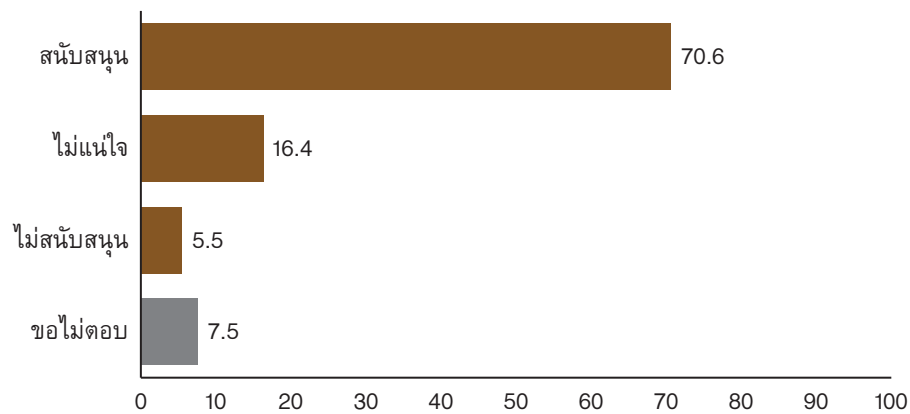
ตารางที่ 5 : ผลของกระบวนการพูดคุยฯ ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน

แย่ลงมาก ← → ดีขึ้นมาก											ขอไม่ตอบ
-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	99
1%	2.5%	3%	4.5%	6.5%	25.9%	13.4%	13.9%	16.9%	5%	0.5%	7%
17.5% (น้อย)					25.9% (ปานกลาง)			50% (มาก)			

3.4 ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย

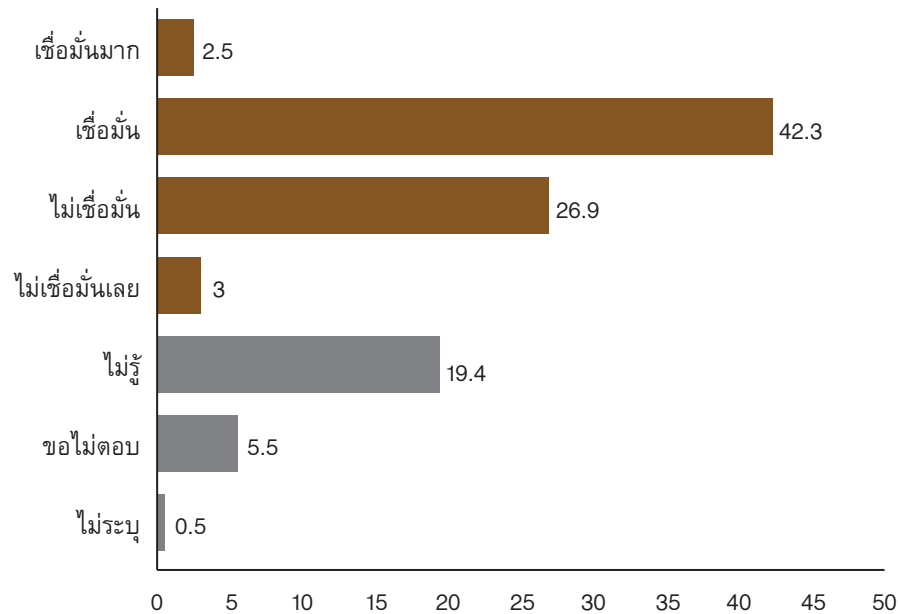
ในคำถามเรื่องการสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ผู้นำจำนวน 142 (ร้อยละ 70.6) บอกว่าสนับสนุนการพูดคุย/เจรจา ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่สนับสนุนซึ่งมีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 5.5) ผู้ตอบว่าไม่แน่ใจ มีจำนวน 33 คน (ร้อยละ 16.4) ผู้ขอไม่ตอบข้อนี้มีเพียง 15 คน (ร้อยละ 7.5)

แผนภาพที่ 69 : การสนับสนุนการใช้การพูดคุย/เจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา



ต่อคำถามว่ามีความเชื่อมั่นมากน้อยเพียงใดว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินการอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ ผู้ตอบจำนวน 89 คน (ร้อยละ 44.8) ตอบว่ามีความเชื่อมั่นและเชื่อมั่นมาก ในขณะที่ผู้ตอบที่เป็นผู้นำจำนวน 60 คน (ร้อยละ 29.9) บอกว่าไม่เชื่อมั่นและไม่เชื่อมั่นเลย ขณะที่คนที่บอกไม่รู้และขอไม่ตอบมีร้อยละ 24.9

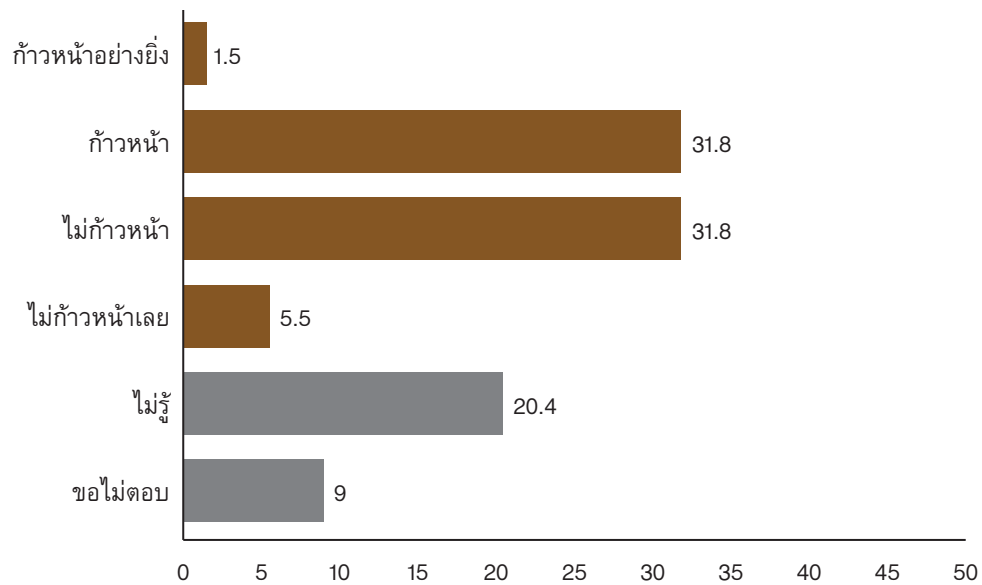
แผนภาพที่ 70 : ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุยว่าจะแก้ปัญหาได้สำเร็จ



3.5 ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย

ต่อคำถามว่าการพูดคุยขณะนี้มีความก้าวหน้าหรือไม่ ผู้นำที่ตอบไม่ก้าวหน้าเลยและไม่ก้าวหน้ามีจำนวน 75 คน (ร้อยละ 37.3) ที่ตอบก้าวหน้าและก้าวหน้าอย่างย้งมีจำนวน 67 คน (ร้อยละ 33.3) แต่ผู้ที่ไม่รู้และขอไม่ตอบมีจำนวน 59 คน (ร้อยละ 29.4)

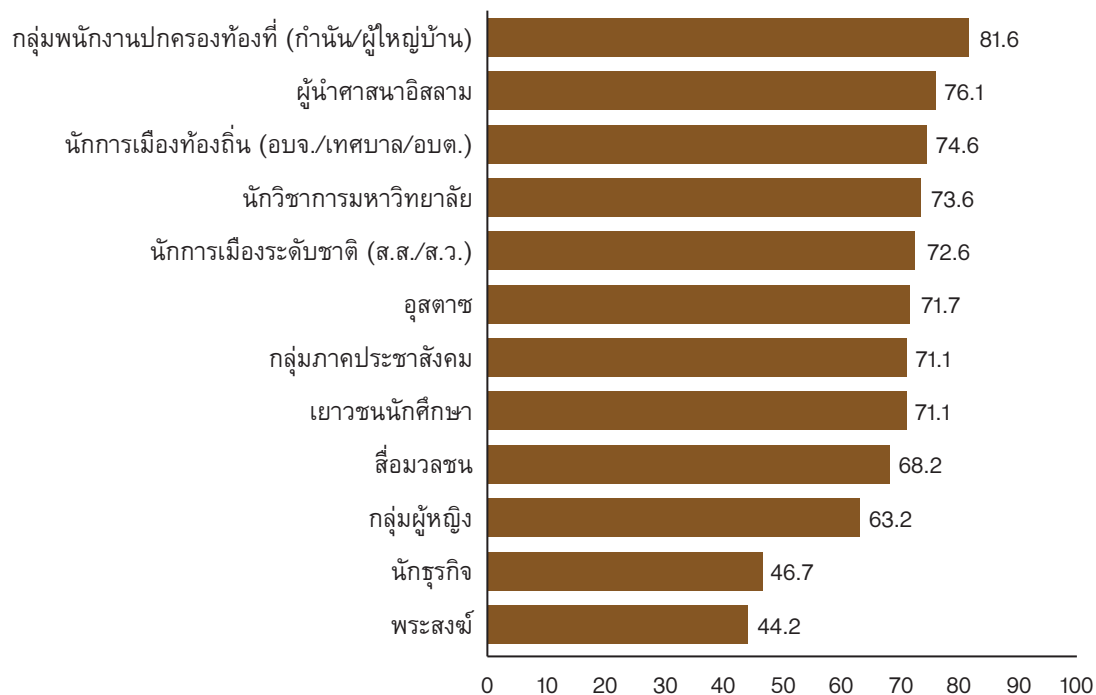
แผนภาพที่ 71 : ความก้าวหน้าของกระบวนการการพูดคุย



3.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน

กลุ่มคนที่ผู้นำความคิดเห็นว่าจะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กลุ่มพนักงานปกครองท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 164 คน (ร้อยละ 81.6) รองลงมาคือ ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 153 คน (ร้อยละ 76.1) และนักการเมืองท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) จำนวน 150 คน (ร้อยละ 74.6)

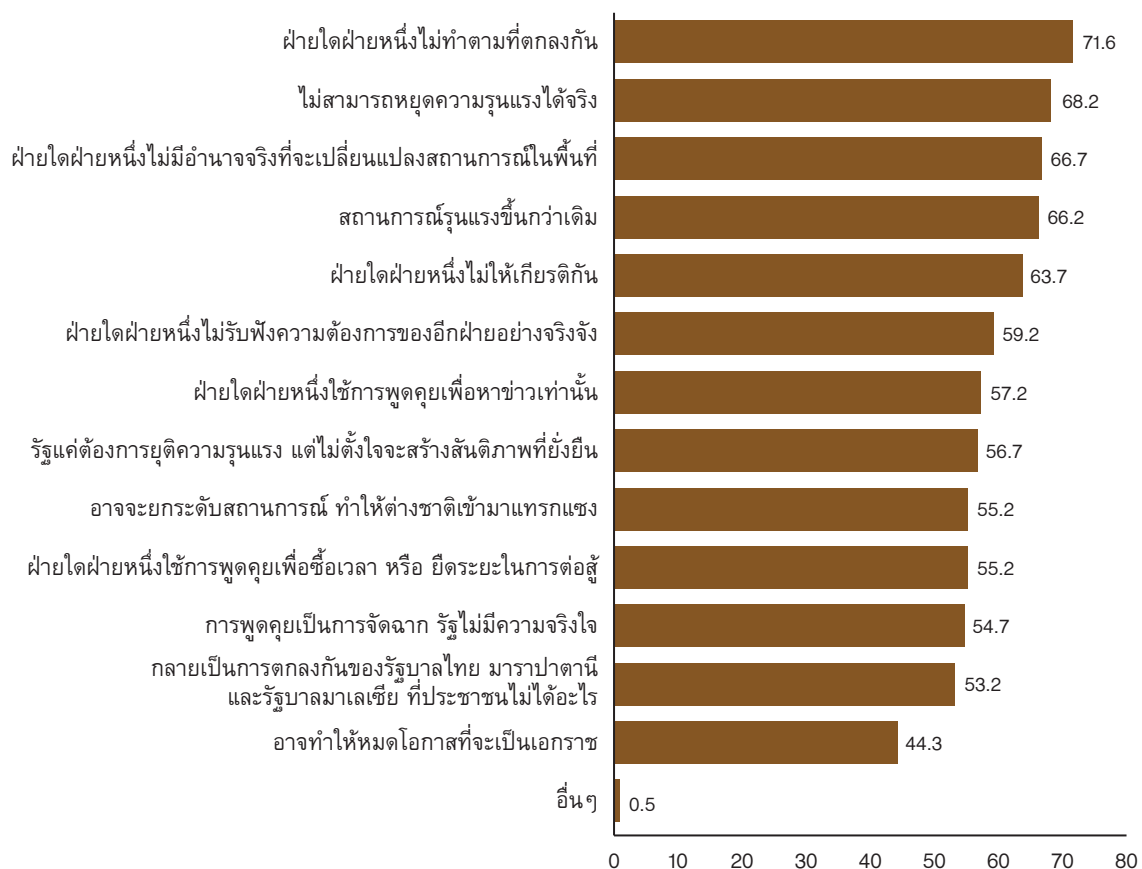
แผนภาพที่ 72 : การมีส่วนร่วมขององค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการพูดคุย



3.7 ข้อกังวลต่อการบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข

ในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข กลุ่มผู้นำความคิดมีความกังวลว่า “ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ได้ตกลงกันไว้” มากที่สุด จำนวน 144 คน (ร้อยละ 71.6) รองลงมาคือ กังวลว่ากระบวนการพูดคุย “ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง” จำนวน 137 คน (ร้อยละ 68.2) และ “ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีอำนาจจริงที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในพื้นที่” จำนวน 134 คน (ร้อยละ 66.7) รวมทั้ง “สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม” จำนวน 133 คน (ร้อยละ 66.2) แต่ที่น่าสนใจก็คือ ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ข้อกังวลที่ว่ากระบวนการพูดคุย “อาจทำให้หมดโอกาสที่จะเป็นเอกราช” นั้น มีผู้ตอบว่า กังวล จำนวน 89 คน (ร้อยละ 44.3) ในขณะที่มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบในข้อนี้มีจำนวนพอๆ กัน คือจำนวน 84 คน (ร้อยละ 41.8)

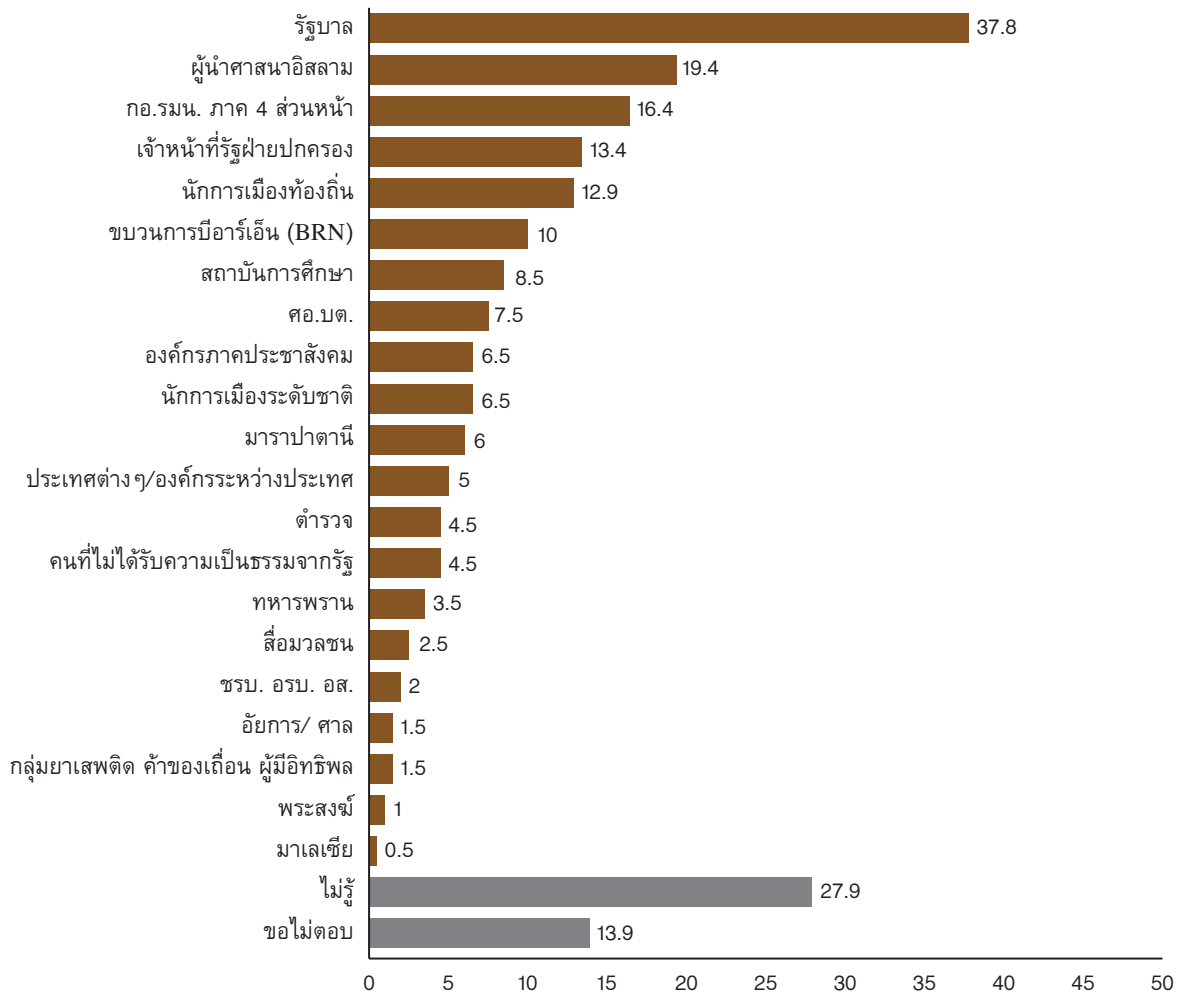
แผนภาพที่ 73 : ข้อกังวลต่อการบวนการพูดคุย



3.8 ความสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสันติภาพ

ในข้อคำถามนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนสามารถเลือกบุคคลหรือกลุ่มที่คิดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพได้ทั้งหมด 3 ตัวเลือก โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 76 คน (ร้อยละ 37.8) เลือก **รัฐบาล** ซึ่งเป็นตัวเลือกที่ถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ตัวเลือกที่ถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับสองคือ **ผู้นำศาสนาอิสลาม** จำนวน 39 คน (ร้อยละ 19.4) และ **กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า** จำนวน 33 คน (ร้อยละ 16.4) แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” จำนวน 84 คน (ร้อยละ 41.8)

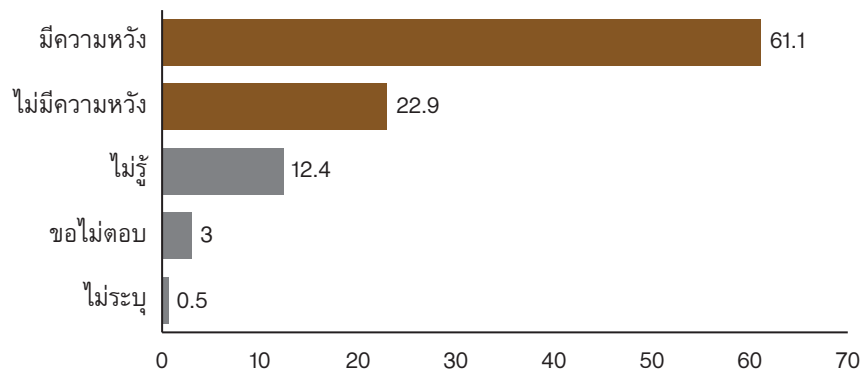
แผนภาพที่ 74 : องค์กรหรือบุคคลใดที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง



3.9 ความหวังของประชาชนต่อสันติภาพ

ในคำถามว่าท่านมีความหวังมากน้อยเพียงใดว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า ผู้นำส่วนใหญ่จำนวน 123 คน (ร้อยละ 61.1) บอกว่ามีความหวังและหวังมาก ส่วนผู้ตอบที่บอกว่าไม่มีความหวังและไม่หวังเลยมีจำนวน 46 คน (ร้อยละ 22.9) ในขณะที่กลุ่มไม่ตอบและไม่รู้มีจำนวน 32 คน (ร้อยละ 15.4)

แผนภาพที่ 75 : ความหวังที่จะเกิดข้อตกลงสันติภาพในพื้นที่ ในอีก 5 ปีข้างหน้า

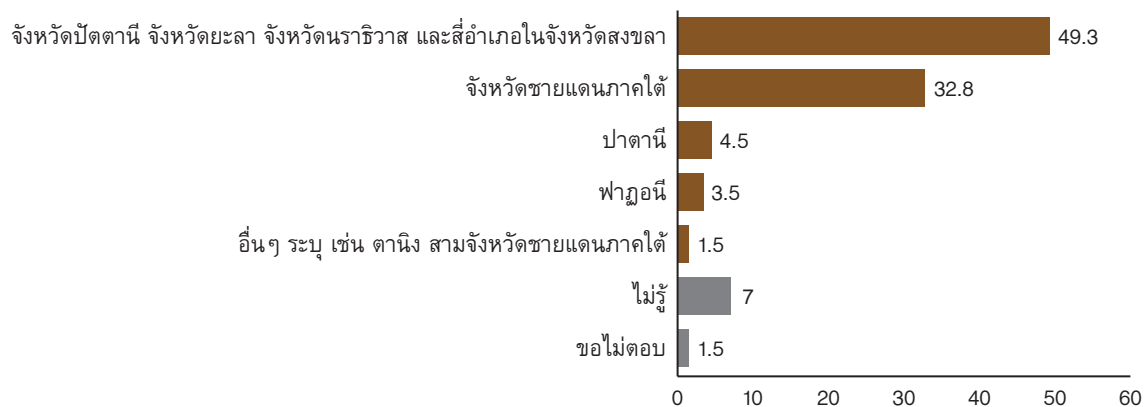


ตอนที่ 4 ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข

4.1 คำเรียกพื้นที่

เมื่อถามว่าควรเรียกชื่อย่อของพื้นที่นี้ว่าอย่างไร ตัวเลือกอันดับหนึ่งที่ประชาชนเห็นว่าเป็นชื่อเรียกที่เหมาะสมที่สุด คือ การเรียกชื่อแยกตามพื้นที่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวน 99 คน (ร้อยละ 49.3) อันดับสองคือ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 32.8) และอันดับสามคือ ปาตานี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.5) ทั้งนี้ มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” จำนวน 17 คน (ร้อยละ 8.5)

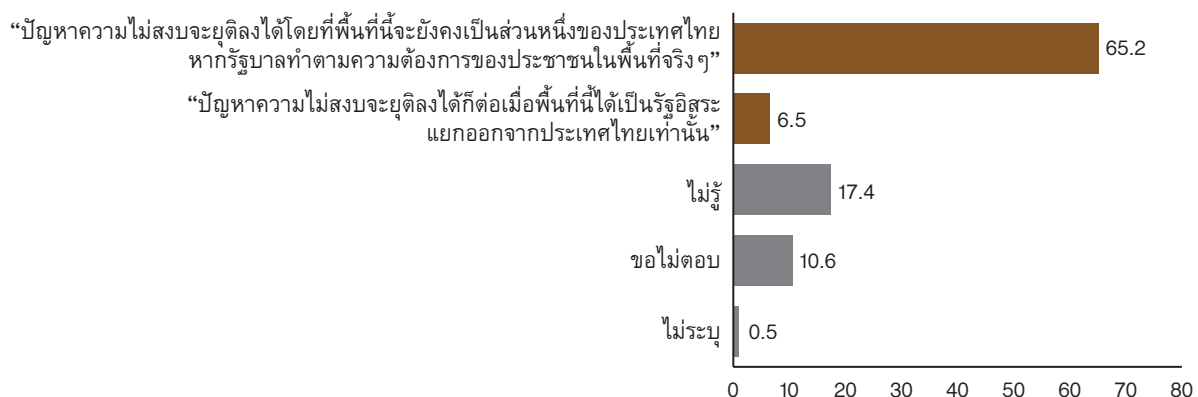
แผนภาพที่ 76 : คำเรียกขานพื้นที่



4.2 การบริหารปกครอง

คำถามใหญ่ข้อหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารปกครองพื้นที่ และเป็นที่ถกเถียงของหลายฝ่ายมาเป็นเวลานาน คือ หากต้องการจะให้ปัญหาความไม่สงบยุติลง ทางออกคือต้องให้พื้นที่นี้เป็นรัฐอิสระแยกออกจากประเทศไทยหรือไม่ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระแยกออกจากประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ จำนวน 131 คน (ร้อยละ 65.2) แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ตอบอย่างชัดเจนว่าต้องเป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้น มีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 6.5) อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า มีผู้ที่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” และไม่ระบุคำตอบ อยู่รวมกันแล้วสูงถึง 57 คน (ร้อยละ 28.5)

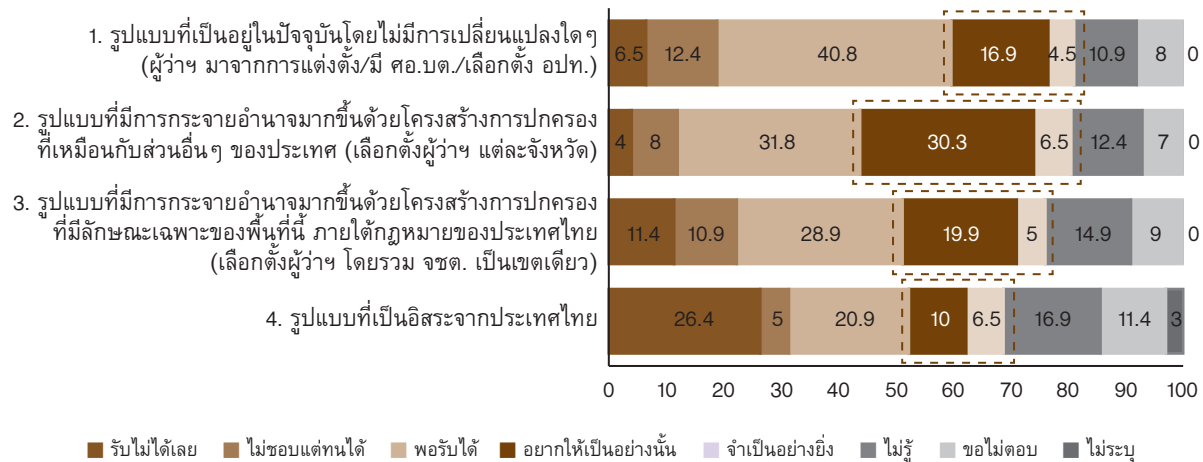
แผนภาพที่ 77 : คำกล่าวใดใกล้เคียงกับความเห็นของท่านมากที่สุด



สำหรับรูปแบบการบริหารปกครองที่อยากเห็นที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในข้อคำตอบว่าอยากให้เป็นอย่างนั้น และจำเป็นอย่างยิ่ง คือ รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯ แต่ละจังหวัด) จำนวน 74 คน (ร้อยละ 36.8) รองลงมาคือ รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย (เลือกตั้งผู้ว่าฯ โดยรวม จชต. เป็นเขตเดียว) จำนวน 50 คน (ร้อยละ 24.9) ถัดมาคือ รูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ (ผู้ว่าฯ มาจากการแต่งตั้ง/มี ศอ.บต./เลือกตั้ง อบท.) จำนวน 43 คน (ร้อยละ 21.4) และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย จำนวน 33 คน (ร้อยละ 16.5)

โดยมีข้อสังเกตว่ามีผู้ที่ “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่รู้” พร้อมทั้งผู้ที่ไม่ระบุคำตอบ มีสัดส่วนที่น้อยกว่าประชาชนทั่วไปในทุกข้อ โดยข้อที่ “ขอไม่ตอบ” และ “ไม่รู้” และ “ไม่ระบุคำตอบ” สูงสุดคือ รูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย จำนวน 63 คน (ร้อยละ 31.3)

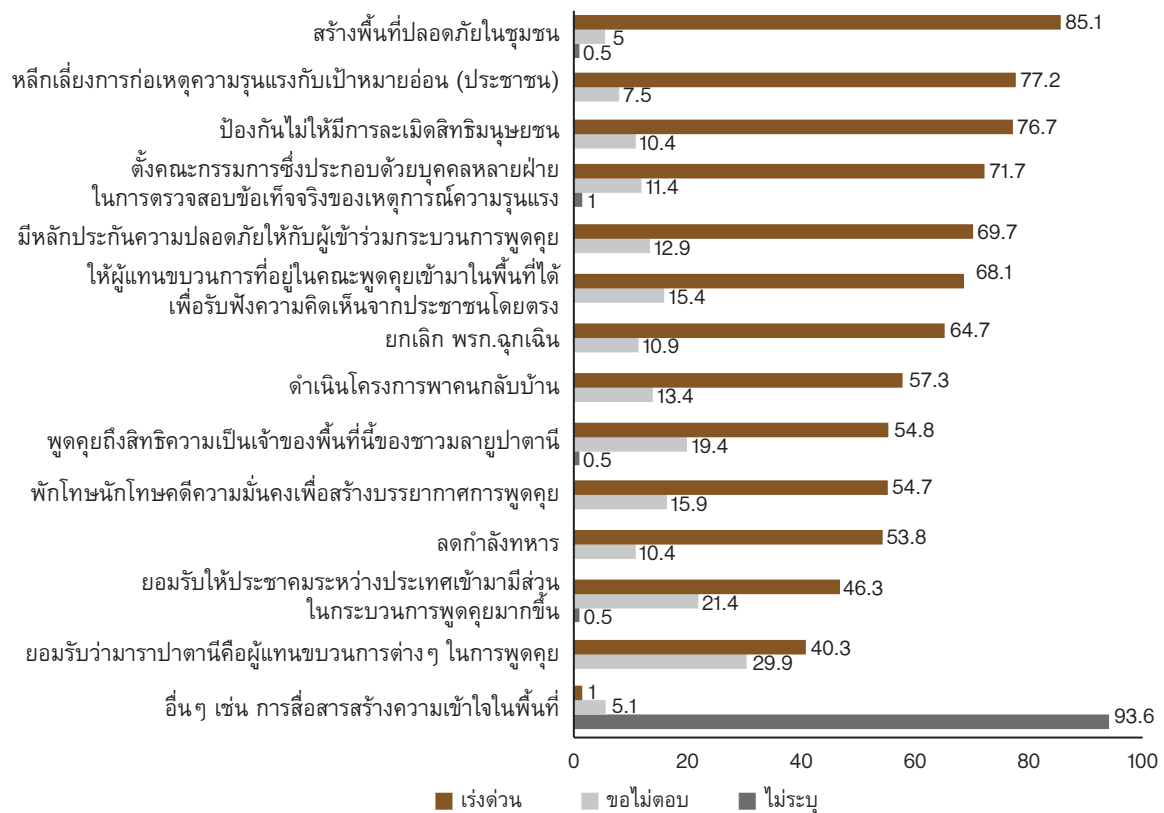
แผนภาพที่ 78 : ความเห็นต่อแนวทางการปกครองรูปแบบต่างๆ



4.3 แนวทาง/มาตรการที่คณะพูดคุยทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกัน

คำถามส่วนนี้จะมีทั้งหมด 14 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ถูกหยิบยกขึ้นมาโดยฝ่ายต่างๆ คณะผู้วิจัยจึงได้นำข้อเสนอเหล่านั้นมาให้ประชาชนได้พิจารณาว่า ข้อเสนอใดเป็นแนวทางหรือมาตรการที่คณะพูดคุยของทั้งสองฝ่ายควรเร่งดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงในทางบวก โดยผู้นำความคิดจำนวน 171 คน (ร้อยละ 85.1) ต้องการให้มีการเร่งสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน มาตรการรูปธรรมที่อยากให้เร่งดำเนินการตามมาคือ หลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ประชาชน) มีผู้ตอบจำนวน 155 คน (ร้อยละ 77.2) และป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีจำนวน 154 คน (ร้อยละ 76.7) ตามลำดับ

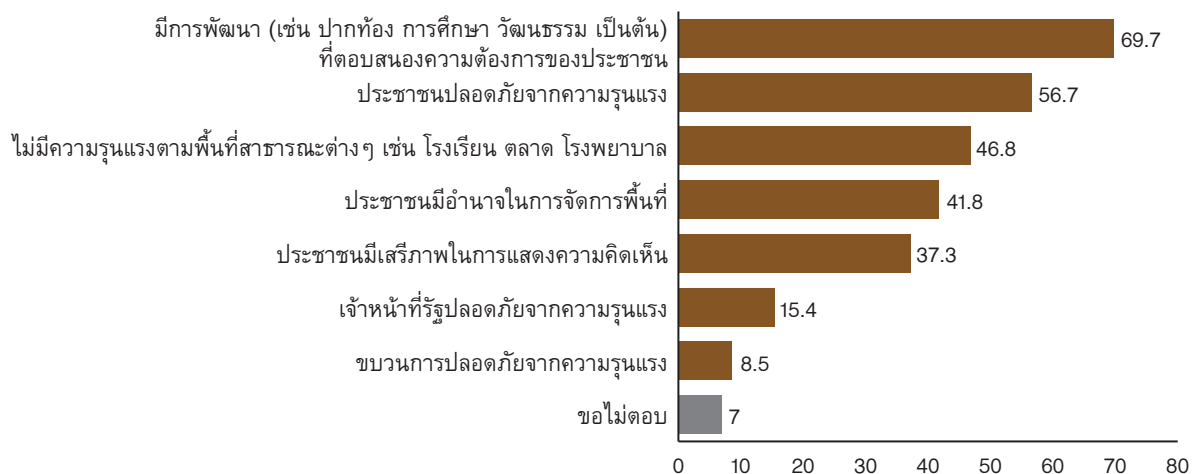
แผนภาพที่ 79 : แนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่



4.4 การจัดทำพื้นที่ปลอดภัย

ในส่วนของการประเมินการทำพื้นที่ปลอดภัย เมื่อสอบถามประชาชนในประเด็น 3 ลำดับแรกในการทำพื้นที่ปลอดภัย พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าในพื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน จำนวน 140 คน (ร้อยละ 69.7) รองลงมาคือ ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง จำนวน 114 คน (ร้อยละ 56.7) และ ต้องไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล จำนวน 94 คน (ร้อยละ 46.8)

แผนภาพที่ 80 : ประเด็นสำคัญในการทำพื้นที่ปลอดภัย



4.5 ประเด็นที่รัฐบาลและขบวนการควรจะพูดคุยกันในวันนี้

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดลำดับความสำคัญใน 3 ประเด็นแรกที่เห็นว่ารัฐบาลและขบวนการควรจะยกมาพูดคุยกันในวันนี้ พบว่า ประเด็นที่ประชาชนอยากจะให้รัฐบาลและขบวนการพูดคุยกันในวันนี้มากที่สุด คือ การส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ จำนวน 147 คน (ร้อยละ 73.1) รองลงมาคือ การแก้ไขปัญหาหยาเสพติด จำนวน 138 คน (ร้อยละ 68.7) และ เรื่องปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น จำนวน 95 คน (ร้อยละ 47.3)

แผนภาพที่ 81 : เรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในระยะยาว



ตารางที่ 6 : เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปกับผู้นำความคิด

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบ		
1. จำนวนผู้ตอบและอายุเฉลี่ย	ผู้ตอบ 1,609 คน เพศหญิง 923 คน (ร้อยละ 57.4) เพศชาย 681 คน (ร้อยละ 42.3) อายุเฉลี่ย 44 ปี	ผู้ตอบ 201 คน เพศชาย 119 คน (ร้อยละ 59.2) เพศหญิง 81 คน (ร้อยละ 40.3) อายุเฉลี่ย 49 ปี
2. ศาสนา	อิสลาม 1,263 คน (ร้อยละ 78.5) พุทธ จำนวน 325 คน (ร้อยละ 20.2) ไม่ระบุ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 1.3)	อิสลาม 172 คน (ร้อยละ 85.6) พุทธ 28 คน (ร้อยละ 13.9)
3. ภาษาที่ใช้เป็นประจำในครัวเรือน	1) ภาษามลายูถิ่น 938 คน (ร้อยละ 58.3) 2) ภาษาถิ่นใต้ 204 คน (ร้อยละ 12.7) 3) ภาษามลายูถิ่นปักษ์ใต้ 202 คน (ร้อยละ 12.6)	1) ภาษามลายูถิ่น 114 คน (ร้อยละ 56.7) 2) ภาษามลายูถิ่นปักษ์ใต้ 35 คน (ร้อยละ 17.4) 3) ภาษาถิ่นใต้ 19 คน (ร้อยละ 9.5)
4. การนิยามตัวตน	1) คนมุสลิม 707 คน (ร้อยละ 43.9) 2) คนมลายู 366 คน (ร้อยละ 22.7) 3) คนไทย 322 คน (ร้อยละ 20) 4) คนพุทธ 109 คน (ร้อยละ 6.8) 5) คนปาดานี 42 คน (ร้อยละ 2.6)	1) คนมุสลิม 102 คน (ร้อยละ 50.7) 2) คนไทย 43 คน (ร้อยละ 21.4) 3) คนมลายู 25 คน (ร้อยละ 12.4) 4) คนปาดานี 13 คน (ร้อยละ 6.5) 5) คนพุทธ 11 คน (ร้อยละ 5.5)
5. การศึกษาสูงสุดสายสามัญ	1) ประถมศึกษา 696 คน (ร้อยละ 43.3) 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย 306 คน (ร้อยละ 19) 3) มัธยมศึกษาตอนต้น 214 คน (ร้อยละ 13.3) มีผู้ไม่ได้ศึกษา 125 คน (ร้อยละ 7.8)	1) มัธยมศึกษาตอนปลาย 81 คน (ร้อยละ 40.3) 2) ประถมศึกษา 44 คน (ร้อยละ 21.9) 3) อาชีวศึกษา 24 คน (ร้อยละ 11.9) 4) ปริญญาตรี 24 คน (ร้อยละ 11.9) มีผู้ไม่ได้ศึกษา 1 คน (ร้อยละ 0.5)
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	1) ต่ำกว่า 5,000 บาท 654 คน (ร้อยละ 40.6) 2) 5,000 – 10,000 บาท 570 คน (ร้อยละ 35.4) 3) 10,000 – 20,000 บาท 152 คน (ร้อยละ 9.4) 4) ไม่มีรายได้ 150 คน (ร้อยละ 9.3)	1) ต่ำกว่า 5,000 บาท 47 คน (ร้อยละ 23.4) 2) 5,000 – 10,000 บาท 92 คน (ร้อยละ 45.8) 3) 10,000 – 20,000 บาท 38 คน (ร้อยละ 18.9) 4) ไม่มีรายได้ 4 คน (ร้อยละ 2)
7. อาชีพหลัก	1) เกษตรกร 572 คน (ร้อยละ 35.2) 2) รับจ้างทั่วไป 341 คน (ร้อยละ 21.2) 3) พ่อบ้าน แม่บ้าน เกษียณ 174 คน (ร้อยละ 10.8)	1) เกษตรกร 49 คน (ร้อยละ 24.4) 2) เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน (กำนัน ผญบ. อบต. อสม.) 41 คน (ร้อยละ 20.4) 3) รับจ้างทั่วไป 27 คน (ร้อยละ 13.4)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
8. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและสื่อ	1) ด้านสื่อบุคคล ผู้ตอบติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชนมากที่สุด 884 คน (ร้อยละ 55) 2) สถานที่ที่ผู้ตอบติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ มัสยิด 732 คน (ร้อยละ 45.5) 3) ช่องทางการสื่อสาร ผู้ตอบส่วนใหญ่ติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด 1,176 คน (ร้อยละ 73.1)	1) ด้านสื่อบุคคล ผู้นำความคิดติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน และคนในชุมชนมากที่สุด 129 คน (ร้อยละ 64.2) 2) สถานที่ที่ผู้ตอบติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ มัสยิด 128 คน (ร้อยละ 63.6) 3) ช่องทางการสื่อสาร ผู้ตอบส่วนใหญ่ติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด 168 คน (ร้อยละ 83.6)
มุมมองต่อปัญหาและผลกระทบจากเหตุการณ์ในพื้นที่		
9. ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง 1,308 คน (ร้อยละ 81.3) ส่วนในกลุ่มผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ตรง จำนวน 284 คน (ร้อยละ 17.7) ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต จำนวน 77 คน	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง จำนวน 151 คน (ร้อยละ 75.1) ส่วนในกลุ่มผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ตรง จำนวน 48 คน (ร้อยละ 23.9) ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่ตนเองได้รับบาดเจ็บ 13 คน และมีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยได้รับบาดเจ็บ 13 คน เช่นเดียวกัน
10. ความรู้สึกปลอดภัย	3 สถานการณ์ที่ผู้ตอบรู้สึกปลอดภัย คือ 1) เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี 1,213 คน (ร้อยละ 75.4) 2) อยู่ในสถานที่ราชการ 1,212 คน (ร้อยละ 75.3) 3) อยู่ในมัสยิด 1,151 คน (ร้อยละ 71.5) ส่วน 3 สถานการณ์ที่ผู้ตอบรู้สึกไม่ปลอดภัยมากที่สุด คือ 1) การพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก 1,004 คน (ร้อยละ 62.4) 2) การวิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี 932 คน (ร้อยละ 57.9) 3) การสนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี 930 คน (ร้อยละ 57.8)	3 สถานการณ์ที่ผู้นำความคิดรู้สึกปลอดภัย คือ 1) อยู่ในสถานที่ราชการ 169 คน (ร้อยละ 84.1) 2) การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี 167 คน (ร้อยละ 83.1) 3) เข้าร่วมเวทีสาธารณะ/สัมมนา/บรรยาย 165 คน (ร้อยละ 82.1) ส่วน 3 สถานการณ์ที่ผู้นำความคิดรู้สึกไม่ปลอดภัย คือ 1) การสนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี 112 คน (ร้อยละ 55.7) 2) การวิจารณ์ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชปาตานี 111 คน (ร้อยละ 55.2) 3) การพบปะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก 111 คน (ร้อยละ 55.2)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
11. ความสัมพันธ์กับผู้คนในชุมชน	- หากต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ คนส่วนใหญ่อยากจะทำอาชีพอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน กับตน 830 คน (ร้อยละ 51.6) - แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกเข้าโรงเรียน และการเลือกสถานที่ทำงาน คนจำนวนมากเห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก (จำนวน 726 คน ร้อยละ 45.1 ในกรณีส่งลูกเข้าโรงเรียน และจำนวน 761 คน ร้อยละ 47.3 ในกรณีเลือกสถานที่ทำงาน)	- หากต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ คนส่วนใหญ่อยากจะทำอาชีพอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน กับตน 96 คน (ร้อยละ 47.8) - แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกเข้าโรงเรียน และการเลือกสถานที่ทำงาน ผู้นำความคิดเห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณาเลือก (จำนวน 114 คน ร้อยละ 56.7 ในกรณีส่งลูกเข้าโรงเรียน และจำนวน 102 คน ร้อยละ 50.7 ในกรณีเลือกสถานที่ทำงาน)
12. มุมมองต่อประเด็นหญิงชาย	- การทำหน้าที่ 3 ด้านที่ผู้ตอบเห็นว่าผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่า ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง 905 คน (ร้อยละ 56.2) ด้านการสร้างสันติภาพ 713 คน (ร้อยละ 44.3) และด้านเศรษฐกิจ 670 คน (ร้อยละ 41.6) - ผู้ตอบว่าผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน 762 คน (ร้อยละ 47.4)	- การทำหน้าที่ 3 ด้านที่ผู้นำความคิดเห็นว่าผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง 117 คน (ร้อยละ 58.2) ด้านการสร้างสันติภาพ 92 คน (ร้อยละ 45.8) และด้านเศรษฐกิจ 89 คน (ร้อยละ 44.3) - ส่วนด้านสังคมวัฒนธรรม ผู้ตอบส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน 99 คน (ร้อยละ 49.3)
ทัศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่		
13. สาเหตุของความรุนแรง	สาเหตุความรุนแรง 3 อันดับแรก 1) กลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด ค้าของเถื่อน 770 คน (ร้อยละ 47.9) 2) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม 700 คน (ร้อยละ 43.5) 3) การแข่งขันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ) 623 คน (ร้อยละ 38.7)	สาเหตุความรุนแรง 3 อันดับแรก 1) กลุ่มอิทธิพล ยาเสพติด ค้าของเถื่อน 113 คน (ร้อยละ 56.2) 2) นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม 104 คน (ร้อยละ 51.7) 3) การแข่งขันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ) 101 คน (ร้อยละ 50.2)
14. ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 3 อันดับแรก 1) กลุ่มยาเสพติด ค้าของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล 296 คน (ร้อยละ 18.4) 2) ทหารพราน 214 คน (ร้อยละ 13.3) 3) ขบวนการบีอาร์เอ็น 172 คน (ร้อยละ 10.7) ผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ มีจำนวนมากถึง 1,062 คน (ร้อยละ 66)	ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง 3 อันดับแรก 1) กลุ่มยาเสพติด ค้าของเถื่อน ผู้มีอิทธิพล 46 คน (ร้อยละ 22.9) 2) ทหารพราน 38 คน (ร้อยละ 18.9) 3) ขบวนการบีอาร์เอ็น 31 คน (ร้อยละ 15.4) ผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ มีจำนวนมากถึง 107 คน (ร้อยละ 53.2)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
15. เป้าหมายหลักของกลุ่มที่ใช้อาวุธต่อสู้กับรัฐ	ประเด็นนี้มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ สูงถึง 929 คน (ร้อยละ 57.6) โดยในกลุ่มผู้ที่ตอบ จำนวน 680 คน (ร้อยละ 42.3) นั้น ส่วนใหญ่ระบุว่า เป้าหมายหลักในการต่อสู้ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง 226 คน (ร้อยละ 14) 2) ต้องการเอกราช/แยกดินแดนเป็นรัฐอิสระ 219 คน (ร้อยละ 13.6) 3) ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของไทย) 122 คน (ร้อยละ 7.6)	ประเด็นนี้มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ สูงถึง 82 คน (ร้อยละ 40.8) โดยในกลุ่มผู้ที่ตอบ จำนวน 118 คน (ร้อยละ 58.6) นั้น ส่วนใหญ่ระบุว่า เป้าหมายหลักในการต่อสู้ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง 34 คน (ร้อยละ 16.9) 2) ต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ 30 คน (ร้อยละ 14.9) 3) ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของไทย) 29 คน (ร้อยละ 14.4)
16. สถานการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน	3 อันดับแรกที่ประชาชนเห็นว่าเป็นพฤติการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนคือ 1) ชาวบ้านถูกสุมตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล 742 คน (ร้อยละ 46.1) 2) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ 714 คน (ร้อยละ 44.4) 3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน 664 คน (ร้อยละ 41.3)	3 อันดับแรกที่ประชาชนเห็นว่าเป็นพฤติการณ์ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนคือ 1) ชาวบ้านถูกสุมตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล 98 คน (ร้อยละ 48.8) 2) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ 95 คน (ร้อยละ 47.3) 3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน 78 คน (ร้อยละ 38.8)
17. การละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา	ประชาชนส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชน 744 คน (ร้อยละ 46.27) ในขณะที่มีผู้ตอบ 435 คน (ร้อยละ 27) ตอบว่ามีบ้าง และ 47 คน (ร้อยละ 2.9) ตอบว่ามีเป็นประจำ	ผู้นำความคิดส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในชุมชน 86 คน (ร้อยละ 42.8) ในขณะที่มีผู้ตอบ 67 คน (ร้อยละ 33.3) ตอบว่ามีบ้าง และมี 11 คน (ร้อยละ 5.5) ตอบว่ามีเป็นประจำ
ทัศนคติต่อการบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข		
18. ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 1) สถานการณ์เหมือนเดิม 693 คน (ร้อยละ 43.1) 2) สถานการณ์ดีขึ้น 338 คน (ร้อยละ 21) 3) สถานการณ์แย่ลง 268 คน (ร้อยละ 16.7)	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 1) สถานการณ์เหมือนเดิม 80 คน (ร้อยละ 39.8) 2) สถานการณ์ดีขึ้น 55 คน (ร้อยละ 27.4) 3) สถานการณ์แย่ลง 54 คน (ร้อยละ 26.9)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
19. ความคาดหวังกับรัฐบาล ปัจจุบันว่าจะสามารถแก้ไข สถานการณ์ในพื้นที่ได้	ผู้ตอบมีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลง สันติภาพในอีก 5 ปีข้างหน้า 829 คน (ร้อยละ 51.5) ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่มีความหวัง 377 คน (ร้อยละ 23.4) และผู้ที่ตอบว่าไม่รู้ และขอไม่ตอบ 403 คน (ร้อยละ 25.1)	ผู้ตอบมีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลง สันติภาพในอีก 5 ปีข้างหน้า 123 คน (ร้อยละ 61.1) ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่มีความหวัง 46 คน (ร้อยละ 22.9) และผู้ที่ตอบว่าไม่รู้ และขอไม่ตอบ 32 คน (ร้อยละ 15.4)
20. คะแนนประเมินการทำงานของรัฐบาลในการแก้ไข สถานการณ์ในพื้นที่	คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 2.197) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง	คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.73 (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 2.227) จากคะแนนเต็ม 10 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์กลาง
21. ผลของกระบวนการพูดคุย ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	ผู้ตอบ 744 คน (ร้อยละ 46.3) มองว่า การพูดคุยการใช้ชีวิตประจำวันของตน ดีขึ้น-ดีขึ้นมาก ในขณะที่ผู้ตอบ 241 คน (ร้อยละ 15) มองว่าแย่ลง-แย่ลงมาก	ผู้นำความคิด 100 คน (ร้อยละ 50) มองว่า การพูดคุยทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของตน ดีขึ้น-ดีขึ้นมาก ในขณะที่ผู้ตอบ 35 คน (ร้อยละ 17.5) มองว่าแย่ลง-แย่ลงมาก
22. ความสนใจต่อกระบวนการ พูดคุย	- ผู้ตอบส่วนใหญ่ 816 คน (ร้อยละ 50.7) เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/ สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ - ทั้งนี้ ผู้ตอบว่าไม่สนใจเลยและไม่สนใจ ติดตามข่าวกระบวนการพูดคุย สันติภาพ/สันติสุข มีจำนวนรวมกัน 814 คน (ร้อยละ 50.6) ส่วนผู้ตอบว่า สนใจมากและสนใจ มีจำนวนรวมกัน 572 คน (ร้อยละ 35.6)	- ผู้นำความคิดส่วนใหญ่ 140 คน (ร้อยละ 69.7) เคยได้ยินข่าวการพูดคุยสันติภาพ/ สันติสุขระหว่างรัฐบาลกับขบวนการ - ทั้งนี้ ผู้ตอบว่าสนใจมากและสนใจติดตาม ข่าวกระบวนการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข มีจำนวนรวมกัน 113 คน (ร้อยละ 56.3) ส่วนผู้ตอบว่า ไม่สนใจเลยและไม่สนใจ มีจำนวนรวมกัน 72 คน (ร้อยละ 35.9)
23. ความต้องการข้อมูล ข่าวสารเรื่องการพูดคุย สันติภาพ/สันติสุขจาก กลุ่มบุคคล	ฝ่าย/องค์กรที่ประชาชนอยากฟังข้อมูล ข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข มากที่สุดเรียงตามอันดับ คือ 1) รัฐบาล 849 คน (ร้อยละ 52.8) 2) องค์กรภาคประชาสังคม 660 คน (ร้อยละ 41) 3) องค์กรระหว่างประเทศ 509 คน (ร้อยละ 31.6) น่าสังเกตว่าขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีจำนวนคนอยากฟัง 494 คน (ร้อยละ 30.2)	ฝ่าย/องค์กรที่ผู้นำความคิดอยากฟังข้อมูล ข่าวสารเรื่องการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข มากที่สุดเรียงตามอันดับ คือ 1) รัฐบาล 131 คน (ร้อยละ 65.1) 2) องค์กรภาคประชาสังคม 111 คน (ร้อยละ 55.2) 3) องค์กรระหว่างประเทศ 95 คน (ร้อยละ 47.3) น่าสังเกตว่าขบวนการบีอาร์เอ็น (BRN) มีจำนวนคนอยากฟัง 73 คน (ร้อยละ 36.3)
24. การสนับสนุนกระบวนการ พูดคุย	ผู้ตอบส่วนใหญ่สนับสนุนการใช้การพูดคุย เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา 963 คน (ร้อยละ 59.9)	ผู้นำความคิดส่วนใหญ่สนับสนุนการใช้ การพูดคุยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา 142 คน (ร้อยละ 70.6)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
25. ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย	ผู้ตอบรู้สึกเชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ 577 คน (ร้อยละ 35.9) ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อมั่นมีจำนวน 513 คน (ร้อยละ 31.9)	ผู้นำความคิดรู้สึกเชื่อมั่นว่ากระบวนการพูดคุยที่ดำเนินอยู่ขณะนี้จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ 89 คน (ร้อยละ 44.8) ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อมั่น มีจำนวน 60 คน (ร้อยละ 29.9)
26. ความก้าวหน้าของกระบวนการพูดคุย	ผู้ตอบส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าของการพูดคุย 489 คน (ร้อยละ 30.4) ส่วนผู้ตอบว่าก้าวหน้า มีจำนวน 400 คน (ร้อยละ 24.9) แต่ในประเด็นนี้มีผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ มากถึง 720 คน (ร้อยละ 44.8)	ผู้นำความคิดส่วนใหญ่มองไม่เห็นความก้าวหน้าของการพูดคุย 75 คน (ร้อยละ 37.3) ส่วนผู้ตอบว่าก้าวหน้า มีจำนวน 67 คน (ร้อยละ 33.3) แต่ในประเด็นนี้มีผู้ตอบว่าไม่รู้และขอไม่ตอบ 59 คน (ร้อยละ 29.4)
27. ข้อกังวลต่อกระบวนการพูดคุย	ข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข 3 อันดับแรก 1) การพูดคุยสันติสุขจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง 933 คน (ร้อยละ 58) 2) การพูดคุยสันติสุขจะยิ่งทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม 907 คน (ร้อยละ 56.3) 3) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ได้ตกลง 889 คน (ร้อยละ 55.3)	ข้อกังวลต่อการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุข 3 อันดับแรก 1) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ทำตามที่ได้ตกลง 144 คน (ร้อยละ 71.6) 2) การพูดคุยสันติสุขจะไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง 137 คน (ร้อยละ 68.2) 3) ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีอำนาจจริงที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในพื้นที่ 134 คน (ร้อยละ 66.7)
28. องค์กร/บุคคลที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติภาพ	ประชาชนเลือกตอบมากที่สุด เรียงอันดับดังนี้ 1) รัฐบาล 454 คน (ร้อยละ 28.2) 2) ผู้นำศาสนาอิสลาม 242 คน (ร้อยละ 15) 3) นักการเมืองท้องถิ่น 175 คน (ร้อยละ 10.9) มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ 867 คน (ร้อยละ 53.9)	ผู้นำความคิดเลือกตอบมากที่สุด เรียงอันดับดังนี้ 1) รัฐบาล 76 คน (ร้อยละ 37.8) 2) ผู้นำศาสนาอิสลาม 39 คน (ร้อยละ 19.4) 3) กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า 33 คน (ร้อยละ 16.4) มีผู้ตอบว่า ไม่รู้และขอไม่ตอบ 84 คน (ร้อยละ 41.8)
ข้อเสนอแนะทางการแก้ปัญหา		
29. การบริหารการปกครอง	- ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย (ไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระ) หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงๆ จำนวน 778 คน (ร้อยละ 48.4) - อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ตอบว่าปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้ก็ต่อเมื่อพื้นที่นี้เป็นรัฐอิสระ (เอกราช) เท่านั้น มีจำนวน 109 คน (ร้อยละ 6.8)	- ผู้นำความคิดส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่นี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย (ไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐอิสระ) หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงๆ จำนวน 131 คน (ร้อยละ 65.2) - อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ตอบว่าปัญหาความไม่สงบจะยุติลงได้ก็ต่อเมื่อพื้นที่นี้เป็นรัฐอิสระ (เอกราช) มีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 6.5)

ประเด็น	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำความคิด
30. รูปแบบการปกครองที่อยากให้เป็น	ผู้ตอบอยากเห็นการปกครองที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯแต่ละจังหวัด) มากที่สุด จำนวน 370 คน (ร้อยละ 23)	ผู้ตอบอยากเห็นการปกครองที่มีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (เลือกตั้งผู้ว่าฯแต่ละจังหวัด) มากที่สุด จำนวน 74 คน (ร้อยละ 36.8)
31. มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ	มาตรการเร่งด่วน 3 อันดับแรก 1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน 1,243 คน (ร้อยละ 77.2) 2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน 1,173 คน (ร้อยละ 72.9) 3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน 1,071 คน (ร้อยละ 66.6)	มาตรการเร่งด่วน 3 อันดับแรก 1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน 171 คน (ร้อยละ 85.1) 2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน 155 คน (ร้อยละ 77.2) 3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน 154 คน (ร้อยละ 76.7)
32. การจัดทำพื้นที่ปลอดภัย	การจัดทำพื้นที่ปลอดภัยควรมีประเด็นสำคัญ 3 อันดับแรก คือ 1) พื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน 960 คน (ร้อยละ 59.7) 2) ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง 885 คน (ร้อยละ 55) 3) ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล 765 คน (ร้อยละ 47.5)	การจัดทำพื้นที่ปลอดภัยควรมีประเด็นสำคัญ 3 อันดับแรก คือ 1) พื้นที่ปลอดภัยต้องมีการพัฒนา (เช่น ปากท้อง การศึกษา วัฒนธรรม เป็นต้น) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน 140 คน (ร้อยละ 69.7) 2) ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง 114 คน (ร้อยละ 56.7) 3) ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน ตลาด โรงพยาบาล 94 คน (ร้อยละ 46.8)
33. เรื่องจำเป็นที่ต้องทำ หากต้องการแก้ปัญหาให้ได้จริงในระยะยาว	ประชาชนเลือก 3 ประเด็นแรก ได้แก่ 1) แก้ปัญหายาเสพติด 1,140 คน (ร้อยละ 70.9) 2) สร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ 1,102 คน (ร้อยละ 68.5) 3) ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น 654 คน (ร้อยละ 40.6)	ผู้นำความคิดเลือก 3 ประเด็นแรก ได้แก่ 1) สร้างรายได้ ส่งเสริมอาชีพ 147 คน (ร้อยละ 73.1) 2) แก้ปัญหายาเสพติด 138 คน (ร้อยละ 68.7) 3) ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น 95 คน (ร้อยละ 47.3)

ภาคผนวก ก | ระเบียบวิธีวิจัย

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 4 (Peace Survey 4) นี้ ทีมวิจัยได้ใช้การออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจเช่นเดียวกับการศึกษารอบที่ 1-3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามุมมองความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และอีกสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย ต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้กับรัฐบาล กลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันเป็นแนวทางเดียวกับ Peace Poll ที่ดำเนินการในหลายประเทศ และอิงหลักวิชาการทางด้านการวิจัยสำรวจอย่างเคร่งครัด

การศึกษารound นี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบต่อหน้า โดยใช้แบบสอบถามบันทึกข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปและผู้นำความคิดในพื้นที่ โดยคณะวิจัยได้ร่วมกันทบทวนและพัฒนาแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลในครั้งที่ผ่านมา โดยข้อคำถามหลักในแบบสอบถามยังคงเดิมส่วนใหญ่ สำหรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

1. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

1.1 พื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษารound นี้ทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอในพื้นที่จังหวัดสงขลา อันประกอบด้วยอำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มโดยใช้หลักความน่าจะเป็นในทางสถิติ เพื่อประกันว่าทุกคนทุกหน่วยในประชากรที่ศึกษามีโอกาสเท่ากันในการถูกเลือก มีความน่าเชื่อถือของความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างจะทำให้ผลการสำรวจมีความคลาดเคลื่อนทางสถิติในระดับที่ยอมรับได้ โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

การสำรวจครั้งนี้ให้ความสำคัญกับชุมชน/หมู่บ้านซึ่งเป็นหน่วยพื้นฐานของประชากรที่อาศัยกระจายอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นหน่วยของการสุ่มตัวอย่างหลัก (Primary random sampling) คือหมู่บ้าน นั่นหมายความว่า “ทุกหมู่บ้านในตำบลที่สุ่มได้มีโอกาสถูกสุ่มเป็นหมู่บ้านตัวอย่าง”

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มระดับตำบล จะทำการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic random sampling) จากตำบลทั้งหมดที่มีอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา จากฐานข้อมูล 288 ตำบล จากประชากร 1,446,396 คนตามบัญชีของฐานข้อมูล จปฐ. โดยกำหนดให้การกระจายครั้งหนึ่ง หรือ สุ่มแบบตำบล เว้นตำบล ทั้งนี้ จุดเริ่มต้นของการสุ่มตำบล ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรที่ร่วมโครงการ โดยให้มีตัวแทนของเครือข่ายเป็นผู้จับฉลากจุดเริ่มต้นของตำบลที่จะทำการสุ่ม เพื่อให้แน่ใจว่าการสุ่มระดับตำบลในขั้นตอนนี้เป็นไปโดยปราศจากอคติของนักวิจัย หลังเสร็จสิ้นกระบวนการสุ่มจึงได้ตำบลตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 144 ตำบล

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มระดับหมู่บ้าน จะทำการสุ่มแบบมีระบบจากหมู่บ้านที่มีในตำบลที่ถูกสุ่มไว้ ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่ายเช่นเดียวกัน โดยให้มีตัวแทนสมาชิกเป็นผู้สุ่มเลือกหมายเลขเริ่มต้นของลำดับการสุ่มหมู่บ้านจากบัญชีรายชื่อของหมู่บ้านในตำบลตัวอย่างที่ได้เลือกไว้จากขั้นตอนที่ 1 หมู่บ้านที่สุ่มได้จะเป็นหมู่บ้านที่ถูกสุ่มเลือกในลำดับแรก (เช่น หมู่บ้านในบัญชีลำดับที่ 108) จากนั้นจึงสุ่มหมู่บ้านถัดไปตามช่วงชั้น (ช่วง 7) ต่อไปเรื่อยจนหมดจำนวนในบัญชีหมู่บ้าน หลังเสร็จสิ้นกระบวนการสุ่มจึงได้หมู่บ้านตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 162 หมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มเลือกครัวเรือนด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ โดยสุ่มหมู่บ้านหรือชุมชนละ 10 ครัวเรือนจากบัญชีครัวเรือนของ จปฐ. โดยใช้โปรแกรม excel ในการกำหนดหมู่บ้านที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสุ่ม หลังเสร็จสิ้นกระบวนการสุ่มจึงได้ครัวเรือนตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,620 ครัวเรือน

ขั้นตอนที่ 4 ทำการสุ่มเลือกสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 1 คน ต่อครัวเรือน รวมทั้งหมดการสุ่มขั้นนี้จะได้ 1,610 คนจากครัวเรือนที่เลือก

1.2 รายละเอียดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

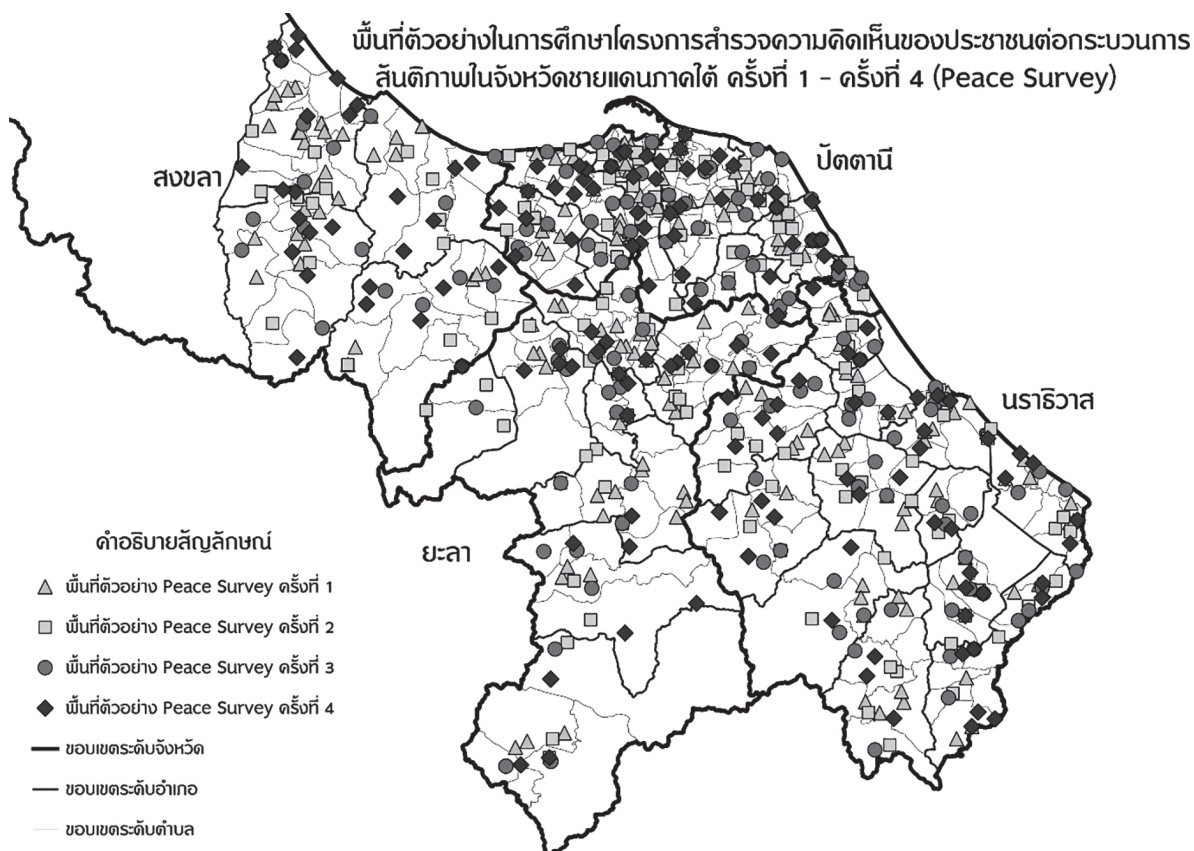
โครงการฯ จะสำรวจครัวเรือนที่ได้จากการสุ่มในพื้นที่สามจังหวัด (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา (จะนะ เทพา นาทวี สะบ้าย้อย) รวมทั้งสิ้น 1,620 ตัวอย่าง ซึ่งจะสุ่มเฉพาะผู้ที่มีอายุระหว่าง 18-70 ปี โดยมีขั้นตอนในการสุ่มหาหมู่บ้านเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่างดังนี้

- 1) นำจำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านเป้าหมาย หาคด้วยจำนวนครัวเรือนที่ต้องการต่อหมู่บ้าน (หมู่บ้านละ 10 ครัวเรือน) ซึ่งจะทำให้ได้ช่วงห่างของบ้านในหมู่บ้านนั้นๆ
- 2) ทำการสุ่มเลือกครัวเรือนเริ่มต้น โดยระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์โปรแกรม excel
- 3) นำจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านมาเรียงกัน โดยมีจุดเริ่มต้นจากตัวเลขที่สุ่มได้ และทำการนับช่วงห่างของบ้านในหมู่บ้านนั้นๆ ที่ได้จากการคำนวณ จนครบตามจำนวนครัวเรือนที่ต้องการ
- 4) เมื่อได้ครัวเรือนเป้าหมายแล้ว จะสุ่มเลือกสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 1 คน โดยจะนำสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 18-70 ปี มาเรียงข้อมูลจากอายุน้อยไปหามาก และสุ่มเลือกสมาชิกในครัวเรือน

1.3 การสุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือน (บ้านสำรวจ)

กรณีที่ครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนเป้าหมายที่ทำการสุ่มไว้ไม่เพียงพอต่อการเก็บข้อมูล ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ไม่พบครัวเรือนหรือกลุ่มตัวอย่าง ถูกปฏิเสธการให้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีสภาพร่างกายและจิตใจไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล เป็นต้น การสำรวจครั้งนี้จึงได้มีการจัดเตรียมบัญชีครัวเรือนสำรองไว้ดังนี้

- 1) การสุ่มครัวเรือนสำรวจจากบัญชีรายชื่อครัวเรือน จำนวน 24 ครัวเรือนด้วยวิธีการและขั้นตอนเดียวกันกับการสุ่มครัวเรือนจริงในขั้นแรก
- 2) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างสำรวจที่เตรียมไว้ไม่เพียงพออีก ให้ทำการสุ่มตัวอย่างภายในครัวเรือนในระดับพื้นที่ ตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - หัวหน้าทีมภาคสนามหรือพนักงานสัมภาษณ์ ใช้หลักการหันหน้าเข้าหาบ้านหลังสุดท้ายในลิสต์รายชื่อ และให้นับบ้านทางซ้ายมือเป็นครัวเรือนตัวอย่าง กรณีบ้านด้านซ้ายมือหลังถัดไปเป็นบ้านร้างหรือไม่มีผู้ที่อาศัยอยู่จริง ให้นับบ้านด้านซ้ายมือหลังถัดไป
 - สุ่มเลือกสมาชิกในครัวเรือนด้วยการทำลิสต์คนในบ้านตามแบบฟอร์มการสุ่มตัวอย่างภาคสนาม จากนั้นพนักงานสัมภาษณ์จะโทรกลับมายังหัวหน้าทีมภาคสนามเพื่อแจ้งจำนวนและลำดับสมาชิกครัวเรือนในลิสต์
 - หัวหน้าทีมภาคสนามทำการสุ่มเลขลำดับสมาชิกครัวเรือน จำนวน 1 เลข เลขที่สุ่มได้จะเป็นลำดับของกลุ่มตัวอย่างสำรวจที่ถูกเลือก การสุ่มวิธีนี้ก็เพื่อป้องกันอคติที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนของการสุ่มภาคสนามและป้องกันการเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างโดยพลการ
 - กรณีที่เกิดอุปสรรค ไม่สามารถสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนนี้อีกครั้งจนกว่าจะได้ครบตามจำนวน



1.4 รายชื่อหมู่บ้านตัวอย่างในการศึกษา

■ จังหวัดปัตตานี

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
1	เมืองปัตตานี	กะมียอ	บ้านดาเนาะ
2	เมืองปัตตานี	ปะกาฮารัง	บ้านกือยา
3	เมืองปัตตานี	ตะลุโบะ	บ้านแบรอะรัง
4	เมืองปัตตานี	ตะลุโบะ	บ้านบูโบะ
5	เมืองปัตตานี	ปยุต	บ้านปยุต
6	โคกโพธิ์	โคกโพธิ์	บ้านนิคมโคกโพธิ์
7	โคกโพธิ์	บางโกระ	บ้านบู
8	โคกโพธิ์	ทรายขาว	บ้านลำอาณ
9	โคกโพธิ์	ปากล่อ	บ้านโผงโผงนอก
10	โคกโพธิ์	ท่าเรือ	บ้านท่าเรือ
11	โคกโพธิ์	ควนโนรี	บ้านตูปะ
12	หนองจิก	เกาะเปาะ	บ้านเกาะเปาะใต้
13	หนองจิก	ดอนรัก	บ้านปะกาจินอ
14	หนองจิก	ตุง	บ้านปะกาสิอสง
15	หนองจิก	บางเขา	บ้านดอนนา
16	หนองจิก	บุโละบุโย	บ้านปาแดลงา
17	หนองจิก	ลิปะสะโง	บ้านกาเตาะ
18	หนองจิก	เทศบาลด.บ่อทอง	ชุมชนไผ่มัน
19	หนองจิก	เทศบาลด.บ่อทอง	ชุมชนค่ายกองพล ร.15
20	หนองจิก	เทศบาลด.บ่อทอง	ชุมชนทุ่งนเรนทร์-ตก
21	ปะนาเระ	ท่าข้าม	บ้านทุ่ง
22	ปะนาเระ	ท่าน้ำ	บ้านตะโละ
23	ปะนาเระ	พ้อมิ่ง	บ้านพ้อมิ่ง
24	มายอ	ตรัง	บ้านตรัง
25	มายอ	ลุโบะยิไร	บ้านน้ำใส

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
26	มายอ	กระเสาะ	บ้านยูง
27	มายอ	สาครไต้	บ้านฉูลี
28	ทุ่งยางแดง	ตะโละมะนะ	บ้านแลวะ
29	สายบุรี	ตะบั้ง	บ้านตะบั้ง
30	สายบุรี	บางเก่า	บ้านบางเก่าใต้
31	สายบุรี	เตราะบอน	บ้านชะเมาสามต้น
32	สายบุรี	ละหาร	บ้านทุ่งน้อย
33	สายบุรี	แป้น	บ้านจะเมตก
34	สายบุรี	เทศบาลเมืองตะลัน	ชุมชนปาตาคีมอ 2
35	สายบุรี	เทศบาลเมืองตะลัน	ชุมชนตะพาล่าง
36	สายบุรี	เทศบาลเมืองตะลัน	ชุมชนมัสยิดตะลัน
37	ไม้แก่น	ไม้แก่น	บ้านใหญ่
38	ยะหริ่ง	ตะโละกาโปร้	บ้านตะโละอาโหรี
39	ยะหริ่ง	ตาแกะ	บ้านตาแกะ
40	ยะหริ่ง	ปียามมั่ง	บ้านบ่อม่วง
41	ยะหริ่ง	บาโลย	บ้านกุวิง
42	ยะหริ่ง	จะรัง	บ้านตูเวะ
43	ยะหริ่ง	เทศบาล ต.ตันหยง	ชุมชนชะเออะ
44	ยะหริ่ง	เทศบาล ต.ยะหริ่ง	ชุมชนหัวเลี้ยว
45	ยะรัง	สะดาวา	บ้านกูแบบาเดะ
46	ยะรัง	ปิตุมดี	บ้านบาซาเวะเซ็ง
47	ยะรัง	กระโด	บ้านกูแบบาเดะ
48	ยะรัง	เมะมาวี	บ้านคารุสสลาม
49	ยะรัง	เขาตูม	บ้านนิปีสุละ
50	กะป้อ	กะรุบี	บ้านเจาะกะป้อใน
51	กะป้อ	ปล่องหอย	บ้านโลทุ
52	แม่ลาน	ม่วงเตี้ย	บ้านตันหยง

■ จังหวัดยะลา

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
1	เมืองยะลา	บูดี	บ้านบือแน
2	เมืองยะลา	ลิตล	บ้านบาตูปูเต๊ะ
3	เมืองยะลา	ท่าสาป	บ้านบือเราะ
4	เมืองยะลา	เปาะเล้ง	บ้านจืองา
5	เมืองยะลา	บันนังสารัง	บ้านกูแบปูโรง
6	เบตง	ยะรม	บ้านนาข่อย
7	เบตง	ยะรม	บ้านบูเก็ดดาราชะ
8	เบตง	อัยเยอร์เวง	บ้านดอน
9	เบตง	เทศบาลเมืองเบตง	ชุมชนจาเราะกาเงา
10	เบตง	เทศบาลเมืองเบตง	ชุมชนหลังศาลจังหวัดเบตง
11	เบตง	เทศบาลเมืองเบตง	ชุมชนเบตงฮูลู
12	เบตง	เทศบาลเมืองเบตง	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู
13	บันนังสตา	บาเจาะ	บ้านบียอ
14	บันนังสตา	เขื่อนบางลาง	บ้านเขื่อนบางลาง
15	ธารโต	ธารโต	บ้านหน้าเกษตร
16	ธารโต	แม่หวาด	บ้านวังไทร
17	ธารโต	แม่หวาด	บ้านจุฬาภรณ์ 9
18	ยะหา	ละแอ	บ้านตาเปาะ
19	ยะหา	บาโร๊ะ	บ้านลีตอ
20	ยะหา	บาโงยซีแน	บ้านบูเก๊ะ
21	ยะหา	เทศบาลต.ยะหา	ชุมชนบ้านคละ
22	รามัน	กอดตืออ๊ะ	บ้านกอดตืออ๊ะ
23	รามัน	จะก๊ะ	บ้านปูลาสนอ
24	รามัน	เนินงาม	บ้านบือตอง
25	รามัน	บาโงย	บ้านบาโงย
26	รามัน	อาซ่อง	บ้านแย๊ะ
27	รามัน	เทศบาลต.เมืองรามันห์	ชุมชนบ้านตลาดล่าง
28	กาบัง	กาบัง	บ้านลูโบ๊ะบันยัง
29	กรงปินัง	กรงปินัง	บ้านตะโละชูแม
30	กรงปินัง	กรงปินัง	บ้านอุเป

■ จังหวัดนราธิวาส

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
1	เมืองนราธิวาส	ลำภู	บ้านทุ่งขนุน
2	เมืองนราธิวาส	ลำภู	บ้านทะเรียนนก
3	เมืองนราธิวาส	บางปอ	บ้านลือंगा
4	เมืองนราธิวาส	กะลุวอเหนือ	บ้านค่าย
5	เมืองนราธิวาส	กะลุวอเหนือ	บ้านโพธิ์ทอง
6	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชนกำแพงตาโก๊ะ
7	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชน ณ นคร
8	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชนประชาธิปไตย
9	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชนยะกัง 2
10	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชนอดุลตานนท์
11	ตากใบ	ไพรวัน	บ้านตอหลัง
12	ตากใบ	ไพรวัน	บ้านบึงฉลาม
13	ตากใบ	ศาลาใหม่	บ้านคลองเลย
14	ตากใบ	เกาะสะท้อน	บ้านสันติสุข
15	ตากใบ	โฆมิต	บ้านโคกมือบา
16	บาเจาะ	ลูโปะสาวอ	บ้านบางก
17	บาเจาะ	ปะลุกาสาเมาะ	บ้านปะลุกาแปเราะ
18	บาเจาะ	บาเราะใต้	บ้านคลองแร่
19	บาเจาะ	เทศบาลต.บาเจาะ	ชุมชนกำแพงจาเราะ
20	บาเจาะ	เทศบาลต.บาเจาะ	ชุมชนบือเจาะ
21	ยี่งอ	ละหาร	บ้านศาลาลูกไก่
22	ยี่งอ	ลูโปะบายะ	บ้านลูโปะกูแว
23	ระแงะ	ตันหยงลิมอ	บ้านทุ่งขมิ้น
24	ระแงะ	กาลิซา	บ้านปูโจ๊ะ
25	ระแงะ	เจลิม	บ้านปาเซ
26	รือเสาะ	รือเสาะ	บ้านยะบะ

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
27	รือเสาะ	รือเสาะ	บ้านบุกิตยือแร
28	รือเสาะ	เรียง	บ้านดาระ
29	รือเสาะ	บาตง	บ้านตันหยง
30	รือเสาะ	รือเสาะออก	บ้านกาโตะ
31	รือเสาะ	สุวารี	บ้านปอเนาะ
32	ศรีสาคร	ซากอ	บ้านไอร์เจียะ
33	ศรีสาคร	ศรีสาคร	บ้านไอร์จูโจ๊ะ
34	ศรีสาคร	กาหลง	บ้านประชานิมิตร
35	ศรีสาคร	เทศบาลต.ศรีสาคร	ชุมชนกลูปี
36	แว้ง	กายูคละ	บ้านบาโง
37	แว้ง	โล๊ะจูด	ชุมชนบ้านบูเกะตา (ทต.บูเกะตา)
38	แว้ง	โล๊ะจูด	ชุมชนบ้านเจ๊ะยอ (ทต.บูเกะตา)
39	แว้ง	โล๊ะจูด	บ้านราษฎร์พัฒนา
40	แว้ง	เฮอร์วั้น	บ้านลูโปะสะโต
41	สุคิริน	สุคิริน	ชุมชนกลันตัน (ทต.สุคิริน)
42	สุคิริน	สุคิริน	บ้านชอยปราจีน
43	สุคิริน	ภูเขาทอง	บ้านโนนสมบูรณ์
44	สุโหงโก-ลก	ปาเสมัส	บ้านมือบา
45	สุโหงโก-ลก	บูโยะ	บ้านโต๊ะเวาะ
46	สุโหงปาดี	ปะลูลู	บ้านละหาน
47	สุโหงปาดี	โต๊ะเต็ง	บ้านปือราแง
48	สุโหงปาดี	ริโก๋	บ้านกัว
49	สุโหงปาดี	เทศบาลต.ปะลูลู	ชุมชนตลาดบน
50	จะแนะ	ดุซงญอ	บ้านรือเปาะ
51	จะแนะ	ช้างเผือก	บ้านไอร์ซือเร๊ะ
52	เจาะไอร้อง	บุกิต	บ้านโต๊ะเล็ง
53	เจาะไอร้อง	บุกิต	บ้านบีแนมุดอ

■ จังหวัดสงขลา

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
1	จะนะ	ป่าชิง	บ้านต้นปราง
2	จะนะ	สะกอม	บ้านสะกอมหัวนอน
3	จะนะ	สะกอม	บ้านโคกยาง
4	จะนะ	นาทับ	บ้านนาทับ
5	จะนะ	นาทับ	บ้านทำนบ
6	จะนะ	ขุนตืดหวาย	บ้านเลียบใน
7	จะนะ	จะโหนด	บ้านขุนทอง
8	จะนะ	จะโหนด	บ้านตรับใต้
9	จะนะ	แค	บ้านสำนักยอ
10	จะนะ	ดงลิ้น	บ้านในไร่
11	นาทวี	นาทวี	บ้านช่องเหนือ
12	นาทวี	นาทวี	บ้านไทรงาม
13	นาทวี	นาหมอศรี	บ้านโมยตก
14	นาทวี	ปลักหนู	บ้านหมอดง
15	นาทวี	สะทอน	บ้านสะพานปลา
16	นาทวี	ประกอบ	บ้านประกอบตก
17	นาทวี	เทศบาลต.นาทวี	ชุมชนในสวน
18	เทพา	ปากบาง	บ้านตูหยง
19	เทพา	ลำไพล	บ้านลำไพลเหนือ
20	เทพา	ลำไพล	บ้านปรัก
21	เทพา	วังใหญ่	บ้านพรง
22	เทพา	เทศบาลต.เทพา	ชุมชนเกษตรพันธ์
23	สะบ้าย้อย	ทุ่งพอ	บ้านสะนี
24	สะบ้าย้อย	บ้านโหนด	บ้านกะเซะ
25	สะบ้าย้อย	คูหา	บ้านทัพหลวง
26	สะบ้าย้อย	คูหา	บ้านทับยาง
27	สะบ้าย้อย	เทศบาลต.สะบ้าย้อย	ชุมชนตลาดบน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งรวบรวมจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันทบทวนและพัฒนาแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลในครั้งที่ผ่านมามีด้วย โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อกระบวนการสันติภาพ/สันติสุข
- ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่สันติภาพ/สันติสุข
- ส่วนที่ 4 ทศนคติต่อปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลและหลักเกณฑ์การดำเนินงานภาคสนาม

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบต่อหน้า (face-to-face interview) โดยใช้แบบสอบถามบันทึกข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยทีมเก็บข้อมูลภาคสนามที่ผ่านการอบรมการสัมภาษณ์มาแล้ว โดยมีผู้ควบคุมงานภาคสนามคอยประสานงานกับพนักงานสัมภาษณ์ ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2561 ขั้นตอนในการทำงานภาคสนามมีดังนี้

ขั้นที่ 1 เดินทางไปยังครัวเรือนเป้าหมายที่ตนเองรับผิดชอบ

- 1.1 พนักงานสัมภาษณ์เตรียมเอกสารดังต่อไปนี้ 1) รายละเอียดโครงการ 2) แบบสอบถาม 3) รายชื่อสำรวจ 4) หนังสือแจ้งโครงการฯ (ทั่วไป) 5) ของที่ระลึก
- 1.2 ก่อนที่พนักงานสัมภาษณ์จะเดินทางเข้าไปในหมู่บ้าน ได้ประสานงานอย่างเป็นทางการกับผู้ผู้นำในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือผู้นำศาสนา เพื่อแนะนำตัวรวมทั้งโครงการฯ และเพื่อให้ทราบที่อยู่ของผู้ที่จะถูกสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
- 1.3 เมื่อเดินทางไปถึงหมู่บ้าน พนักงานสัมภาษณ์จะเข้าไปพบกับผู้นำในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือผู้นำศาสนา เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์บุคคลในแต่ละครัวเรือนตัวอย่าง

- 2.1 พนักงานสัมภาษณ์จะเป็นผู้กำหนดเองว่าจะไปสัมภาษณ์ครัวเรือนใดก่อนหลัง แต่จะต้องสัมภาษณ์ให้ครบ 10 ครัวเรือนใน 1 หมู่บ้าน
- 2.2 เมื่อพนักงานสัมภาษณ์ไปถึงแต่ละครัวเรือน ให้ถามหาบุคคลที่จะให้สัมภาษณ์ตามบัญชีรายชื่อครัวเรือนเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์
- 2.3 แนะนำตัวและแสดงบัตรประจำตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนาม
- 2.4 อธิบายวัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการฯ ตามแบบแสดงความยินยอมให้สัมภาษณ์
- 2.5 เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตให้สัมภาษณ์แล้ว ให้พนักงานสัมภาษณ์เริ่มต้นสัมภาษณ์ได้
- 2.6 เมื่อสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ให้ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์อย่างจริงใจ พร้อมกับมอบของที่ระลึกแก่ผู้ให้สัมภาษณ์
- 2.7 ในกรณีที่ไม่มีพบบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ หากบุคคลดังกล่าวไม่อยู่ในพื้นที่นั้นแล้ว ให้เปลี่ยนเป็นรายชื่อสำรองแทน แต่หากยังอยู่ในพื้นที่แต่ไม่อยู่ในวันที่ไปพบ ให้นัดหมาย

เพื่อเข้าไปพบอีกที (หากครั้งที่สองยังไม่พบ ให้เปลี่ยนเป็นรายชื่อสำรองเลย)

- 2.8 ในกรณีที่ไม่มีผู้ที่อยู่ในรายชื่อสำรอง ให้หันหน้าเข้าบ้านของผู้ที่อยู่ในรายชื่อสำรอง และเลือกบ้านที่อยู่ถัดไปทางขวา โดยเลือกผู้ที่อยู่ในบ้านหลังนั้นซึ่งมีเพศและอายุใกล้เคียงกับบุคคลที่สุ่มไว้ในครั้งแรก
- 2.9 ส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนามที่รับผิดชอบพื้นที่ของตน

2) หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานภาคสนาม

กรณีการเปลี่ยนเป็นตัวสำรองในครัวเรือนเป้าหมาย เนื่องจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- สมาชิกในครัวเรือนที่สุ่มได้ 'ไม่ได้' อาศัยอยู่จริงในพื้นที่ (ไปทำงานนอกพื้นที่/มีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ตัวไม่ได้อาศัยอยู่จริง)
- มีความบกพร่องทางร่างกาย พิการ ทุพพลภาพ หรืออยู่ในภาวะเจ็บป่วยที่ไม่สะดวกให้ข้อมูล หรือมีปัญหาทางสุขภาพจิต
- เสียชีวิต
- อายุของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ไม่เข้าเกณฑ์ (น้อยกว่า 18 ปี หรือมากกว่า 70 ปี)
- ในกรณีมีผู้นำชุมชนหรือผู้นำศาสนาแนะนำให้เปลี่ยน ต้องปรึกษาทีมวิชาการ

กรณีการเปลี่ยนเป็นครัวเรือนสำรอง เนื่องจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- สมาชิกในครัวเรือนที่สุ่มได้ปฏิเสธการให้สัมภาษณ์
- บ้านหลังนั้นไม่มีอยู่จริงในพื้นที่/บ้านร้าง/หรือไม่มีผู้อยู่อาศัยในบ้านหลังนั้น
- กรณีเริ่มสัมภาษณ์บ้านเป้าหมายแล้ว ครั้งที่ 1 ไม่เสร็จ นัดหมายครั้งใหม่แต่ถูกปฏิเสธ หรือไม่สามารถติดต่อได้ ให้เปลี่ยนเป็นบ้านสำรอง

3) การยุติการสัมภาษณ์

- การยุติแบบชั่วคราว - ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีเหตุจำเป็นต้องหยุดการให้สัมภาษณ์ แต่ยังมีมติให้ข้อมูล ผู้สัมภาษณ์จะต้องมาภายในวันนั้นหรือไม่เกิน 2 วัน
- การยุติแบบถาวร - เช่น การถูกคุกคาม การถูกปฏิเสธ หรือได้รับคำแนะนำจากผู้นำชุมชนว่าไม่ควรสัมภาษณ์ (กรณีนี้ต้องปรึกษามกลาง) ต้องดำเนินการสุ่มใหม่จากรายชื่อสำรอง หากรายชื่อสำรองไม่เพียงพอ ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่การสุ่มสำรองในสนาม

1.7 บทบาทและหน้าที่ของทีมภาคสนามในการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไป

ผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ของทีมภาคสนามในการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไป มีดังนี้

- 1) ผู้จัดการภาคสนาม (1 คน) - ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้ควบคุมงานภาคสนามกับทีมวิชาการ ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนามและพนักงานสัมภาษณ์
- 2) ผู้ช่วยผู้จัดการภาคสนาม (4 คน) - ทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของผู้จัดการภาคสนาม
- 3) ผู้ควบคุมงานภาคสนาม (9 คน) - ทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของพนักงานสัมภาษณ์ในส่วนในพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ช่วยตอบปัญหาและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำดำเนินงานภาคสนาม รวมทั้งรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามที่พนักงานสัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์แล้วเสร็จตามพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อส่งต่อไปยังผู้จัดการภาคสนามต่อไป

- 4) พนักงานสัมภาษณ์ (ประมาณ 80 คน) – ทำหน้าที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม
- 5) ทีมวิชาการพื้นที่ – ทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการเก็บข้อมูลในภาพรวมทั้งหมด และรับข้อมูลภาคสนามมาจากผู้จัดการภาคสนามเพื่อดำเนินการต่อไป

2. การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำความคิด

2.1 พื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจความคิดเห็นของผู้นำความคิด ในการศึกษาครั้งที่ 4 นี้ เป็นการศึกษาจากกลุ่มผู้นำที่ทำงานในระดับพื้นที่ จากพื้นที่หมู่บ้านตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลของกลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 81 หมู่บ้าน (ครึ่งหนึ่งของหมู่บ้านตัวอย่างที่ทำการสุ่มได้) โดยขั้นตอนในการคัดเลือกตัวแทนของกลุ่มผู้นำความคิดในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มผู้นำ 4 กลุ่มในพื้นที่ดังนี้

- 1) **ผู้นำศาสนา** มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณากลุ่มผู้นำศาสนาที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ คือ ต้องเป็นอิหม่ามจากมัสยิดที่จดทะเบียนก่อน ถ้าไม่ได้ เลือกเป็นคอเต็บ หรือบิหล่านตามลำดับ และหากหมู่บ้านใดมีวัดอยู่ ให้สัมภาษณ์เจ้าอาวาสหรือรองเจ้าอาวาสด้วย
- 2) **ผู้นำท้องที่** มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้นำท้องที่ คือ กรณีที่พื้นที่ตัวอย่างมีบ้านของกำนันอยู่ในพื้นที่ให้เลือก กำนัน เป็นผู้ให้ข้อมูล ถ้าไม่มี หรือไม่สะดวกให้ข้อมูล ให้เลือก *ผู้ใหญ่บ้าน* หรือ *ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน* ตามลำดับ
- 3) **ผู้นำท้องถิ่น** หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้นำท้องถิ่น คือ กรณีที่พื้นที่ตัวอย่างมีบ้านของนายก อบต. หรือ นายกเทศมนตรี อยู่ในพื้นที่ให้เลือก *นายก อบต.* หรือ *นายกเทศมนตรี* ถ้าไม่มี หรือไม่สะดวกให้ข้อมูล เลือกเป็น *รองนายก อบต. สมาชิก อบต. หรือ สมาชิกเทศบาล* ตามลำดับ
- 4) **ผู้นำสตรี** หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้นำสตรี คือ เป็นสตรีที่มีบทบาทในการทำงานในพื้นที่ และได้รับการยอมรับจากคนในพื้นที่ โดยกรณีที่หมู่บ้านตัวอย่าง มีมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ให้พิจารณาจาก *ครูสอนอัลกุรอาน (ที่เป็นผู้หญิง)* ถ้าไม่มี หรือไม่สะดวกให้ข้อมูล เลือกเป็น *อสม. (ที่เป็นผู้หญิง)* แต่ในกรณีที่หมู่บ้านตัวอย่างมีพุทธเป็นส่วนใหญ่ ให้ถาม *อสม. (ที่เป็นผู้หญิง)* เหตุผลที่ใช้เกณฑ์จำนวนประชากรในการเลือกตำแหน่งนั้น เพราะเป็นเกณฑ์ที่สะท้อนลักษณะของสังคม

2.2 รายชื่อหมู่บ้านตัวอย่างในการศึกษากลุ่มผู้นำความคิด

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
1	ปัตตานี	เมืองปัตตานี	ปะกาฮารัง	บ้านกือยา
2	ปัตตานี	เมืองปัตตานี	ปูยุด	บ้านปูยุด
3	ปัตตานี	โคกโพธิ์	ทรายขาว	บ้านลำอาน
4	ปัตตานี	โคกโพธิ์	ควนโนรี	บ้านตูปะ
5	ปัตตานี	หนองจิก	ตุง	บ้านปะกาลือสง
6	ปัตตานี	หนองจิก	ลิปะสะโง	บ้านกาเตาะ
7	ปัตตานี	หนองจิก	เทศบาลต.บ่อทอง	ชุมชนทุ่งนเรนทร์-ตก
8	ปัตตานี	ปะนาเระ	พ้อมิ่ง	บ้านพ้อมิ่ง
9	ปัตตานี	มายอ	กระเสาะ	บ้านยูกง
10	ปัตตานี	สายบุรี	ตะบั้ง	บ้านตะบั้ง
11	ปัตตานี	สายบุรี	ละหาร	บ้านทุ่งน้อย
12	ปัตตานี	สายบุรี	เทศบาลเมืองตะลุบัน	ชุมชนตะพาล่าง
13	ปัตตานี	ยะหริ่ง	ตะโละกาโปร	บ้านตะโละอาโหรี
14	ปัตตานี	ยะหริ่ง	บาโลย	บ้านกุวิง
15	ปัตตานี	ยะหริ่ง	เทศบาลต.ยะหริ่ง	ชุมชนหัวเลี้ยว
16	ปัตตานี	ยะรัง	กระโด	บ้านกูแบบาเตาะ
17	ปัตตานี	กะพ้อ	กะรุบี	บ้านเจาะกะพ้อใน
18	ยะลา	เมืองยะลา	บุดี	บ้านบือแน
19	ยะลา	เมืองยะลา	เปาะเส้ง	บ้านจืองา
20	ยะลา	เบตง	ยะรม	บ้านบูเก็ดดาราชะ
21	ยะลา	เบตง	เทศบาลเมืองเบตง	ชุมชนหลังศาลจังหวัดเบตง
22	ยะลา	บันนังสตา	บาเจาะ	บ้านบียอ
23	ยะลา	ธารโต	แม่หวาด	บ้านวังไทร
24	ยะลา	ยะหา	บาโร๊ะ	บ้านลือตอ
25	ยะลา	รามัน	กอตอดีอ๊ะ	บ้านกอตอดีอ๊ะ
26	ยะลา	รามัน	บาโงย	บ้านบาโงย
27	ยะลา	กาบัง	กาบัง	บ้านลูโบ๊ะบันยัง
28	นราธิวาส	เมืองนราธิวาส	ลำภู	บ้านทุ่งขนุน
29	นราธิวาส	เมืองนราธิวาส	กะลุวอเหนือ	บ้านค่าย
30	นราธิวาส	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชน ณ นคร
31	นราธิวาส	เมืองนราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	ชุมชนอดุลตานนท์
32	นราธิวาส	ตากใบ	ศาลาใหม่	บ้านคลองเลย

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน/ชุมชน
33	นราธิวาส	บาเจาะ	ลูโปะสาวอ	บ้านบากง
34	นราธิวาส	บาเจาะ	เทศบาลต.บาเจาะ	ชุมชนกำปงจาเราะ
35	นราธิวาส	ยี่งอ	ลูโปะบายะ	บ้านลูโปะกูแว
36	นราธิวาส	ระแงะ	เฉลิม	บ้านปาเซ
37	นราธิวาส	รือเสาะ	เรียง	บ้านดาระ
38	นราธิวาส	รือเสาะ	สุวารี	บ้านปอเนาะ
39	นราธิวาส	ศรีสาคร	กาหลง	บ้านประชานิมิตร
40	นราธิวาส	แว้ง	โละจูด	ชุมชนบ้านบูเกะตา (ทต.บูเกะตา)
41	นราธิวาส	แว้ง	เอราวัณ	บ้านลูโปะสะโต
42	นราธิวาส	สุคีริน	ภูเขาทอง	บ้านโนนสมบุรณ์
43	นราธิวาส	สุไหงปาดี	ปะลูลู	บ้านละหาน
44	นราธิวาส	สุไหงปาดี	เทศบาลต.ปะลูลู	ชุมชนตลาดบน
45	นราธิวาส	เจาะไอร้อง	บุกิต	บ้านโต๊ะเล็ง
46	สงขลา	จะนะ	สะกอม	บ้านสะกอมหัวนอน
47	สงขลา	จะนะ	นาทับ	บ้านทำนบ
48	สงขลา	จะนะ	จะโหนด	บ้านตรับใต้
49	สงขลา	นาทวี	นาทวี	บ้านช่องเหนือ
50	สงขลา	นาทวี	ปลักหนู	บ้านหมอดง
51	สงขลา	นาทวี	เทศบาลต.นาทวี	ชุมชนในสวน
52	สงขลา	เทพา	ลำไพล	บ้านปรัก
53	สงขลา	สะบ้าย้อย	ทุ่งพอ	บ้านสะนี
54	สงขลา	สะบ้าย้อย	คูหา	บ้านทับยาง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจของผู้นำความคิดในพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบต่อหน้า (face-to-face interview) โดยใช้แบบสอบถามบันทึกข้อมูล และแบบฟอร์มในการเสนอรายชื่อเพิ่มเติม การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยทีมนักวิชาการและเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์ที่ผ่านการทำความเข้าใจประเด็นคำถามและวิธีการดำเนินงานมาแล้ว ขั้นตอนในการทำงานภาคสนามมีดังนี้

- 1) พนักงานสัมภาษณ์เตรียมเอกสารดังต่อไปนี้ 1) รายละเอียดโครงการ 2) แบบสอบถาม 3) หนังสือชี้แจงโครงการฯ ของผู้นำความคิด 5) ของที่ระลึก
- 2) เมื่อเดินทางไปถึงหมู่บ้าน พนักงานสัมภาษณ์จะเข้าไปพบกับผู้นำในพื้นที่ เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และประสานขอสัมภาษณ์
- 3) เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตให้สัมภาษณ์แล้ว ให้พนักงานสัมภาษณ์เริ่มต้นสัมภาษณ์ได้

- 4) เมื่อสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ให้ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์อย่างจริงใจ พร้อมกับมอบของที่ระลึกแก่ผู้ให้สัมภาษณ์
- 5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ หากบุคคลดังกล่าวไม่อยู่ในพื้นที่นั้นแล้ว ให้เปลี่ยนเป็นตำแหน่งสำรองแทน แต่หากยังอยู่ในพื้นที่แต่ไม่อยู่ในวันที่ไปพบ ให้นัดหมายเพื่อเข้าไปพบอีกครั้ง
- 6) ส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนามที่รับผิดชอบพื้นที่ของตน

3. การอบรมพนักงานสัมภาษณ์และการควบคุมคุณภาพข้อมูล

3.1 หลักการอบรมพนักงานสัมภาษณ์

เมื่อจัดทำคู่มือการสัมภาษณ์และการทำงานภาคสนามเสร็จแล้ว จะทำการอบรมหัวหน้าทีมและพนักงานสัมภาษณ์ เนื้อหาในการอบรมครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการสำรวจ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการสำรวจ และการเข้าหากกลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาของแบบสอบถาม เทคนิคการสัมภาษณ์ ข้อพิจารณาเชิงจริยธรรม ทำการอบรมทั้งในเชิงทฤษฎีและการทดสอบความเข้าใจเนื้อหาและขั้นตอนการสำรวจ และการทดลองฝึกปฏิบัติจริง และการนำเสนอปัญหาที่พบขณะฝึกปฏิบัติ หาแนวทางแก้ไขปัญหาก็พบในขณะปฏิบัติงาน

3.2 การควบคุมคุณภาพข้อมูล

การสำรวจในครั้งนี้มีการควบคุมคุณภาพข้อมูลหลายวิธีเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีความถูกต้องและมีคุณภาพ ข้อแรกคือ การมีผู้ควบคุมงานภาคสนามโดยหัวหน้าทีมในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากจะทำการติดต่อประสานงานกับพื้นที่เพื่อเตรียมแผนงานภาคสนามแล้ว ยังมีหน้าที่คอยดูแล กำกับ และให้คำแนะนำพนักงานสัมภาษณ์อย่างต่อเนื่อง ข้อที่สองคือ การมีคนในพื้นที่พาเข้าไปหาตัวอย่างและแนะนำทีมงานภาคสนามทำให้มีความน่าเชื่อถือ โดยการควบคุมคุณภาพของข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ตรวจสอบโดยพนักงานสัมภาษณ์
 - 1.1) พนักงานสัมภาษณ์ต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของตน
 - 1.2) ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลทันทีหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีคำถามใดที่หลงลืมไปและคำตอบที่บันทึกไว้นั้นถูกต้องชัดเจน
 - 1.3) เมื่อตรวจสอบแล้ว ให้เซ็นชื่อและลงวันที่กำกับไว้ในหน้าสุดท้ายของแบบสอบถาม
 - 1.4) ส่งแบบสอบถามที่ได้สัมภาษณ์แล้วให้กับผู้ควบคุมงานภาคสนาม ภายใน 3 วันหลังจากวันสัมภาษณ์
- 2) ตรวจสอบโดยผู้ควบคุมงานภาคสนาม
 - 2.1) ผู้ควบคุมงานภาคสนามต้องตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อให้แน่ใจว่าคำตอบทุกข้อมีความชัดเจนและสมบูรณ์
 - 2.2) ถ้าแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ต้องแจ้งให้พนักงานสัมภาษณ์คนนั้นทราบ และให้ทำการตรวจสอบอีกครั้ง
 - 2.3) เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามจนสมบูรณ์แล้ว ให้เซ็นชื่อและลงวันที่กำกับไว้ในหน้าสุดท้ายของแบบสอบถาม

- 2.4) หลังจากนั้นให้รวบรวมแบบสอบถามส่งต่อให้ผู้จัดการภาคสนามต่อไป ภายใน 3 วันหลังจากได้รับจากผู้ควบคุมงานภาคสนาม
- 3) ตรวจสอบโดยผู้จัดการภาคสนาม
 - 3.1) ผู้จัดการภาคสนามสุ่มตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม
 - 3.2) ถ้าแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมงานภาคสนามที่รับผิดชอบทราบ และให้ทำการตรวจสอบอีกครั้ง
 - 3.3) หลังจากนั้น ให้ส่งแบบสอบถามให้กับทีมวิชาการทุก 1 สัปดาห์ เพื่อจัดส่งให้กับทีมบันทึกข้อมูลต่อไป

3.3 ข้อปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติของพนักงานสัมภาษณ์

- ทำความเข้าใจคำถามทุกข้อในแบบสอบถาม ให้รู้ถึงวัตถุประสงค์ของคำถามแต่ละข้อ
- ทำตามคำสั่งที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม เกี่ยวกับการถามและการกรอกข้อมูล
- ปฏิบัติต่อบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยความเคารพและสุภาพอ่อนน้อม ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ หรือประชาชนทั่วไป
- แต่งตัวให้สุภาพเรียบร้อย
- พกบัตรประจำตัวติดตัวไปด้วยทุกครั้งที่ยังสัมภาษณ์
- ไม่ใช่เวลาในการสัมภาษณ์นานเกินจำเป็น
- ไม่แทรกแซงเรื่องราวส่วนตัวหรือชี้นำการตอบของผู้ให้สัมภาษณ์
- ไม่แสดงปฏิกิริยาหรือท่าทีใดๆ ต่อคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์
- ไม่นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิพากษ์วิจารณ์หรือเปิดเผยให้ผู้อื่นรับรู้โดยเด็ดขาด
- ไม่กรอกข้อมูลในแบบสอบถามด้วยความคิดของตัวเองโดยเด็ดขาด

4. ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย

ในการศึกษานี้ได้พิจารณาประเด็นจริยธรรมในหลายด้าน การขอความยินยอม คือการขอความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ตลอดจนการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ และให้เพื่อการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น รวมทั้งกรณีที่ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ เพิ่มเติมก็สามารถติดต่อกับสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และ/หรือ สถาบันพระปกเกล้าได้

ประเด็นเรื่องความเป็นส่วนตัว และการเก็บรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยผู้ที่ให้สัมภาษณ์จะมีความเป็นส่วนตัว การย่ำในเรื่องการเก็บรักษาข้อมูลของผู้ตอบเป็นความลับ และไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อสาธารณะ ข้อมูลจะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยจะถูกนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม และนำเสนอเป็นรายงานการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ภาคผนวก ข | เปรียบเทียบผลความคิดเห็น
ประชาชนทั่วไป ครั้งที่ 1-4

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบผลความคิดเห็นประชาชนทั่วไป ครั้งที่ 1-4

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
มุมมองต่อปัญหาและผลกระทบจากเหตุการณ์ในพื้นที่				
1) ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง (ร้อยละ 81.3) ส่วนในกลุ่มผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ตรง จำนวน 284 คน (ร้อยละ 17.7) ส่วนใหญ่จะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต จำนวน 77 คน (ร้อยละ 26.4 ของผู้มีประสบการณ์)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง (ร้อยละ 79.2) ส่วนผู้ที่เคยผ่านส่วนใหญ่มักจะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 24 ของผู้มีประสบการณ์)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง (ร้อยละ 84.5) ส่วนผู้ที่เคยผ่านส่วนใหญ่มักจะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 39.3 ของผู้มีประสบการณ์)	ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ตรง (ร้อยละ 84.5) ส่วนผู้ที่เคยผ่านส่วนใหญ่มักจะเป็นการที่มีคนในครอบครัวหรือญาติสนิทเสียชีวิต (ร้อยละ 26.9 ของผู้มีประสบการณ์)
2) ผลกระทบจากสถานการณ์ในพื้นที่ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	ตัดคำถามออก	3 เรื่องแรกที่มีการตอบมากที่สุด คือ - เศรษฐกิจการประกอบอาชีพรายได้ (ร้อยละ 73.6) - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ร้อยละ 71.5) - สุขภาพกายและจิตใจ (ร้อยละ 67.9)	3 เรื่องแรกที่มีการตอบมากที่สุด คือ - เศรษฐกิจการประกอบอาชีพรายได้ (ร้อยละ 69.1) - การเดินทางในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 64.5) - ความปลอดภัยในชีวิต (ร้อยละ 64.3)	3 เรื่องแรกที่มีการตอบมากที่สุด คือ - เศรษฐกิจการประกอบอาชีพรายได้ (ร้อยละ 67.5) - การเดินทางในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 63.2) - ความปลอดภัยในชีวิต (ร้อยละ 61.8)
3) ความรู้สึกไม่ปลอดภัย	3 สถานการณ์ที่รู้สึกไม่ปลอดภัยมากที่สุด คือ - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 62.4) - การวิจารณ์ขบวนการฯ (ร้อยละ 57.9) - การสนับสนุนขบวนการฯ (ร้อยละ 57.8)	3 สถานการณ์ที่รู้สึกไม่ปลอดภัยมากที่สุด คือ - การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 66.5) - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 62.8) - การอยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธ (ร้อยละ 56.3)	3 สถานการณ์ที่รู้สึกไม่ปลอดภัยมากที่สุด คือ - การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 69.7) - การอยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธ (ร้อยละ 62.3) - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 62)	3 สถานการณ์ที่รู้สึกไม่ปลอดภัยมากที่สุด คือ - การออกจากบ้านเวลากลางคืน (ร้อยละ 66.9) - การพบปะพูดคุยกับคนที่เราไม่รู้จัก (ร้อยละ 58.4) - การอยู่ใกล้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอาวุธ (ร้อยละ 57.4)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
4) การติดต่อสัมพันธ์ของผู้คน	ถ้าเลือกได้ ครั้งหนึ่งของผู้ตอบอยากอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนา (ร้อยละ 51.6) และวัฒนธรรมเดียวกัน (ร้อยละ 51.6) แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนและสถานที่ทำงาน ส่วนใหญ่เห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 45.1) ในกรณีโรงเรียน และร้อยละ 47.3 ในกรณีสถานที่ทำงาน)	หากต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ คนส่วนใหญ่อยากจะทำอาชีพอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน (ร้อยละ 53.4) แต่หากเป็นเรื่องการส่งลูกไปโรงเรียนและสถานที่ทำงาน คนจำนวนมากเห็นว่าวัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 42.5) ในกรณีโรงเรียน และร้อยละ 42.2 ในกรณีสถานที่ทำงาน)	ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา โดยในส่วนของโรงเรียนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะพิจารณาที่คุณภาพการเรียนการสอนมากกว่าเรื่องของวัฒนธรรมและศาสนา (ร้อยละ 66.3) ส่วนของชุมชนที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานก็เช่นเดียวกัน วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 47.3 และ 59.5 ตามลำดับ)	ศาสนาและวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา โดยในส่วนของโรงเรียนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะพิจารณาที่คุณภาพการเรียนการสอนมากกว่าเรื่องของวัฒนธรรมและศาสนา (ร้อยละ 69.5) ส่วนของชุมชนที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานก็เช่นเดียวกัน วัฒนธรรมและศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการพิจารณา (ร้อยละ 50.4 และ 58.7 ตามลำดับ)
5) การทำหน้าที่ของหญิงชาย	ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิงทั้งในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง (ร้อยละ 56.2) การสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 44.3) และเศรษฐกิจ (ร้อยละ 41.6) ตามลำดับ ในขณะที่บทบาทด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายและผู้หญิงทำได้พอๆ กัน (ร้อยละ 47.4)	ส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิงทั้งในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง (ร้อยละ 62.6) การสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 48.9) และเศรษฐกิจ (ร้อยละ 47.7) ตามลำดับ แต่หากมองเฉพาะลงไปว่าผู้หญิงทำหน้าที่ในด้านใดดีกว่าผู้ชาย คำตอบจะเป็นด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 8.5) การสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 6.2) และการเป็นผู้นำทางการเมือง (ร้อยละ 3.9) ตามลำดับ	ส่วนใหญ่มองว่าในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 59.3) ส่วนในด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 42.9 จะคิดว่าผู้ชายและผู้หญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน เช่นเดียวกันกับการสร้างสันติภาพ (ร้อยละ 44.3)	ส่วนใหญ่มองว่าในด้านการเป็นผู้นำทางการเมือง ผู้ชายทำหน้าที่ได้ดีกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 60.5) ส่วนในด้านเศรษฐกิจ แม้ร้อยละ 42.1 จะคิดว่าผู้ชายทำได้ดีกว่า แต่คนอีกจำนวนเกือบเท่ากัน คือ ร้อยละ 40.8 กลับมองว่าชายและหญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน แต่สำหรับด้านการสร้างสันติภาพ ส่วนใหญ่มองว่า ชายและหญิงทำหน้าที่ได้ดีพอๆ กัน (45.3)
มุมมองต่อความรุนแรง				
6) คำเรียกสถานการณ์	ตัดคำถามออก	ส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่า “การก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 51) รองลงมาคือ “การก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 13) และ “ไม่รู้” (ร้อยละ 12.9)	ส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่า “การก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 57.8) รองลงมาคือ “การก่อการร้าย” (ร้อยละ 8.3) และ “การก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 8.2)	ส่วนใหญ่เรียกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่า “การก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 54.3) รองลงมาคือ “การก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 8.9) และ “การก่อการร้าย” (ร้อยละ 6.7)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
7) สาเหตุของความรุนแรง	สาเหตุของความรุนแรงที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ - เกิดจากกลุ่มอิทธิพล ยาเสพติดและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 47.9) - เกิดจากนโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 43.5) - เกิดจากการแข่งขันทางการเมือง (ท้องถิ่น/ระดับชาติ) (ร้อยละ 38.7) ทั้งนี้ คำถามข้อนี้มีผู้ว่า ไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุ เป็นจำนวนมากเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลายสาเหตุประกอบกัน โดยสาเหตุที่มีสัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - กลุ่มคนไม่หวังดีที่ปิดเป็นประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 52.3) - การที่สยامยัตครองปาดานเป็นอาณานิคม (ร้อยละ 51.9) - นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 51.6)	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลายสาเหตุประกอบกัน โดยสาเหตุที่มีสัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - กลุ่มอิทธิพลและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 56.3) - เจ้าหน้าที่รัฐเลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 53.5) - การแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ (ร้อยละ 52.4) - นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 51.9) - กลุ่มคนไม่หวังดีที่ปิดเป็นประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 50.9)	3 สาเหตุต้นๆ คือ เกิดจาก - กลุ่มอิทธิพลและค้ายาเสพติด (ร้อยละ 53.9) - กลุ่มคนไม่หวังดีที่ปิดเป็นประวัติศาสตร์และศาสนาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 50.2) - นโยบายรัฐที่เลือกปฏิบัติ ทำให้คนรู้สึกไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 49.3)
8) มุมมองต่อความรุนแรง	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 60.5) รองลงมาคือ ไม่ควรใช้ความรุนแรงไม่ว่ากรณีใดๆ (ร้อยละ 55.1)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 56.9)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 60.7) แต่ขณะเดียวกันก็มีคนมองว่า หากความรุนแรงลดลง อาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง (ร้อยละ 47.2)	ส่วนใหญ่มองว่า หากความรุนแรงลดลง จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น (ร้อยละ 63.1) แต่ขณะเดียวกันก็มีคนมองว่า หากความรุนแรงลดลง อาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง (ร้อยละ 42.8)
9) ผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรง	3 ลำดับแรก คือ กลุ่มยาเสพติด ค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 18.4) ทหารพราน (ร้อยละ 13.3) และ ขบวนการ BRN (ร้อยละ 10.7) อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66) ระบุว่า ไม่รู้ และขอไม่ตอบ	3 ลำดับแรก คือ ทหารพราน (ร้อยละ 8.9) ขบวนการ (ร้อยละ 8.7) และ รัฐบาล (ร้อยละ 7.8)	3 ลำดับแรก คือ กลุ่มยาเสพติด น้ำมันเถื่อน (ร้อยละ 11.8) ขบวนการ (ร้อยละ 10.5) และทหารพราน (ร้อยละ 8.4)	3 ลำดับแรก คือ กลุ่มยาเสพติด น้ำมันเถื่อน (ร้อยละ 28.7) ทหารพราน (ร้อยละ 18.4) ขบวนการ (ร้อยละ 17.2)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
มุมมองต่อขบวนการและรัฐบาล				
10) คำเรียกขบวนการ	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือ “ผู้ก่อการร้าย” (ร้อยละ 8.8) และ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 7.9) ในขณะที่ผู้ตอบว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่ระบุอยู่ในสัดส่วนค่อนข้างสูง (ร้อยละ 28)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 39.9) รองลงมาคือ “ไม่รู้” (ร้อยละ 14.6) และ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 11.8)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 40) รองลงมาคือ “กลุ่มผู้มีความคิดเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ” (ร้อยละ 8.7) และ “ผู้ก่อเหตุรุนแรง” (ร้อยละ 6.8)	ส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่ใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ว่า “ผู้ก่อความไม่สงบ” (ร้อยละ 30.9) รองลงมาคือ “กลุ่มผู้มีความคิดเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ” (ร้อยละ 8.7) โดยมีผู้ตอบไม่รู้และขอไม่ตอบรวมกันร้อยละ 30.5
11) การเคยได้ยินชื่อของขบวนการ	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ บิอาร์เอ็น (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ พุโล (ร้อยละ 44.3) มารา ปาตานี (ร้อยละ 31.5) และเบอร์ซาตู (ร้อยละ 27.8)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ บิอาร์เอ็น (ร้อยละ 53.9) รองลงมาคือ พุโล (ร้อยละ 50.6) เบอร์ซาตู (ร้อยละ 33.5) มารา ปาตานี (ร้อยละ 28.9) จีเอ็มไอพี (ร้อยละ 7) และบีไอพีพี (ร้อยละ 6.5)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ พุโล (ร้อยละ 40.3) รองลงมาคือ บิอาร์เอ็น (ร้อยละ 39.9) เบอร์ซาตู (ร้อยละ 32.9) มารา ปาตานี (ร้อยละ 19.4) บีไอพีพี (ร้อยละ 6.3) และจีเอ็มไอพี (ร้อยละ 5.2)	กลุ่มขบวนการที่คนส่วนใหญ่เคยได้ยินมากที่สุด คือ พุโล (ร้อยละ 55.1) รองลงมาคือ บิอาร์เอ็น (ร้อยละ 48) เบอร์ซาตู (ร้อยละ 34.1) มารา ปาตานี (ร้อยละ 21.8) บีไอพีพี (ร้อยละ 6.5) และจีเอ็มไอพี (ร้อยละ 4.5)
12) ปัจจัยที่ทำให้คนเข้าร่วมขบวนการ	ตัดคำถามออก	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลายปัจจัยประกอบกัน โดยปัจจัยที่มีสัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ - ดิทยาเสพติด (ร้อยละ 67.3) - ขาดการศึกษา (ร้อยละ 65.5) - หลงผิด (ร้อยละ 63.7) - ถูกกดดันจากเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 53.4) - ตอบโต้จากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม (ร้อยละ 53.1)	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามีหลายปัจจัยประกอบกัน โดยปัจจัยที่มีสัดส่วนผู้ตอบเกินร้อยละ 60 ขึ้นไป มีดังนี้ คือ การดิทยาเสพติด (ร้อยละ 69.4) การขาดการศึกษา (ร้อยละ 67.2) การถูกชักชวนจากสมาชิกขบวนการ (ร้อยละ 64.8) การถูกบังคับขู่ให้เข้าร่วม (ร้อยละ 63.3) และรายได้ไม่พอ ยากจน ว่างงาน (ร้อยละ 60.5) ในข้อคำถามนี้ มีจำนวนผู้ไม่รู้และ	3 ลำดับแรก คือ - การดิทยาเสพติด (ร้อยละ 69) - การขาดการศึกษา (ร้อยละ 65.7) - การถูกชักชวนจากสมาชิกขบวนการ (ร้อยละ 62) ในข้อคำถามนี้ มีจำนวนผู้ไม่รู้และขอไม่ตอบจำนวนมากในปัจจัยดังต่อไปนี้ - การปกป้องอัตลักษณ์วัฒนธรรม มลายูปาตานี (ร้อยละ 47.8)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
		อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบว่า “ไม่รู้” หรือ “ขอไม่ตอบ” รวมกันเกินร้อยละ 40 ในข้อดังต่อไปนี้ คือ - ต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ปลดปล่อยปาตานี เป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 44.6) - การปกป้องอัตลักษณ์วัฒนธรรมมลายูปาตานี (ร้อยละ 44.1) - ปกป้องและฟื้นฟูศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 41.9)	ขอไม่ตอบจำนวนมากในปัจจุบันดังต่อไปนี้ - การปกป้องฟื้นฟูศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 40.3) - หลงผิด (ร้อยละ 40.1) - การต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ปลดปล่อยปาตานีเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 38.9)	- การต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ปลดปล่อยปาตานีเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 46.8) - การปกป้องฟื้นฟูศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 45.7)
13) เป้าหมายหลักของขบวนการ	มีผู้ตอบว่าไม่รู้ ขอไม่ตอบ และไม่รู้ ซึ่งรวมกันเกินครึ่งของผู้ตอบ แบบสอบถามในกลุ่มคนที่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ ต้องการอำนาจและอิทธิพลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 14) และต้องการเอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 13.6) ค่าตอบรองลงมาจะมีสัดส่วนเท่ากันคือ ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง (แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย) (ร้อยละ 7.6) และต้องการเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ร้อยละ 5.8)	มีผู้ตอบว่าไม่รู้ (ร้อยละ 36.3) และขอไม่ตอบ (ร้อยละ 20.4) รวมกันเกินครึ่ง ในส่วนของคนที่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ เอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 20.9) ค่าตอบรองลงมาจะมีสัดส่วนเท่ากันคือ ต้องการเขตปกครองพิเศษ/เขตปกครองตนเอง และต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 9.6)	ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้ (ร้อยละ 39.3) ในส่วนของคนที่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ เอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 23) รองลงมาคือ ต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง (ร้อยละ 12.1)	ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้หรือขอไม่ตอบ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 59.2 ในส่วนของคนที่ตอบนั้น มองว่าเป้าหมายหลักของขบวนการคือ เอกราช/แยกดินแดนไปเป็นรัฐอิสระ (ร้อยละ 16.6) รองลงมาคือ ต้องการอำนาจอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง
14) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงเหมือนเดิม (ร้อยละ 43.1) รองลงมา รู้สึกว่าดีขึ้น (ร้อยละ 21) และรู้สึกแย่ลง (ร้อยละ 16.7)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงเหมือนเดิม (ร้อยละ 46.2) รองลงมา รู้สึกว่าดีขึ้น (ร้อยละ 32)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงเหมือนเดิม (ร้อยละ 42.9) รองลงมา รู้สึกว่าดีขึ้น (ร้อยละ 26.1)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงเหมือนเดิม (ร้อยละ 38.3) รองลงมา รู้สึกว่าแย่ลง (ร้อยละ 29.8)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
15) คณะกรรมาธิการ พล.อ.ประยุทธ์	คะแนนเฉลี่ย 4.74 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 5.31 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 4.7 จากคะแนนเต็ม 10	คะแนนเฉลี่ย 4.72 จากคะแนนเต็ม 10
16) บทบาทของ หน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา	จัดคำถามออก	โดยเปรียบเทียบแล้ว ส่วนใหญ่ทราบถึง บทบาทของ คอ.บต. มากที่สุด (ร้อยละ 58.9) และทราบบทบาทของผู้แทน พิเศษรัฐบาลน้อยที่สุด (ร้อยละ 23.9) โดยหน่วยงานที่ได้คะแนนเฉลี่ยในการ มีส่วนช่วยแก้ปัญหามากที่สุดคือ คอ.บต. คือ 3.03 จากคะแนนเต็ม 5	(ไม่มีข้อคำถามนี้ในการสำรวจ ครั้งที่ 1 และ 2)	
มุมมองต่อการกระบวนการณ์สันติภาพ/สันติสุขและการพูดคุย				
17) ความหมาย ของสันติภาพ	จัดคำถามออก	สันติภาพ หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 20.4) - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 17.5) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 14.6)	สันติภาพ หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 21.5) - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 17.6) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 13.3)	สันติภาพ หมายถึง - การมีอิสรภาพและเสรีภาพ (ร้อยละ 23.7) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 22.4) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 18.7)
18) ความหมาย ของสันติสุข	จัดคำถามออก	สันติสุข หมายถึง - การไม่รู้สึกหวาดกลัว (ร้อยละ 20.4) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 14.4) - การได้รับการศึกษาที่ดี (ร้อยละ 13.6)	สันติสุข หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 19.5) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 14.8) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 12.1)	สันติสุข หมายถึง - คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ สามัคคี (ร้อยละ 20.8) - การไม่มีความรุนแรง (ร้อยละ 19.4) - การมีความยุติธรรม/ความเป็นธรรม (ร้อยละ 15.1)
19) การรับทราบ ข่าวสาร กระบวนการ พูดคุย	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.7 เคยได้ยินข่าว อีกร้อยละ 37.5 นั้นไม่เคยได้ยิน	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.1 เคยได้ยินข่าว อีกร้อยละ 38 นั้นไม่เคยได้ยิน	มีทั้งที่เคยได้ยินข่าว (ร้อยละ 51.1) และ ไม่เคยได้ยินข่าว (ร้อยละ 43.1)	มีทั้งที่ไม่เคยได้ยินข่าว (ร้อยละ 46.7) และเคยได้ยินข่าว (ร้อยละ 45.7) ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
20) ความสนใจติดตามข่าว	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.6 ไม่ได้สนใจติดตามข่าว อีกร้อยละ 35.6 ตอบว่าสนใจติดตามข่าว	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 ไม่ได้ติดตามข่าว อีกร้อยละ 40.9 ติดตามข่าว	มีทั้งที่ไม่ได้ติดตามข่าว (ร้อยละ 45.9) และติดตามข่าว (ร้อยละ 45.7)	มีทั้งที่ไม่ได้ติดตามข่าว (ร้อยละ 37.9) และติดตามข่าว (ร้อยละ 30.4) ในจำนวนที่ไม่ห่างกันมากนัก
21) การทราบข่าวหัวหน้าคณะพูดคุย	ตัดคำถามออก	เกือบทั้งหมดไม่ทราบข่าวหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลและขบวนการก่อการร้าย (ร้อยละ 90.9 และ 93.2 ตามลำดับ) แต่โดยเปรียบเทียบแล้วจะรู้จักหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลมากกว่าขบวนการเล็กน้อย	เกือบทั้งหมดไม่ทราบข่าวหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลและขบวนการก่อการร้าย (ร้อยละ 91.9 และ 93.7 ตามลำดับ) แต่โดยเปรียบเทียบแล้วจะรู้จักหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลมากกว่าขบวนการเล็กน้อย	เกือบทั้งหมดไม่ทราบข่าวหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลและขบวนการก่อการร้าย (ร้อยละ 91.5 และ 92.4 ตามลำดับ) แต่โดยเปรียบเทียบแล้วจะรู้จักหัวหน้าคณะพูดคุยของรัฐบาลมากกว่าขบวนการเล็กน้อย
22) ผลของกระบวนการพูดคุยต่อบรรยากาศในพื้นที่	ตัดคำถามออก	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น (ร้อยละ 52)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น (ร้อยละ 48.3)	ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการพูดคุยจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น (ร้อยละ 46.6)
23) การสนับสนุนการพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางแก้ปัญหา	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.9 สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 19.4 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 5.5 ไม่สนับสนุน	ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.9 สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา อีกร้อยละ 27.5 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 5.7 ไม่สนับสนุน	ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (ร้อยละ 56.1) อีกร้อยละ 6.9 ไม่สนับสนุน และร้อยละ 26.7 ไม่แน่ใจ	ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ใช้การพูดคุยเจรจาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (ร้อยละ 56.4) อีกร้อยละ 4 ไม่สนับสนุน และร้อยละ 26.1 ไม่แน่ใจ
24) ข้อกังวลต่อการพูดคุย	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 58) - สถานการณ์รุนแรงขึ้นกว่าเดิม (ร้อยละ 56.3) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 55.3)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 65.1) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 61.9) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่รับฟังความต้องการของอีกฝ่ายอย่างจริงจัง (ร้อยละ 55.8)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 66.6) - สถานการณ์รุนแรงมากขึ้น (ร้อยละ 65.3) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 62.7)	ข้อกังวล 3 ลำดับแรก คือ - ไม่สามารถหยุดความรุนแรงได้จริง (ร้อยละ 61.8) - ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามข้อตกลงกัน (ร้อยละ 60.9) - สถานการณ์รุนแรงมากขึ้น (ร้อยละ 58.6)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
25) ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย	ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่น (ร้อยละ 34) ไม่รู้ ขอไม่ตอบ ไม่ระบุ (ร้อยละ 32.2) และรู้สึกไม่เชื่อมั่น (ร้อยละ 26)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 36.3) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกเชื่อมั่นว่าการพูดคุยที่เกิดขึ้นนี้จะแก้ปัญหาได้ (ร้อยละ 26.2)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 31.7) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกไม่เชื่อมั่นว่าการพูดคุยที่เกิดขึ้นนี้จะแก้ปัญหาได้ (ร้อยละ 29.1)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 33) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกไม่เชื่อมั่นว่าการพูดคุยที่เกิดขึ้นนี้จะแก้ปัญหาได้ (ร้อยละ 23.1)
26) ความพอใจต่อความก้าวหน้าของการพูดคุย	ส่วนใหญ่คิดว่าการพูดคุยไม่ก้าวหน้า-ไม่ก้าวหน้าเลย (ร้อยละ 30.4) ไม่รู้ ขอไม่ตอบ ไม่ระบุ (ร้อยละ 44.8) และมีความก้าวหน้า-ก้าวหน้าอย่างยิ่ง (ร้อยละ 24.9)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 45.3) รองลงมารู้สึกพอใจ (ร้อยละ 26.5)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 43.1) รองลงมารู้สึกพอใจ (ร้อยละ 23.9)	ส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 39.8) รองลงมาตอบว่าไม่รู้และไม่ขอตอบ (ร้อยละ 25.8) พอใจ (ร้อยละ 22.2) และไม่พอใจ (ร้อยละ 12.2)
27) ความหวังต่อการเกิดสันติภาพ	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปีข้างหน้า (ร้อยละ 51.5)	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปีข้างหน้า (ร้อยละ 52.1)	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปีข้างหน้า (ร้อยละ 44.6) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกว่าจะมีความหวัง (ร้อยละ 31.8)	ส่วนใหญ่มีความหวังว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพได้ภายใน 5 ปีข้างหน้า (ร้อยละ 51) อีกส่วนหนึ่งรู้สึกว่าจะไม่มีความหวัง (ร้อยละ 26.2)
ข้อเสนอต่อการกระบวนการพูดคุย				
28) กลุ่มบุคคลที่จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จ	ตัดคำถามออก	3 ลำดับแรก คือ ผู้นำศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และอุstad	3 ลำดับแรก คือ นักการเมือง ผู้นำศาสนาอิสลาม และอุstad	3 ลำดับแรก คือ นักการเมือง ผู้นำศาสนาอิสลาม และอุstad
29) การทำประชาคม	ตัดคำถามออก	หากมีการทำประชาคมดี ส่วนใหญ่อยากให้ทำเฉพาะในพื้นที่ (ร้อยละ 38.3) อีกส่วนหนึ่งอยากให้ทำทั้งประเทศ (ร้อยละ 25.1)	หากมีการทำประชาคมดี ส่วนใหญ่อยากให้ทำเฉพาะในพื้นที่ (ร้อยละ 39.9) อีกส่วนหนึ่งอยากให้ทำทั้งประเทศ (ร้อยละ 30.1)	หากมีการทำประชาคมดี ส่วนใหญ่อยากให้ทำเฉพาะในพื้นที่ (ร้อยละ 45.8) อีกส่วนหนึ่งอยากให้ทำทั้งประเทศ (ร้อยละ 32.8)
30) กลุ่มที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติภาพ	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล (ร้อยละ 28.2) ผู้นำศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 15) และนักการเมืองท้องถิ่น (ร้อยละ 10.9)	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล ผู้นำศาสนาอิสลาม และสถาบันการศึกษา	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล ผู้นำศาสนาอิสลาม และขบวนการ	3 ลำดับแรก คือ รัฐบาล ผู้นำศาสนาอิสลาม และนักการเมือง

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
31) คำเรียกพื้นที่	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้โดยเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 50.5) รองลงมาคือ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 27.5) คิดเป็นร้อยละ 6.3 และ “ปาตานี” คิดเป็นร้อยละ 4.1 และ “ฟาฏอนี” ร้อยละ 4.1	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้โดยเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 44.7) รองลงมาคือ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 32.8) และอีกสามกลุ่มชื่อ “ปาตานี/ฟาฏอนี” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 11.8	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ว่า “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 43.6) รองลงมาคือเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 28.8) และอีกสามกลุ่มชื่อ “ปาตานี/ฟาฏอนี/อัล-ฟาฏอนี” รวมกันคิดเป็นร้อยละ (9.7)	ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียกพื้นที่นี้ว่า “จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยละ 42.8) รองลงมาคือเรียกเป็นรายจังหวัดคือ “จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และอีกสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา” (ร้อยละ 33.4) และ “ปาตานี” (ร้อยละ 4.6)
32) แนวทางการปกครองที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งรุนแรง	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 44.9 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “ปัญหาจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงใจ” (ร้อยละ 48.4) ในขณะที่อีกร้อยละ 6.8 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่านั้น ปัญหาจึงจะยุติได้”	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 39.6 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “ปัญหาจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงใจ” (ร้อยละ 49.4) ในขณะที่อีกร้อยละ 11 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่านั้น ปัญหาจึงจะยุติได้”	ส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่รู้” และ “ขอไม่ตอบ” รวมกันคิดเป็นร้อยละ 45.9 สำหรับในส่วนของผู้ที่ตอบ ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงใจ (ร้อยละ 45.8) ในขณะที่อีกร้อยละ 8.3 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่านั้น ปัญหาจึงจะยุติได้”	ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาจะยุติลงได้โดยที่พื้นที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย หากรัฐบาลทำตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริงใจ (ร้อยละ 48.3) ในขณะที่อีกร้อยละ 8.6 มองว่า “พื้นที่นี้ต้องเป็นรัฐอิสระเท่านั้น ปัญหาจึงจะยุติได้” ทั้งนี้ มีผู้ไม่รู้และขอไม่ตอบรวมกันคิดเป็นร้อยละ 33.1
33) รูปแบบการปกครองที่อยากเห็น	ส่วนใหญ่อยากให้มีการกระจายอำนาจ การปกครองมากขึ้นด้วยโครงสร้าง การปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ (ร้อยละ 23) รองลงมาคืออยากให้กระจายอำนาจด้วยโครงสร้าง การปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย	ส่วนใหญ่อยากให้มีการกระจายอำนาจที่มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ (ร้อยละ 25.1) รองลงมาคือรูปแบบการกระจายอำนาจที่เหมือนกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ (ร้อยละ 21.2) รูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลง	ส่วนใหญ่อยากให้มีการกระจายอำนาจที่มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบพิเศษ (ร้อยละ 32.4) รองลงมาคือรูปแบบการกระจายอำนาจที่เหมือนกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ (ร้อยละ 28.1) รูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลงใดๆ	ส่วนใหญ่อยากให้มีการกระจายอำนาจที่มากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแต่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทยในรูปแบบพิเศษ (ร้อยละ 26.5) รองลงมาคือรูปแบบที่เหมือนกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ (ร้อยละ 22.2) รูปแบบปัจจุบันโดยไม่เปลี่ยนแปลงใดๆ (ร้อยละ 15.6)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
	(เลือกตั้งผู้ว่าฯ เป็นเขตเดียว) (ร้อยละ 19.5 ส่วนรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย มีจำนวนผู้ตอบ ร้อยละ 13.9)	แปลกใจ (ร้อยละ 14.2) และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 12.1)	(ร้อยละ 15.3) และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 12.7)	และรูปแบบที่เป็นอิสระจากประเทศไทย (ร้อยละ 14.2)
34) มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ	3 ลำดับแรก คือ - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 77.2) - การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 72.9) - ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 66.6)	3 ลำดับแรก คือ - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 74.7) - การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุความรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน (ร้อยละ 64) - การตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง (ร้อยละ 49.7)	3 ลำดับแรก คือ - การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 81.3) - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 74.5) - การปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายกระบวนการยุติธรรม และการเยียวยาให้มีความเป็นธรรม (ร้อยละ 68.5)	3 ลำดับแรก คือ - การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 77.9) - การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (ร้อยละ 74) - การปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายกระบวนการยุติธรรม และการเยียวยาให้มีความเป็นธรรม (ร้อยละ 62.2)
35) ประเด็นสำคัญในการทำหน้าที่ปลอดภัย	3 ลำดับแรก คือ - มีการพัฒนา (เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม) ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน (ร้อยละ 59.7) - ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง (ร้อยละ 55) - ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ (ร้อยละ 47.5)	3 ลำดับแรก คือ - ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (ร้อยละ 21.4) - ประชาชนปลอดภัยจากความรุนแรง (ร้อยละ 20.6) - ไม่มีความรุนแรงตามพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ (ร้อยละ 19.6)	(ไม่มีข้อคำถามนี้ในการสำรวจ ครั้งที่ 1 และ 2)	
36) เรื่องที่จำเป็นต้องทำหากจะแก้ปัญหาความรุนแรงระยะยาว	3 ลำดับแรก คือ - แก้ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 70.9) - ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ (ร้อยละ 68.5) - ปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากขึ้น (ร้อยละ 40.6)	3 ลำดับแรก คือ - ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ (ร้อยละ 14.6) - แก้ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 64) - บังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม การตัดสินอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม (ร้อยละ 8.5)	3 ลำดับแรก คือ - การพัฒนาเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ (ร้อยละ 19.4) - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (ร้อยละ 15.5) - การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 15.2)	3 ลำดับแรก คือ - การพัฒนาเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ (ร้อยละ 27.4) - การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 19.9) - การพัฒนาการศึกษา (ร้อยละ 17)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ประชาชนทั่วไป)				
37) จำนวน	1,609 คน	1,583 คน	1,570 คน	1,559 คน
38) เพศ	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.4)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.5)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57)	ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55)
39) อายุเฉลี่ย	43.87 ปี	44.7 ปี	43 ปี	41 ปี
40) ศาสนา	ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 78.5)	ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 79.2)	ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 76.8)	ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 76.2)
41) การศึกษา	ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 43.3) ผู้ไม่ได้อ่านหนังสือมีจำนวนร้อยละ 7.8 สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือ (ร้อยละ 35) ส่วนที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเรียนที่ดาดีกา (ร้อยละ 27.7)	ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 39.6) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือ (ร้อยละ 33.6) ส่วนที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเรียนที่ดาดีกา (ร้อยละ 26.1)	ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 39.3) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือ (ร้อยละ 36.8)	ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 35.9) สำหรับสายศาสนา ส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือ (ร้อยละ 31.4)
42) รายได้	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 76) ในจำนวนนี้มีผู้รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.6	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 76.5)	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 80.8) และร้อยละ 71.9 รายได้ครอบครัวไม่พอใช้จ่าย (ร้อยละ 71.9)	ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 65.7) และร้อยละ 63.1 รายได้ครอบครัวไม่พอใช้จ่าย (ร้อยละ 63.1)
43) อาชีพ	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 35.6) รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป แรงงานบริการ (ร้อยละ 21.2) มีผู้ว่างงานหรือกำลังหางาน ร้อยละ 8	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 40.5)	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 41.2)	ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ประมง และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 36.8)

ประเด็น	Peace Survey 4	Peace Survey 3	Peace Survey 2	Peace Survey 1
44) ช่องทางในการติดตามข่าวสาร	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามข่าวสารจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด (ร้อยละ 55) สำหรับสถานที่ที่จะใช้ติดตามข่าวมากที่สุดคือมัลติมีเดีย (ร้อยละ 45.5) ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 73.1) อย่างไรก็ตาม การรับข่าวสารจากสื่อสังคม เช่น เฟซบุ๊ก และไลน์ มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ 37.6 และ 35.1 ตามลำดับ	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด สำหรับสถานที่ที่จะใช้ติดตามข่าวมากที่สุดคือมัลติมีเดีย ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์มากที่สุด	ในแง่สื่อที่เป็นตัวบุคคล จะติดตามจากเพื่อนสนิท คนใกล้ชิด เพื่อนบ้านและคนในชุมชนมากที่สุด สำหรับสถานที่ที่จะเป็นมัลติมีเดียจะติดตามข่าวมากที่สุด ส่วนตัวสื่อที่เป็นช่องทางติดตามข่าวนั้น จะเป็นโทรทัศน์ทั่วไปมากที่สุด	5 อันดับแรก คือ - โทรทัศน์ทั่วไป (ร้อยละ 82.9) - เพื่อนสนิท คนใกล้ชิด (ร้อยละ 75.4) - เพื่อนบ้านและคนในชุมชน (ร้อยละ 74.7) - ผู้นำศาสนา (ร้อยละ 57.7) - มัลติมีเดีย (ร้อยละ 55.6)
45) การนิยามตัวตน	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 43.9) - มลายู (ร้อยละ 22.7) - ไทย (ร้อยละ 20) - พุทธ (ร้อยละ 6.8) - ปาดานี (ร้อยละ 2.6)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 48.2) - มลายู (ร้อยละ 21.8) - ไทย (ร้อยละ 16.8) - พุทธ (ร้อยละ 8.6) - ปาดานี (ร้อยละ 2.6)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 47.5) - ไทย (ร้อยละ 24.7) - มลายู (ร้อยละ 19) - พุทธ (ร้อยละ 5.2) - ปาดานี (ร้อยละ 1.9)	ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าตัวเองเป็น - มุสลิม (ร้อยละ 52.5) - ไทย (ร้อยละ 22.5) - มลายู (ร้อยละ 13.4) - พุทธ (ร้อยละ 7.9) - ปาดานี (ร้อยละ 2.1) - จีน (ร้อยละ 0.1)
46) การใช้ภาษา	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 58.3)	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 61.6)	ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือ ภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 58.2)	ส่วนใหญ่เกิดและสบายใจที่จะพูดภาษามลายูถิ่น (ร้อยละ 53.9) ซึ่งเป็นภาษาที่พูดในครัวเรือนมากที่สุดด้วย (ร้อยละ 55.9) รองลงมาคือ ภาษาไทย (ร้อยละ 26.3)

